

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 11 juni 2007*§ 7 Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2006 jämte granskningsrapporter avseende bolagen (utl. 2007:80)*

Anförande nr 1

B o D a h l s t r ö m : Fullmäktigeledamöter med flera! Vi revisorer för stadens nämnder och bolag har i den omfattning som följer av god revisionsred granskat verksamheten. Den har också skett i enlighet med gällande regelverk. Det är med stor tillfredsställelse, för att inte säga mycket stor tillfredsställelse vi kan tillstyrka att fullmäktige beviljar samtliga nämnder och deras ledamöter ansvarsfrihet för verksamheten år 2006. Revisionsberättelserna är rena, det vill säga att vi inte har funnit någon anledning att framföra kritik i berättelserna. Däremot har vi, som revisorer brukar ha, en del små påpekanden. Men generellt sett har ni skött er väldigt bra. Det är jag mycket glad över att kunna säga.

Samma sak gäller dem som sitter i bolagens styrelser. Där har bolagsstämmorna också beslutat om ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret. Även det är vi givetvis glada över.

Vårt beslut att avge rena revisionsberättelser grundar sig bland annat på att stadens bokslut i allt väsentligt är rättvisande och att balanskravet har uppnåtts. Huvuddelen av facknämnderna och stadsdelsnämnderna redovisar både ett tillfredsställande ekonomiskt resultat och har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten samt har rättvisande bokslut och räkenskaper.

Det finns en del nämnder som inte har nått ända fram och som har något att förbättra. Jag ska nämna några punkter där.

Vi revisorer i grupp 1 har skrivit till kommunstyrelsen, och vi har lämnat en del synpunkter och förslag till förbättringar av verksamheten. Det ena är att de verksamhetsmål som beslutas i de kommunala budgetarna ska vara tydliga och uppföljningsbara. Annars går det inte att mäta om målen har uppnåtts eller om den samlade verksamheten har bedrivits enligt en god ekonomisk hushållning.

Vi vill också att rutinerna för bokföring av investeringsutgifter ses över så att man får möjlighet att göra en korrekt bokföring enligt regelverket och den kommunala redovisningslagen. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att genomföra förbättringar av stadens skydd mot mutor och annan otillbörlig påverkan. Vi trycker speciellt på behovet av en etisk policy för nämnderna och förvaltningarna. Bolagen har redan en sådan, men vi tycker att resterande beslutsorgan också bör ha en sådan.

Kommunstyrelsen har behandlat tertialrapport 2 för sent, vilket innebär att staden inte har följt den kommunala redovisningslagen. Det tycker vi är allvarligt. Det tycker vi är olyckligt.

Revisorernas skriftliga bedömning av om resultaten i delårsrapporterna är förenliga med de beslutade målen för fullmäktige för den ekonomiska förvaltningen bilades inte delårsrapporten, vilket också är ett brott mot kommunallagen. Och kommunstyrelsen har heller inte följt kommunallagen i fråga om överlämnande av årsredovisningen för år 2006 till fullmäktige. Det skulle ha gjorts senast den 15 april. Inte heller där har man följt lagen. Det är också olyckligt.

Vi tycker också att kommunstyrelsen bör fundera över frågan om att införa halvårsbokslut. Om man inför det skulle man ge fullmäktige en reell möjlighet att besluta om åtgärder under året för att se till att målen för verksamheten uppnås. Som det nu är behandlas tertialrapport 2 alldeles för sent för att man, som vi ser det, ska kunna förändra något.

När det gäller revisorsgrupp 2, de tekniska nämnderna, har vi också avgett en del skrivelser, bland annat till brand- och räddningsnämnden angående brister i arbetet med tillsyn och personalplanering, till fastighetsnämnden när det gäller fastighetsunderhåll och utfallsprognoser samt till idrottsnämnden för svaghet i miljöarbetet och bristande prognossäkerhet. Kyrkogårdsnämnden har också bristande prognossäkerhet liksom miljö- och hälsoskyddsnämnden avseende styrning, uppföljning och kontroll i samband med övergången till ett nytt ekonomisystem och trafik- och renhållningsnämnden avseende otillräckligt underhåll och behov av en strategi för att säkerställa anläggningarnas funktion på längre sikt.

Anförande nr 2

J o e n L a g e r b e r g : Ordförande, fullmäktige! Den numera, som ni vet, årliga presentationen av revisorernas berättelse innebär i det här fallet en arbetsfördelning mellan majoritet och opposition, eftersom vi har haft maktskifte i staden. Mitt inlägg kompletterar bara vad Bo Dahlström nyss har anfört, och det berör endast stadsdelsnämnder, även om mitt fögderi, alltså revisorsgrupp 3 och 4 också har omfattat socialtjänstnämnden, överförmyndarnämnden och skönhetsrådet.

Revisionens viktigaste uppgift är ansvarsprövningen. Jag ska inte upprepa något av det Bo Dahlström nyss har sagt om detta utan i stället ta upp några exempel som framkommit under granskningen.

Revisionen ska enligt sitt reglemente, ganska nyligen antaget, verka hjälpande och stödjande, vara en resurs för det demokratiska systemet. Verksamheten ska bedrivas ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Lagar, avtal och beslut ska efterlevas. Stadens bokslut skall vara rättvisande. Detta verkar självklart, men erfarenheten visar att verkligheten inte alltid är så enkel. Jag tar tre exempel.

Vår granskning av stadsdelsnämnderna visade att ett flertal av dessa, nästan alla, under år 2006 hade finansierat ombyggnader av förhyrda lokaler med driftmedel. Investeringarna hade bokförts som driftkostnader, något som inte bara stred mot god redovisningssed utan också mot den kommunala redovisningslagen. Boksluten blev härigenom inte helt rättvisande.

Vår slutsats är enkel. Man måste följa en ordning som är förenlig både med stadens regelverk och med den kommunala redovisningslagen. Dessutom ska man följa god redovisningssed.

Ett annat exempel är stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Varje enskilt ärende ska dokumenteras på ett sådant sätt att rättssäkerheten och den enskildes rätt till insyn kan uppfyllas. Vår granskning visade att långtifrån alla stadsdelsnämnder har utvecklat utförandedokumentationen enligt stadens riktlinjer.

När det gäller utbetalning av ekonomiskt bistånd, en förhållandevis stor post i stadens budget, tvingas vi erinra om att varje nämnd ska ha ett kontrollsystem som omfattar hela processen. Det måste finnas ett enhetligt regelsystem, inte bara på papperet utan en strikt arbetsrutin som faktiskt säkerställer att det finns korrekt information om klienterna.

Barn som far illa är en av socialtjänstens viktigaste målgrupper. Det är viktigt att ingripa i tid. De granskade nämnderna inledde under den aktuella perioden 802 barnutredningar av vilka inte mindre än 158 stycken eller 20 procent inte hade slutförts inom angiven tidsram, med de risker för fortsatta missförhållanden som dröjsmål och passivitet kan innebära i det enskilda fallet.

Detta var, herr ordförande, den gamla oppositionens sista suck. Härmed anser jag att mitt uppdrag som revisor i staden är fullgjort.

§ 8 Stockholms stads årsredovisning 2006 (utl. 2007:81)

Anförande nr 3

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Eftersom inledningen av ärendet från den nya majoriteten är så politisk och kraftfull hade jag trott att man de facto också ville säga någonting från majoritetens håll.

Det här ärendet börjar med några ord om att 2006 var ett bra år för Stockholm, och det var det förvisso. Framför allt var 2006 ett bra år för barnen och skolbarnen i Stockholm. Barngrupperna i förskolan lyckades man minska med två barn per grupp. Andelen formellt utbildade lärare ökade. Andelen avgångselever från gymnasieskolans yrkesförberedande program som fick slutbetyg ökade också. Skolresultatet för grundskolelever förbättrades och det genomsnittliga meritvärdet låg över rikssnittet. Andelen elever som inte nådde målen minskade därmed.

Den omläggning av resursfördelningssystemet som gjordes visade sig vara rätt. Jag kan ta några siffror från min före detta stadsdel, som ofta var föremål för debatt i den här salen under förra mandatperioden. Vi kan titta på de nationella proven som förbättrades med mer än 10 procent i svenska, mer än 10 procent i engelska och mer än 10 procent i matematik. Andelen gymnasiebehöriga elever har ökat från 79 procent till 85,5 procent bara under 2006, detta i en stadsdel där ibland alla elever i en klass har olika hemspråk.

Nu väljer majoriteten att slå sönder de fungerande strukturerna och organisationen. Det kommer givetvis att påverka barnens skolgång, i ytterstäderna framför allt. Detta görs med för mig väldigt dunkla avsikter. När man nu ser organisationsförändringen kan man tro att det kanske är meningen att de barn som bor i ytterstaden inte ska klara sig så bra framöver. Dock måste jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 4

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Vi levde kanske i tron att vi i dag skulle debattera framtiden snarare än gången tid, men om Socialdemokraterna vill debattera gången tid så inte oss emot. Det finns en hel del att säga om det här ärendet också, inte minst er text.

Låt oss först konstatera, herr ordförande, att vi är överens om att det är ett bra resultat för 2006. Ska vi börja debattera kan vi konstatera att det är ett bra mycket bättre resultat än när vi tog över förra gången, 1998. Därvidlag har det skett en klar förbättring.

Frågan blir i nästa steg: Vad ska vi göra med det bra resultatet? Vårt svar är att vi ska samla i ladorna. Vi ska göra rejäla avsättningar till infrastruktur och vi ska över huvud taget försöka bete oss lite ekonomiskt ansvarsfullt. Jag vill påpeka att behovet av att samla i ladorna nu är extra stort eftersom ni från er sida förbrukade mycket av det som var samlat av oss förra gången. Ni lät också, som vi har debatterat flera gånger tidigare, bli att göra nya avsättningar. Detta om det.

Jag är lite fascinerad av sista stycket i texten från s och v. Inledningstexten till årsredovisningen är ”genompolitiserad”. Jag kan konstatera att den väl har ungefär samma retoriska höjd som det förra finansborgarrådets motsvarande texter, varken läger eller högre höjd, om jag säger så. När ni ska märka ord konstaterar ni att regeringen inte avskaffar fastighetsskatten. Vi måste klara ut det. Det är faktiskt så att den statliga fastighetsskatten ersätts av en låg kommunal avgift. Alltså: Statlig skatt bort, kommunal avgift in. Det leder de facto till sänkta boendekostnader framför allt för stockholmarna. Det är en Stockholmsvänlig reform i stor kontrast mot den Stockholmsfientliga politik som drevs under förra mandatperioden.

Jag är överens med Mirja på en punkt. Jag yrkar också bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 5

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska fatta mig kort. Joen Lagerberg sade att han drog den gamla oppositionens sista suck. Jag får väl säga att vi i den nya oppositionen fortfarande får ha privilegiet att sucka. Jag förstår att Rolf inte vill prata om det här utan vill prata om det han kallar framtiden. Här är ett dokument som inte bara pekar på ett stort ekonomiskt överskott, inte bara på att staden går bra utan på en ökad andel elever med godkänt i skolan, på ett byggande som når rekordnivåer, på en miljö som blir bättre och på en kultur som blomstrar. Det är klart att Moderaterna inte vill prata om de gångna åren.

Vi har lämnat en situation där alla kurvor pekade uppåt. Vad är den korta vision vi får höra? Nu ska vi samla i ladorna. Det samlandet i ladorna handlar, såvitt jag förstår, om att man ska avyttra stadens egendom. Låt mig bara, om vi nu ska prata historia, påminna om att under den borgerliga perioden, när det tydligen samlades i ladorna senast, hade vi årligen ett överuttag ur koncernen, en underbalanserad budget i en tid av ytterst goda tider. Jag är väldigt orolig för att vi kommer tillbaka till en sådan situation där verksamheten går nedåt och ekonomin går dåligt.

Anförande nr 6

R o l f K ö n b e r g (m): Det är alldeles uppenbart att Roger Mogert vill föregripa nästa ärende, och han hörde nog inte riktigt vad jag sade och har uppenbarligen inte heller läst ärendet. Det står i ärendet att det går bra, 2006 var ett bra år. Jag sade alldeles nyss att det var ett bra år. Vad mer begär du? Ska jag gå upp i givakt och börja säga ni? Jag tror att vi kan vara överens om att 2006 var ett bra år. Om vi sedan är bekymrade för framtiden, och det finns all anledning att vara bekymrad över en del av inslagen i er politik, tillhör det med förlov sagt nästa ärende.

Anförande nr 7

Borgarrådet M o g e r t (s): Då tackar jag. Det var väl så nära man kan hoppas på att få se dig i givakt, Rolf. Tack så mycket!

Anförande nr 8

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag är jätteglad att Rolf och jag för en gångs skull är överens. År 2006 var ett väldigt bra år för den här staden. Som en del av den koalition som styrde är jag väldigt glad för det. Vi hade det mest omfattande bostadsbyggandet på 30 år. Siffran för stockholmare som behövde bistånd var faktiskt den lägsta sedan den nya socialtjänstlagen infördes.

Jag vill också föregripa nästa ärende. Nu har vi ett fantastiskt bra slutresultat för 2006, men vad tänker ni göra med det? Samla i ladorna låter noll visionärt enligt mitt sätt att se. När man tittar på era framtidsplaner ser man inga satsningar inom skolan, man ser nedrustning av miljöarbetet och slakten på demokratin i stadsdelarna. Jag tycker att ni förvaltar det överskott som vi lämnar efter på ett väldigt dåligt sätt.

Anförande nr 9

R o l f K ö n b e r g (m): Jag tror nog att vi på den här sidan salen inte kommer att ligga sömnlösa över Ann-Margarethe Livhs kritik av att vi inte är tillräckligt visionära. Det tyder på att vi har olika politiska prioriteringar. Det var väl själva idén med att sitta på olika sidor i den här salen.

Om inte samla i ladorna låter tillräckligt visionärt för Ann-Margarethe Livh kan det också något förklara varför ni inte var bra på att samla i ladorna när ni styrde förra perioden. Hade ni gjort det hade staden haft en bättre balansräkning och haft en mycket större beredskap att hantera de stora utmaningar som vi står inför. Vi gör som vanligt, vi bygger upp fonderna, vi samlar i ladorna. Men vi vet också att skulle ni, Gud förbjude, få chansen igen kommer ni att tömma dem snabbt därför att ni aldrig har förstått vikten av att ha någonting samlat i ladorna över huvud taget. Det är därför er finanspolitik – nu tänkte jag använda ett mindre välformulerat ord – inte är så väl utvecklad som den skulle kunna vara.

Anförande nr 10

Borgarrådet L i v h (v): Jag tänker fatta mig väldigt kort. Jag tycker inte att det är speciellt visionärt, Rolf, när man har en stad där så mycket behöver utvecklas, där det är så mycket som behöver göras. Vad är er vision, att sänka skatten? I stället för att satsa där det behövs av de intäkter ni får in, den goda ekonomi som vi har byggt upp, är er vision att sänka skatten. För mig är det en väldigt torftig, trist och inskränkt vision.

Anförande nr 11

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Herr ordförande! Det gick inte att begära replik när Rolf Könberg talade så jag var tvungen att begära ordet.

Majoriteten pratar om 1998, men hur kommer det sig att ni inte pratar om 2002? Det tycker jag är väldigt underligt. Den stadsdelsnämnd som Rolf Könberg satt i åtminstone halva mandatperioden, om jag minns rätt, lämnade efter sig ett minus på 34 miljoner kronor i underskott bara på verksamheterna. Då tycker jag inte att man under perioden 1998–2002 hade samlat så väldigt mycket i ladorna. Hade man gjort det märktes det inte ute i de riktiga verksamheterna i stadsdelarna.

Anförande nr 12

R o l f K ö n b e r g (m): Jag uppfattar att det där var ett typiskt exempel på gången tid, men jag hoppas att jag får svara på det därför att sanningen är att det absolut största underskott som jag har sett i den stadsdelsnämnd som jag satt i var ungefär det dubbla. Det var det vi fick ärva just 1998. Det är klart att mitt ursprungliga inlägg kanske var lite förenklat, bland annat på grund av erfarenheten av att ha gjort en ganska kraftig städinsats. Den typen av insatser kommer som tur är inte att behöva göras på så många ställen nu som det behövdes då. Det var och förblir min poäng, herr ordförande.

Anförande nr 13

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Herr ordförande, fullmäktige och Rolf Könberg! Då ber jag dig att du läser verksamhetsberättelsen för 1998. När nämnden började sitt arbete 1999 fanns det de facto ett överskott för stadsdelsnämnden i Kista. Det finns arkiverat någonstans på hemsidan. Det är bara att läsa.

§ 9 Ett Stockholm i världsklass – Vision 2030 – Strategisk inriktning (utl. 2007:82, skrivelse 9)

Anförande nr 14

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande och kära vänner! Det är inte alltid så lätt att hitta tiden och att förmå oss att lyfta blicken och se längre fram än kanske den dagliga posthögen eller de dagliga politiska ärendena. Men det är viktigt. Det behövs. Det är för kommande generationer vi måste förmå oss att tänka längre, inte bara för nästa generation utan för många fler generationer som kommer. Det är därför vi från den borgerliga alliansen har försökt att måla vår bild av ett Stockholm 2030, om 23 år, den vision som vi ser i dag.

Min utgångspunkt är alltid människan. Det är människan, kvinnan, pappan som jag möter på fotbollsplanen, på Ica, i simhallen eller på tunnelbanan, för Stockholm är invånarnas stad. Det är tillsammans med människorna som bor här som vi ska forma, skapa och utveckla vår vackra stad. Vår politiska uppgift är att stödja och underlätta för Stockholmsfamiljerna, se till att det finns infrastruktur, att det finns kvalitet, att det finns många värden i vår vackra stad, och att fatta de kloka beslut som kommande generationer kan få ta del av och se hur det ökar stadens kvalitet.

Jag vill se Stockholmsregionen som en mötesplats för människor från olika kulturer, en importhamn för nya idéer och ett centrum för kultur, idrott och nöjen. Stockholm är fantastiskt. Stockholm har så många kvaliteter. Det är inte bara det att vi har en av världens vackraste städer, vi har en av de mest välutbildade för att inte säga den mest välutbildade staden i världen. Vi är ett centrum för kultur. Vi är duktiga på musik. Vi är duktiga på mat, design och många saker. Vi har sådana fantastiska tillgångar.

Men det innebär inte att vi kan luta oss tillbaka. Globaliseringen gör att världen krymper. Utvecklingen går allt snabbare överallt. Vid sidan av Sydostasien anses Östersjöområdet vara en av de regioner som har den största möjligheten och som kommer att ha den största, växande marknaden framöver. Men det sker inte automatiskt. Därför vill jag lyfta fram särskilt tre saker som vi trycker på i vår vision om Stockholm 2030.

Det första är att vi vill vara en världsstad. Vi vill bli en miljonstad. Det innebär inte bara att vi måste bygga bostäder i snabb takt. Vi ska också bygga infrastruktur. Vi ska bygga ny hamn. Vi ska bygga räls. Vi ska bygga tunnelbanor. Vi ska bygga en infrastruktur som gör att vi klarar av att vara mer än en miljon invånare 2030. Det innebär också att vi måste bygga bostäder både på exploaterad mark och på oexploaterad mark om vi ska klara detta. Men det krävs också att vi vårdar och förbättrar den befintliga strukturen, både stadsgator och flygplatser.

Det andra är att vi ska ha företagande i världsklass. Vi behöver enkla och tydliga regler och skatter. Vi behöver en låg kommunalskatt, och vi behöver förenkla för alla företag och alla som har nya idéer i vår stad. Det innebär också att vi måste våga upphandla verksamheter som kan bana nya vägar och skapa möjligheter för nya företag på en allt större, växande marknad.

Det tredje är att vi är en enastående stad på vattnet. Men vi ska också vara rädda om vårt vatten. Här ska finnas rena sjöar och vattendrag. Teknikutveckling och ekonomisk tillväxt ger tillsammans de bästa förutsättningarna för ett ekologiskt hållbart samhälle. Det är min vision och vår önskan att staden ska ha kommit en väldigt god bit på väg mot att vara fossilbränslefritt redan 2030, även om målet är 2050. Vi är bra på miljövänlig teknik i Stockholm och Sverige. Vi ska skapa ännu flera mötesplatser och innovationer, och vi ska använda miljövänlig teknik och miljövänliga material när vi bygger alla dessa nya mötesplatser.

Herr ordförande! Det är tillsammans och med gemensamma krafter vi kan uppnå resultat. Jag hoppas att alla aktörer i regionen, såväl privata som offentliga, ska vara med och tillsammans göra visionen om ett Stockholm i världsklass till verklighet. Med det vill jag yrka bifall till den borgerliga alliansens förslag till 2030.

Anförande nr 15

Borgarrådet J ä m t i n (s): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Det är kul att det är många som har tagit sig tid att vara här en sådan här vacker dag. Det är en sådan här dag när vi diskuterar visionen om hur Stockholm ska kunna tänkas vara om 23 år som mycket av de framtida vägvalen måste diskuteras. Det är i dag vi kommer att kunna se skiljelinjen mellan olika val. Politik handlar om att göra val. Politik handlar om att våga göra val för att kunna hjälpa till att skapa möjligheter för alla stockholmare att år 2030 leva i en ännu mer fantastisk stad än Stockholm är nu.

År 2030 är Stockholm en stad i jämlikhetens tecken. Det är en stad i utveckling. Det är en stad där alla invånare lever sina fria liv, där alla invånare, alla stockholmare är fria att göra sin röst hörd, fria att forma sitt eget liv, oavsett vem man är, ung eller gammal, rik eller fattig, näringsidkare eller student, infödd stockholmare eller invandrad från annat land eller annan del av vårt land. Alla har rätten att i ett Stockholm utveckla sin vision för sin framtid. För att nå dit måste vi som är politiskt aktiva i dag våga se de möjligheter som finns för att staka ut den vägen, för att grabba möjligheten, om man får uttrycka sig så.

Men vi måste också se vilka hinder som står i vägen för utvecklingen, för vi som är politiskt aktiva i dag måste våga fatta modiga och visionära beslut i dag för att vara med och skapa en framtid som vi vet väldigt lite om. En gång i tiden uttryckte Tage Erlander det som att politikens viktigaste uppgift var att skapa det dansgolv som människorna kan dansa på. Kanske är det precis det som det handlar om, ett fritt Stockholm där människor på ett jämlikt sätt kan dansa de liv de själva vill dansa.

Det är några områden jag speciellt vill nämna, som vi måste jobba ordentlig på och där vi måste våga tänka framåt. För det första är det bostäder. Vi blir många fler. Det hoppas jag, och det säger alla indikationer. Jag hoppas att många kommer att välja att bo i den här staden. För att de ska kunna göra det måste vi bygga många bostäder. Vi måste bygga med olika typer av ägandeformer: hyresrätter, bostadsrätter, egna hem och annat. Vi måste bygga små och stora hus, höga och låga, lite olika överallt. Staden är olika, och staden kommer att fortsätta vara olika. För det ska vi bygga. Alla stockholmare ska ha råd att bo i Stockholm. Det är det som är vår vision.

För det andra måste det livslånga lärandet prägla livet i Stockholm. En röd tråd genom hela livet måste vara utbildning och lärande. Det är i förskolan vi måste börja. Det är där allting börjar. Där har vi en möjlighet att genom en pedagogisk förskola börja bryta de orättvisa skillnader som faktiskt finns beroende på arv eller sociala bakgrunder som barnen har. Förskolan är viktig. Det livslånga lärandet börjar där och slutar när vi en gång är väldigt vuxna och närmar oss livets slut.

För det tredje har vi miljön. Strategiskt måste vi använda miljöområdet. Vi måste långsiktigt förändra negativa livsmönster som påverkar miljön och den hållbara utvecklingen i fel riktning genom att använda den bästa tillgängliga tekniken men också genom att tänka helt nytt. Vi måste förändra det sätt vi tar oss fram på i den här staden. Vi måste förändra det sätt vi konsumerar på. Staden, kommunen, vår Stockholms stad måste gå före i den utvecklingen genom att vara duktig på upphandling och vara miljövänlig i den verksamhet vi har.

För det fjärde, och kanske det viktigaste ur ett kommunalpolitiskt perspektiv, välfärdspolitiken. Vi måste bygga ut och förstärka välfärden. Fler barn måste få möjlighet att gå i en bra förskola. Det livslånga lärandet kräver pedagoger långt upp i åldrarna. Fler människor måste jobba i äldreomsorgen, inte bara för att vi blir äldre utan för att vi måste ha fler människor som jobbar per äldre som är i äldreomsorgen. Vi måste ha personer anställda som har frihet i sina arbeten, frihet att bestämma över sin arbetstid, men också frihet att ta sig mer tid med dem som behöver omsorg och vård.

Alla de här valen har vi möjligheten att göra som politiker i dag. Det ska vi också göra. Ett jämlikt Stockholm är en ambitiös vision. Det är en ambitiös vision som kräver en stark ekonomi. Det är därför en självklarhet att vi måste arbeta för att stärka det stockholmska näringslivet. Det är bara ett starkt näringsliv som kan skapa fler arbetstillfällen. Det vi kan göra som politiker är att skapa goda förutsättningar för näringslivet att verka. I den symbios som finns mellan ett privat näringsliv och en offentlig välfärd tjänar vi båda på att båda sidor fungerar väl.

Som sagt, genom ett gemensamt arbete och fördelning som grund för jämlikhet skapas möjlighet till frihet. Det har alltid varit socialdemokratins rättesnöre. Det kommer att prägla vårt arbete under de närmaste 23 åren också. Med det vill jag yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 16

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Fram till 2030 är det 23 år. För att få lite perspektiv på den tiden kan det vara bra att blicks bakåt och tänka er tillbaka 23 år i tiden. Kommer ni ihåg 1984. Det var då Yvonne Ryding tog hem titeln Miss Universum. Ingmar Bergmans kritikerrosade film Fanny och Alexander fick fyra Oscarsstatyetter. För 23 år sedan fanns varken Internet eller mp3-spelare. Skulle man prata i telefon fick man vackert sitta där man satt. Det var inte många som hade en bärbar telefon hemma på den tiden. Och naturligtvis mycket viktigare än allt det här: Hela Östeuropa levde under förtryck, med en levnadsstandard som var mycket lägre än den som vi hade här i Sverige.

Vad jag egentligen vill säga med allt det här pratet är att när man har nått en viss ålder är det så att 23 år bakåt i tiden känns mycket kortare än 23 år framåt i tiden. Å ena sidan minns jag min student. Den känns inte alls särskilt avlägsen. Å andra sidan har det faktiskt hänt väldigt mycket under de 23 åren. 1984 var det väldigt svårt att förutse att Internet faktiskt skulle förändra världen, att det i stort sett skulle finnas en dator i varje hem och att till och med barn och ungdomar skulle ha mobiltelefoner. För mig är en viktig slutsats att vi politiker inte kan bestämma exakt allting som ska hända till år 2030. Förutsättningarna ändras hela tiden. Men genom att enas om var man vill vara år 2030 är det åtminstone lite lättare att se vad som krävs för att nå dit.

Jag anser att Stockholm ska utvecklas till en världsstad med en miljon invånare under den här tidsperioden. Redan det är kontroversiellt. Inte alla anser att Stockholm ska växa. Men jag är helt övertygad om att en stad som vill fortsätta att utvecklas och vara dynamisk faktiskt måste växa. En stad av stagnation kan aldrig utvecklas på samma sätt som en stad som växer.

Men om man säger att staden kan och ska växa ställer det stora krav på oss politiker. Att åstadkomma tillväxt som samtidigt tar rimlig hänsyn till behovet av grönområden kommer inte att bli lätt. Den tid är förbi när politiker bara kunde peka ut ett lämpligt område för att sedan rulla ut ett radhusområde. Lämpliga områden växer liksom inte längre på träd, kan man säga. I stället måste vi utnyttja de redan exploaterade områdena på ett bättre sätt. Genom att bygga tätare områden i kvartersstruktur kan vi också skapa en miljö som tilltalar människor mer än många av de områden som faktiskt byggdes på 60- och 70-talen. Den täta staden ger också bättre förutsättningar för service och gör det ekonomiskt hållbart att bygga ut snabbspårvägar, tunnelbanor och busslinjer.

Men att skapa ett Stockholm i världsklass handlar naturligtvis inte bara om hur vi bygger staden rent fysiskt. Stockholm måste också fortsätta att vara en stad för människorna som bor och verkar här. Den fysiska miljön är viktig men den är inte allt. En viktig hörnsten för ett Stockholm i världsklass är kunskap. Hjärna snarare än järn kommer att vara vår viktigaste tillgång. Utbildning och forskning måste vara i topp i vår region för att attrahera människor och företag. Vår målsättning måste vara att inte bara dela ut Nobelpris utan också få fram presumtiva nobelpristagare i Stockholm. Svensk utbildning är bra, men den är inte tillräckligt bra. Svensk gymnasieskola har alldeles för länge premierat taktiserande och att eleverna väljer kortsiktigt lönsamma lösningar framför det som på lång sikt ger utdelning. Ungdomar i dag tvingas att lägga ned massor av tid för att välja de kurser där det är lättast att få höga betyg i stället för att plugga. Det i sin tur leder till att universitet och högskolor måste ge rena gymnasiekurser för att studenterna ska kunna hänga med. Utbildning måste löna sig bättre både i ett långt och i ett kort perspektiv.

En annan hörnsten är mångfald. Stockholm ska växa till att bli en miljonstad. Vi vill bli fler. Det ska vara attraktivt och möjligt att flytta till Stockholm enbart för att man upplever att det är en kul och bra stad att bo och arbeta, leva och forska i. För det krävs att staden upplevs som välkomnande och tillåtande. När man lämnar landsbygd och småstäder för att komma hit, precis som jag har gjort, är det för att man ofta upplever att Stockholm är en liberal och tolerant stad. Stockholm har alltid varit en stad som har välkomnat det som är annorlunda. Så ska det också förbli. Ett av de

allvarligaste hoten mot den utveckling mot en världsstad som vi pekar på i det här dokumentet är just segregation, utanförskap och intolerans. Att bryta segregationen är vår tids viktigaste utmaning. På sikt är det ohållbart med en stad där bara några delar utvecklas medan andra står stilla eller till och med utvecklas negativt. Tolerans och öppenhet är också en förutsättning för kreativitet och utveckling. Det är ingen tillfällighet att många av de städer som har den högsta ekonomiska tillväxten också är städer som präglas just av öppenhet inför det okända.

Den här visionen är inte huggen i sten. För att den ska bli verklighet krävs det att vi diskuterar den stockholmare emellan, att vi diskuterar den fram till år 2030, att vi vågar göra förändringar. Annars kommer det här bara att bli ytterligare ett av de dokument som ligger och samlar damm någonstans. Det tycker jag skulle vara tråkigt.

Därmed vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 17

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Miljöpartiets Stockholm 2030 är modernt, mänskligt och miljövänligt. Det är modernt genom en kraftigt utbyggd modern kollektivtrafik och ett stort miljöteknikcentrum, förslagsvis i Norra Stationsområdet. Mänskligt är det på så sätt att det utgår från människors sociala behov. Det finns mer plats för människor, färre bilar. Vi har kortare arbetstid och friskare människor. Miljövänligt – Stockholm är fritt från fossila bränslen, och de gröna kilarna är intakta.

Vi i Miljöpartiet är kritiska till hur den här visionen har tagits fram. En vision som har en stark förankring måste föregås av en grundlig dialog med lokala aktörer. Det kan vara högskolor, företag, ideella organisationer och så vidare. Men tyvärr har få utomstående deltagit i den här processen. Det har handlat om tjänstemän som har representerat myndigheter eller branschorganisationer, och de har kommit in mycket sent i processen. Det är viktigt att medborgarna verkligen får möjlighet att ge synpunkter och vara med och formulera vilket Stockholm de vill ha. Miljöpartiet föreslår därför att förslaget återremitteras.

Den moderna, mänskliga och miljövänliga storstaden innebär för oss framför allt en grön omställning för hållbar utveckling. Det krävs under de närmaste åren och årtiondena en stor satsning på förnybara energikällor och energihushållning. Stockholm fossilbränslefritt år 2030 är ett fullt realistiskt mål och också ett nödvändigt mål, realistiskt och nödvändigt om Stockholm ska vara en föregångare och modell ute i Europa. Då måste ribban sättas högt. Därför finns det i Miljöpartiets Stockholm 2030 massor av miljöföretag inom bland annat förnybara energikällor, sol, vind, fjärrvärme, biogas med mera, och företag inom energieffektiva hus, avfallshantering, vatten- och avloppsteknik och mycket annat. Men det krävs en politisk vilja för att den här visionen ska bli verklighet.

I Miljöpartiets Stockholm 2030 finns det ett vindkraftverk på varje skola, dels för energiförsörjningen, dels som en pedagogisk utmaning för barnen. Allt material återvinns och återanvänds, och kanske viktigast av allt, miljöaspekter är integrerade i all stadsplanering och byggnation. Hammarby Sjöstad är redan nu ett världsberömt

exempel på det. År 2030 har det sedan lång tid tillbaka varit en självklarhet i all stadsplanering att ha människor i fokus. Det har skapat gröna stadsdelar med välutvecklad kollektivtrafik.

Stockholm har 2030 blivit ett gång- och cykelparadis. Det finns mer plats för människor, barn och vuxna, gångtrafikanter och cyklister och som en konsekvens mindre plats för bilar. Det går lätt att ta sig fram i staden tack vare den stora utbyggnaden av kollektivtrafiken. Egen bil behövs inte. I stället finns bilpooler över hela staden.

Färre bilar har också frigjort mark för nya bostäder samtidigt som parker och grönområden har blivit fler. Vi vill särskilt betona betydelsen av de gröna kilar. Gröna kilar är obebyggda grönområden som sträcker sig ända in i staden och som nu innebär att man i hela regionen har nära till naturen. De här gröna kilar måste bevaras fullt ut. Jag är övertygad om att även morgondagens barn vill kunna strosa runt i en skogsbacke, ha picknick på en äng och kunna uppleva ett levande djurliv i sin hemmiljö.

Så ser det ut i min vision av Stockholm, men det gör det inte i Moderaternas, Folkpartiets och Kristdemokraternas Stockholm. Där står inget om vikten av att bevara Stockholms unika gröna kilar.

Den moderna, mänskliga och miljövänliga staden präglas också av livskvalitet. Både den gröna omställningen och utvecklandet av den gröna staden har skapat en dramatisk förbättring av folkhälsan. Färre är sjukskrivna. Fler cyklar och går. Det finns stor tillgång till friluftsområden, och luften är ren. Människor lever längre och friskare liv med ett minskat antal hjärt- och kärlsjukdomar, färre fall av astma och allergier. Stockholm är världens mest barnvänliga huvudstad. Eftersom trafiken har minskat är det lättare att gå och cykla till en park eller en skog för att leka. Skolan är en miljö där varje barn har möjlighet att stärkas som personer och där det finns rejält inflytande över vardagen.

År 2030 har man sedan lång tid arbetat med att förebygga sociala problem. Det finns ett stort utbud av fritidsverksamheter för ungdomar och förebyggande verksamheter för äldre. Vi jobbar mindre, och vi har mer tid att ta hand om varandra.

Stockholm har också en levande och deltagande demokrati 2030. Direktvalda stadsdelsnämnder har skapat ökad demokrati och ökad känsla av delaktighet, inte minst i miljonprogramsområdena, där kontinuerliga investeringar och satsningar på varierade boendeformer skapat stor social stabilitet. De här områdena har också blivit ett Eldorado för småföretagande, och allt fler stora företag väljer att lokalisera hit.

Diskriminering är en sällsynt förekomst. Alla, kvinnor och män, svenskfödda och utlandsfödda, människor med eller utan funktionshinder, känner att de har lika möjligheter och rättigheter. Det gäller vare sig man söker jobb eller utbildning eller besöker en populär restaurang. Stockholm har också blivit världens mest tillgängliga stad. Bygglov ges bara när tillgängligheten är säkerställd. All stadens personal har kunskap om hur man ska bemöta människor med olika fysiska och psykiska funktionshinder. Stockholm är en modern, medmänsklig och miljövänlig storstad

med ett myllrande gatuliv och sprudlande kulturliv. Det är roligt att leva i Stockholm 2030.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 18

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige och alla stockholmare! Det är faktiskt om er, alla stockholmare, den här visionen handlar, om era liv och era barns liv. Egentligen är det ni som skulle sitta i den här salen och vi skulle tillsammans diskutera den här visionen. Vi skulle prata, diskutera och se vilket Stockholm vi vill ha 2030.

I dag är Stockholm en fantastisk stad, och det är nog fler än jag som hellre skulle gå ut i solen än sitta här inne och diskutera. Men snart är det semester, det är sommarlov, och många av oss åker till sommarstugan eller åker utomlands. En del stannar i Stockholm, går på jazzfestival, Gröna Lund eller åker ut i skärgården. Men, ordförande och fullmäktige, det finns många stockholmare som inte kommer att ha en sådan sommar, som inte ens har semester, som aldrig kommer på tanken att boka en charterresa och som inte ens har råd att åka till staden för att bada vid Långholmen eller gå på Skansen med sina barn.

När vi nu här i dag diskuterar vår vision om Stockholm ser vi tydligt att det finns två helt olika bilder. Det finns två helt olika vägar att gå. Borgarnas Stockholm är de internationella konferensernas, mässornas, storhotellens Stockholm, där jämlikhet, jämställdhet och demokratin är satta på undantag, där man faktiskt inte bryr sig så mycket om att det finns barn som varken kan åka till landet eller gå på Skansen på sitt sommarlov.

I vårt Stockholm 2030 har alla invånare allemansrätt, inte bara till naturen utan också till kulturen och till hela staden. Den stadsdelsarrest som borgarna införde 2007 är sedan länge avskaffad och glömd. Det innebär, ordförande och fullmäktige, att man kan åka kollektivt över hela staden, besöka museer och spännande platser även om man är fattig, även om man inte har mycket pengar. Och det, ordförande, fullmäktige och stockholmare, är det som gör människor fria. Vår vision handlar om att göra staden attraktiv på många fler sätt än att bygga konferenshotell.

I vårt Stockholm 2030 är vi kända och beundrade för att vi är den enda staden i världen som har avskaffat fattigdomen. Vi är en stad där människor med olika bakgrund och olika inkomster bor blandade i samma stadsdel. Vi är en stad där kulturen är dragkrok för demokratin, där människor är med och bestämmer över sina lokala budgetar i stadsdelsnämnderna och där gränserna mellan förort och innerstad är utsuddade.

Ordförande, fullmäktige och alla stockholmare! En sådan stad vill människor leva i. En sådan stad vill människor besöka och turista i. Då spelar det inte så stor roll om vi försöker marknadsföra Stockholm som The Capital of Scandinavia eller inte.

Om vi tittar ut genom fönstret ser vi ett fantastiskt blått vatten. Flera av oss kommer att simma där i sommar. Den 1 juli införs trängeselavgifter i Stockholm igen. Det är

bra. Men om vi vill rädda vår miljö, om vi vill rädda det här fina badvattnet ska trängselavgifterna självklart gå till kollektivtrafik. När resten av världen har vaknat och insett att den globala uppvärmningen är vår tids största utmaning sover de borgerliga i Stockholm och satsar slentrianmässigt pengar på gammalmodiga, omoderna motorvägsprojekt. Det är för mig obegripligt, och det är klimatfientligt.

I vårt Stockholm 2030 går Tvärbanan i en ring runt hela staden, och på vattnet tar man sig fram med biogasbåtar. Vi har världens bästa kollektivtrafik.

Ordförande, fullmäktige! År 2030 kommer mina barn och styvbarn att vara medelålders. Mitt yngsta styvbarn Emil kommer att vara över 20 år. De älskar alla Stockholm, och det är den stad de vill leva, bo och arbeta i. Men om de 2030 ska få leva i den fria, rättvisa och miljövänliga stad som vi i Vänstern vill skapa krävs det en helt annan politik än den som förs nu. Då krävs det en rödgrön politik. Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 19

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Klockan är kvart över fem på morgonen och det är samling ute på Arlanda. Alla vaccinationer är tagna och malariatabletterna är nedpackade. T-shirtar och kepsar med rosa bussarnas logga delas ut. Det är tid för avgång för en fem veckors resa till Sydafrika och Mocambique. Passagerarna är mellan 56 och 84 år.

Länge har rosa bussarna förknippats med ryggsäcksresande ungdomar, men i dag är nästan 30 procent av resenärerna över 50 år, och den andelen ökar stadigt – allt enligt majnumret av nyhetsmagasinet Fokus.

Bilden av pensionärerna har länge varit alltför ensidig. Den har präglats av ett omhändertagandeperspektiv som om de vore så att alla, så fort de fyller 65 år, börjar tycka likadant. Stockholmarna blir äldre, friskare och aktivare och kräver att få göra sina val. I takt med att Stockholm växer blir det också alltfler pensionärer.

Att falla för åldersstrecket är ett sedan länge uttraderat talesätt. Den som vill och orkar arbetar gärna efter 65 år, och genom den sänkta inkomstkatten är det faktiskt lönsamt. Många engagerar sig i frivilligt arbete, i intresseorganisationer eller bedriver akademiska studier. Att vara pensionär ses som positivt i samhället, och pensionärernas kompetens och erfarenhet tas till vara i kommun och näringsliv.

Men inte alla har glädjen att leva ett friskt och aktivt liv. En del kommer att vara beroende av vård och omsorg, och då ska den också finnas där. De äldre vet att de får hjälp när de behöver det, och därför känner de trygghet inför åldrandet. Personalen inom äldreomsorgen är välutbildad. Sjukfrånvaron är låg eftersom personalen trivs och har en god arbetsmiljö. Man hinner följa med de äldre ut i sommarsolen.

Det finns bostäder som är trygga och tillgängliga. Det gör att de äldre kan välja att bo kvar hemma. För dem som vill finns seniorbostäder och gemenskapsboende. För dem som är i behov av vård och omsorg finns sådana boenden att välja på. Utbudet är stort liksom mångfalden. De äldre har stora möjligheter att få ett boende med en inriktning som de tycker om. Det gäller för Elsa som till exempel vill ta med sin

hund till boendet, för Pelle som alltid aktivt har tagit del av kulturlivet och för Ahmed som alltmer på ålderns höst har börjat återgå till sitt eget modersmål.

Stockholm är människornas stad med mångfald och möjligheter. Människornas erfarenheter tas till vara, oavsett om de handlar om infödda stockholmare, om de kommer från andra delar av Sverige eller från övriga världen. Kraften i mångfalden kommer ifrån människornas möjlighet till personliga val i ett samhälle som uppmuntrar eget ansvar.

I förorten har det utvecklats ett spännande arbetsliv inom språk, teknik och kultur. I staden finns flera kärnor. Människor kan i sitt närområde såväl bo och arbeta som utbildas, underhållas, motionera, hitta service, varor och tjänster. Sovstaden är ett minne blott. Det finns lokala arbetsmarknader runtom i staden likväl som företag, kommunala förvaltningar och statliga myndigheter.

Att arbete är en förutsättning för välstånd visar att det nu är jobb och inte bidrag som gäller.

Ett Stockholm i världsklass är tillväxtens stad, en stad med ekonomiskt hållbar utveckling. Företagen blomstrar eftersom det är lätt att starta eget, och det ger många nya jobb i staden. Folk från hela världen dras till Stockholm för utbildning, evenemang och turism. De kommer också för stadens skönhet och goda miljö.

Ett Stockholm i världsklass är också en ekologiskt hållbar stad på väg till att bli fossilbränslefritt 2050. Vi har energieffektiviserat och förbrukningen både bland företag och bland privatpersoner har sjunkit rejält. Kollektivtrafiken fungerar med fräsch ny vagnpark, och tidtabellerna hålls. Spårvagnen är återigen i bruk, och ingen pekar längre finger åt den som kör bil, för bilarna är miljövänliga och drivs med alternativa drivmedel. Vi slipper köra genom staden. Nu finns också Norra länken, Förbifart Stockholm och en östlig förbindelse. Vattenvägarna binder Stockholm samman.

Stockholm är också världens tillgängligaste stad, en trygg stad där möjligheterna att bo, färdas och arbeta gäller alla. Det är en stad att trivas i. Unga och gamla har insett att nedskräpning och klotter tar resurser från verksamheter som gör staden trivsamt och levande.

I Stockholm 2030 har familjerna myndigförklarats. De kan själva välja hur de vill ta hand om sina barn. Genom flexibla välfärdssystem och bland annat vårdnadsbidrag möjliggörs kombinationen kvalificerat yrkesliv och mera tid för barnen. Så läggs grunden för trygga medborgare i Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 20

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Att måla upp Stockholm år 2030 är en ordentlig utmaning. Vi måste blicka 23 år framåt i tiden. Jag tänkte faktiskt göra samma resa som Lotta Edholm gjorde för att få perspektiv på saker och ting. Jag tror nämligen att Lotta glömde några viktiga händelser från 1984.

1984, det var året då man utförde den första hjärttransplantationen i Sverige. Det var året då bröderna Herrey vann schlagerfestivalen i Luxemburg med Diggilo diggilej. 1984 var också året då Kaliforniens miljöprofilerade guvernör Arnold Schwarzenegger gjorde succé med filmen Terminator. Men ingen av hans filmer handlade om miljö.

Ja, det var länge sedan och en helt annan värld, kära fullmäktige. Men om man skulle resa tillbaka i tiden och ställa sig på Sergels torg 1984 skulle det inte kännas som att man hade hamnat i en annan värld. Så mycket har faktiskt inte förändrats i den här staden på 23 år. Detta är Centerpartiets ingång i den här diskussionen.

Det är slående hur otroligt konservativt Stockholm är sitt utseende. Om vi stockholmare hade varit lika långsamma i vändningarna som vår stad har varit hade vi antagligen fortfarande haft på oss silverfärgade skinnjackor med axelvaddar och benvärmare. Vi skulle gå omkring och prata i mobiltelefoner som vägde tio kilo, och vi skulle allihop ha hockeyfrillor med blonderad lugg.

De centrala delarna av staden ser ut ungefär som den gjorde då. Den centrala stadens högsta byggnad då som nu är Kaknästornet. Centerpartiet anser att det är dags att lägga in en högre växel. Om vi menar att Stockholm ska vara landets tillväxtmotor, kronan på verket och en stad i världsklass, då måste staden också se ut och utvecklas som en sådan.

En del spännande arkitektur är förhoppningsvis på väg: nya biblioteket, ombyggnad av Slussen och kanske ett kallbadhus. Man måste också börja fundera ordentligt på höjden i den här staden.

I Centerpartiets version för 2030 finns det flera riktiga skyskrapor centralt i Stockholm. De har inte enbart byggts för att vara vackra utan för att tillgången på mark är begränsad och eftertraktad. Genom att bygga på höjden kan Stockholm ha råd att bevara grönområdena i och utanför staden. Placeringen av skyskrapor ska förstås ske tillsammans med marknadskrafterna och inte med godtycke och politisk klåfingrighet. Vi i Centerpartiet är övertygade om att husen i centrum då blir högre än de som ligger i stadens utkanter, i stället för tvärtom.

Stockholm är en högexploaterad och samtidigt grön stad i vår vision. Som kronan på verket har vi Nationalstadsparken som har blivit bevarad i sin nuvarande form och utgör en magnet för staden när det gäller turism, nya invånare och företag. Parken är som en Central park för stockholmarna men med en mångfald av större natur- och kulturvärden.

I Stockholm 2030 är det också grönt i politiken, vilket har lett till att stadens fordon drivs miljövänligt. Nya spännande lösningar för kollektivtrafiken såsom spårbilar och moderna spårvagnar är också ett tydligt inslag i stadsbilden.

Med dessa och andra åtgärder har staden tagit ledningen i klimatarbetet. För att understryka detta faktum har man bland annat inrättat ett klimatgymnasium i staden.

I Centerpartiets vision är Stockholm företagarnas stad 2030. Företagsklimatet i kommunen rankas bland de tio bästa enligt Svenskt näringsliv. Andelen kvinnliga

företagare är världens största. Det hänger ihop med att Stockholm har blivit ett valfrihetsparadis där stommen vård, skola och omsorg utgörs av en mängd småskaliga företag som tillhandahåller sådana tjänster. Kommunens egen drift har minskat radikalt och politiken har gått ifrån att driva enheter till att bli en professionell beställare där kontrollverksamheten är ordentligt utbyggd för att ge kommunmedborgarna den absolut högsta kvaliteten för minst skattepengar.

Ordförande! Detta var några tankar från Centerpartiet i den otroligt breda frågan om hur Stockholm ska se ut år 2030. Jag tänker inte ens försöka att nu täcka in allt, utan jag vill understryka det som jag sade inledningsvis: Om Stockholm ska bli en stad i världsklass måste det också synas i stadens siluett, för som ordspråket säger: Som du är klädd blir du hädd. Och då hoppas jag att vi har hunnit kränga av oss silverjackorna och benvärmarna till år 2030.

Anförande nr 21

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Vi från de borgerliga partierna har, som sagt var, enats kring det Stockholm som vi vill se 2030 – en världsstad, en miljonstad, en spännande stad, en växande huvudstadsregion med höga hus, med en fungerande infrastruktur och satsningar på kvalitet. Det var det jag trodde att vi skulle få diskutera här i dag tillsammans med en enad opposition som har en annan vision om Stockholm 2030. Men jag har upptäckt att det inte finns en enad opposition med en vision för Stockholm, utan det finns tre väldigt olika visioner.

26 av de 46 ledamöter i oppositionen vill en sak. Tio ledamöter vill någonting annat och nio ledamöter vill något helt annorlunda. Hur förtroendeingivande är detta för Stockholms framtid och för kommande generationer 2030?

Socialdemokraterna talade i och för sig om tillväxt och ett Stockholm i världsklass. Men milt uttryckt kan man ju säga att rätt många av förslagen är rent destruktiva för Stockholms tillväxt. Man föreslår minskad valfrihet och ökat skattetryck. Man vill lägga ned Bromma. Man pratar om rätten till heltid och om bättre gymnasier, barnomsorg och äldreomsorg. Men man säger ingenting om anhöriga, ingenting om kvalitet, ingenting om friskolor och ingenting om frivilligorganisationer. Det är en ganska osammanhängande vision om Stockholm 2030. Framför allt är den totalt i avsaknad av nytänkande.

Miljöpartiet målar upp en bild av en harmonisk stad full av träd, grönsaksland, cyklar, solceller och naturligtvis inga bilar. I Miljöpartiets vision ska också staden börja ägna sig åt utrikespolitik. Vi ska bedriva biståndsverksamhet i u-länder. Vi ska gå samman med facket när det gäller lika lön. Vi ska bedriva forskningsverksamhet. Det ska finnas ett vindkraftverk på varje skola – hur nu det ska gå till med de avståndsregler som finns. Över huvud taget handlar det om en maximal expansion av de kommunala ansvarsområdena.

Vänsterpartiet beskriver hur invånarnas inflytande av den expanderande kommunala verksamheten ska öka på alla områden. Men man säger ingenting om att detta faktiskt också innebär att den enskildes rätt att bestämma över sitt eget liv hemma vid vardagsrumssoffan minskar. Vänsterpartiet är dessutom ett av de få partier som inte ens vill att Stockholm ska växa – Stockholm som har fått växa i 750 år genom

att vara attraktivt och sett till att människor har flyttat hit. Nej, Vänsterpartiet talar i stället om att folk ska flytta ut från Stockholm för att bo på landsbygden. Man vill hindra stockholmarnas valfrihet, och man tycker inte att människor själva ska få bestämma var de ska bo. Det ska Vänsterpartiet och politiker bestämma, och det betyder att människor inte ska bo i Stockholm utan att de ska flytta ut.

Herr ordförande! Jag tycker inte att det bådär gott för framtiden, och jag tycker inte att det bidrar till att skapa förtroende hos stockholmarna.

Jag vill återigen yrka bifall till en samlad borgerlig vision om ett Stockholm 2030.

Anförande nr 22

Borgarrådet J ä m t i n (s): Ordförande, fullmäktige! Ja, Kristina, det var tråkigt att du inte i ditt andra inlägg tog vara på möjligheten att förklara er vision. Du ägnade dig bara åt att prata om andras visioner. Men vi har lång tid på oss, så jag hoppas att det finns någon annan som senare kan prata om er vision.

Stockholm är så mycket och så många, och Stockholm kommer att vara ännu mer och ännu fler om 23 år. Det är väl ungefär det enda som vi med säkerhet kan veta. Det ligger mycket i det som både Per och Lotta sade, att vi egentligen vet mycket lite om hur verkligheten exakt kommer att se ut om 23 år.

Det vi vet och det vi kan arbeta för är att det är jobben som fortsatt kommer att vara grunden för tillväxt. Och vi vet att tillväxt och god ekonomi är grunden för en god välfärd och grunden för att kommunen ska kunna ha en bra verksamhet, oavsett om det handlar om att gå före på miljöområdet, om det handlar om en bra skola eller om det handlar om en bra äldreomsorg.

Vi vet också att segregationen måste ha brutits för länge sedan när vi väl är framme vid 2030. Segregationen måste brytas. Människor har rätt att utveckla sina drömmar och göra sina livsval utifrån den människa som man är och inte utifrån den människa som man ser ut att vara eller andra tror att man är beroende på hur man klär sig eller var man är född någonstans.

Och hur bryter man segregationen? Ja, det är genom just utbildning, bra förskolor, bra gymnasieskolor och bra bostadsområden i hela staden. Det handlar om bra infrastruktur så att människor, utan att det är svindyrt, kan ta sig till olika delar av staden och där även socialbidragstagare har rätt till ett SL-kort. Segregation är så mycket mer än att bara bygga fina bostadsområden över hela staden. Segregationspolitik är mycket mera än så.

Staden måste vara modig. Vi som kommunala politiker måste se vad vår roll är när det gäller att skapa en verklighet för stockholmarna år 2030 där alla har friheten att uppfylla sina drömmar. Vår roll är att på ett klokt sätt våga göra de val som leder till att vi har en bra verksamhet inom alla dessa områden också år 2030.

Vi måste ha en bra infrastruktur. Men vi måste också ha en väl fungerande demokratisk struktur. Därför har vi också sagt i vår vision för 2030 att det ska finnas många stadsdelsnämnder om 23 år.

Den lokala demokratin måste på olika sätt utvecklas i den här staden framöver. Den kommunala politiken och stadsdelsnämnderna kan åstadkomma så mycket för att forma förutsättningarna för en framtid där vi alla lever som människor i ett jämlikt och fritt samhälle. Ett konkret bevis på den kommunala politikens möjlighet att fastställa dagordningen, om man bara vill, är ju utvecklingen av alternativa drivmedel för miljöbilar. Det var den här staden som beslutade om det en gång i tiden, och det är därför som det har gått framåt så fort som det har gjort.

Det finns också åtskilliga andra exempel. Grupperna i förskolorna har blivit mindre och barnen mår bättre. Det är också ett sätt att visa att framtiden ligger om hörnet, och vi kan göra skillnad.

Anförande nr 23

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Om det är någonting som den här debatten visar så är det väl skillnaden mellan en vision och en utopi. Det blir väldigt tydligt när man lyssnar på framför allt Miljöpartiet. Om man lägger sig på en ribba där det är omöjligt att se ens hur det skulle gå till blir också dokumentet till intet förpliktande. Svårigheten på de 23 årens sikt är naturligtvis att både vara visionär och samtidigt peka ut vägen till hur vi ska kunna uppnå det här. Det som var det enda tydliga i Miljöpartiets inlägg var att det ska finnas vindkraftverk på varje skolgård. Det var det som var kärnan och det konkreta i budskapet medan allt det andra lämnades åt framtiden. Så kan man inte hantera det hela.

Vill man befinna sig i ett visst läge 2030 måste man börja jobba nu för att kunna nå dit. Det är ju det som är svårigheten med en här typen av dokument. Hur ska man få detta till ett levande dokument som stockholmarna kan påverka? Och hur ska man kunna se till att förvaltningar, företag och myndigheter jobbar utifrån dokumentet så att visionen ska kunna uppnås 2030? Det tycker jag är den stora utmaningen, men tyvärr har vi inte berört det särskilt mycket i debatten.

Jag ser några stora utmaningar. Den största är fortfarande segregationen. En annan stor utmaning är naturligtvis infrastrukturen. Hur ska vi bygga ut kollektivtrafiken och vägarna på ett sådant sätt så att det gynnar att människor bor tätt, att de har kort och effektiv resväg till och från jobbet. Det tunnelbanesystem som vi har i dag är ju enormt effektivt utifrån dessa aspekter och också utifrån miljöaspekter som ju egentligen inte var någon stor tanke när tunnelbanan byggdes. I framtiden måste vi tänka ännu mer på det sättet, att man bygger ut kollektivtrafiken på ett sådant sätt att det gynnar att man bygger bostäder på de platserna. Det blir väl en stor utmaning i den här salen att se till att det finns mark, att vi antar detaljplaner och så vidare. Det är klart att det kanske inte är Miljöpartiets främsta gren.

Anförande nr 24

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Miljöpartiet anser att det grundläggande under de närmaste åren för att man ska kunna förverkliga den vision 2030 som jag beskrev tidigare är det förebyggande arbetet inom miljö och hälsa. Moderaterna och Folkpartiet tycker att det här är flum. De tycker att en grön omställning för att så snabbt som möjligt kunna ställa om till förnybara energikällor är flummigt. Stockholm som föregångare för utveckling av miljöföretagande och

kanske få ett miljöteknikkuster vid norra stationsområdet är nog också ganska flummigt.

Vi vill ha miljöaspekter integrerade i all stadsplanering och i all byggnation. Det är inte flummigt. Vi vill ha mer plats för människor – det stämmer – och mindre plats för bilar, det är viktigt. Men vi vill inte förbjuda bilar. Bilar kommer alltid att finnas i Stockholm, men vi tycker att de människor som väljer att leva utan bil ska ha möjlighet att göra det, dels genom en ännu bättre kollektivtrafik, dels genom bilpooler.

Vi vill bevara de gröna kilarna. Vi vill ha fler parker. Grundläggande för vår vision är det förebyggande tänkandet när det gäller planering, miljö och hälsa.

Personligen tycker jag att det finns en del saker i det dokument som alliansen har lagt fram som faktiskt inte är så dåligt. Det står en del om klimatomställning, om förnybara energikällor och om ett grönare Stockholm. Men det som är väldigt förbryllande, i alla fall för mig, är att man börjar den här resan på 23 år med att under den här mandatperioden gå åt rakt motsatt håll. Ni har ju börjat med en sällan skådad nedmontering av miljöförvaltningens verksamhet i den här staden. Jag tror inte att det finns något liknande exempel i Sverige under de senaste 20–30 åren. Stockholm är unikt när det gäller att sikta på att halvera miljöförvaltningens verksamhet och nästan helt nedmontera miljösamordningen ute i stadsdelarna.

Om ni nu vill gå i den här riktningen som ni beskriver i er vision när det handlar om miljö och klimat vore det bra om ni började att gå åt det hållet, åtminstone under den här mandatperioden och inte gå åt det rakt motsatta hållet.

Min fråga till alliansen är: När ska ni vända skutan? När ska ni börja att arbeta för visionen och inte mot den vision som ni målar upp?

Anförande nr 25

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Som svar till Kristina: Det är inget självändamål att en stad växer. Frågan är ju hur den växer. Hur lever människorna i den staden? Hur ser deras liv ut? Ska det vara som i Manila – som jag var i för ett par månader sedan – som bara växer och växer med ett stort fattigproletariat som tvingas ta servicejobb för att hålla uppe de stora företagen som finns i centrum? Hur växer staden? På vems villkor? För vem är staden till för?

Jag tänkte använda min talartid till att ställa några väldigt konkreta frågor till alliansen. Ni har ju tagit fram den här visionen i hög grad tillsammans med näringslivet, och det är inget fel i det. Det är jättebra att näringslivet finns med i den diskussionen, men var finns resten av stockholmarna? Denna vision har inte diskuterats i stadsdelsnämnderna och än mindre med dem som bor till exempel på Järnvälfältet, i Rågsved eller på söder. Min fråga är: När kommer ni att diskutera det här med stockholmarna? När får stockholmarna vara med? Den frågan vill jag gärna ha svar på.

Vänstern har en vision för Stockholm där staden är till för alla. Här ska inte finnas skillnader mellan fattiga och rika. Alla ska omfattas av bra välfärd och bra vård. Jag

vill gå tillbaka till den utvärdering som ni gjorde av er egen konkurrensutsättning. Den visade att äldreomsorg i kommunal regi fick mycket bättre betyg inom alla områden än de privata äldreboendena. När vi återkommunaliserade var lönerna i de kommunala verksamheterna högre än i de privata verksamheterna. Min nästa fråga blir då självklart: Finns de kommunala verksamheterna med i er vision för Stockholm 2030?

Trots att det finns så starkt stöd för de kommunala verksamheterna bland stockholmarna saknar er vision totalt några idéer om hur de kommunala verksamheterna ska utvecklas. Snarare utgår den ifrån att allt privat är bra och allt kommunalt är dåligt. Jag skulle vilja ha svar på den frågan. Vad är er vision om den kommunala verksamheten? Hur ska den utvecklas? Det är ju en del av Stockholm 2030.

Slutligen: I er vision finns varken jämställdhets- eller barnperspektiv. Jag skulle vilja veta om ni har något intresse av att det i er vision för Stockholm 2030 inte ska finnas barn som inte får något riktigt sommarlov. Det skulle jag vilja ha svar på.

Anförande nr 26

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! En vision kan ju vara någonting som man bara kan drömma om, någonting som kanske aldrig kommer att förverkligas. Eller också handlar det om att tala om vad man vill. Det är så jag vill se på den vision för 2030 som Stadshusalliansen nu har redovisat här för er i dag.

Om vi också framöver ska klara de grundläggande välfärdsfrågorna är det fler i arbete som gäller. Utbildning är en förutsättning för den breda arbetsmarknaden, och nya jobb inom nya branscher möter nya utmaningar. Det ger då en stad i ständig tillväxt.

Fler människor i arbete ger ökade skatteintäkter. Det möjliggör naturligtvis minskade barngrupper i förskolan och en värdig äldreomsorg.

En stor utmaning är att Stockholm 2030 ska vara den inkluderande staden. Kraften i den mångfald som finns i Stockholm kommer ifrån enskilda människors möjlighet att göra sina personliga val i ett samhälle där vi uppmuntrar till det egna ansvaret. Det handlar om utbildning, om boende och om företagande. Men det handlar också om stadens ansvar att se till att vi vill någonting med områdena runtom i Stockholm, att se till det finns statusprojekt som drar människor till områden så att Stockholm blir den levande, flerkärniga stad som jag ser framför mig och där hela staden, inte bara innerstaden, blir en levande stadsbild.

När vi talar om Stockholm som människornas stad är det lätt att det bara blir den mjuka sidan. Men för att vi ska klara ett Stockholm som människornas stad är det helheten som gäller, alltifrån den lilla nyfödda Stina till Elsa som är på väg att bli 90 år, något som är väldigt vanligt i dag och kommer säkert också att vara vanligt framöver, eftersom vi lever friskare allt högre upp i åldrarna. Då handlar det om alltifrån det som vi generellt kallar för välfärdsfrågorna, men det handlar också om allt det som ger guldkant i tillvaron. Det handlar om möjligheten till kultur, ett rikt friluftsliv och möjlighet att träffas över generationsgränser och nationsgränser. Därför måste vi se till att visionen Stockholm 2030 leder dit vi verkligen vill.

Anförande nr 27

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Jag redogjorde tidigare för några viktiga delar av Centerpartiets vision för Stockholm 2030. Nu vill jag uppehålla mig vid begreppet hållbar tillväxt som är centralt i visionen. När jag säger hållbar tillväxt menar jag en tillväxt som inte förbrukar ändliga resurser och därmed urholkar förutsättningarna för fortsatt tillväxt.

Det är viktigt att understryka att miljö och ekonomi hör ihop. En dålig miljö i form av buller, dålig luft eller vattendrag som luktar illa till följd av miljöförstöring får omedelbara ekonomiska konsekvenser. Priserna på bostadsrätter och fastigheter går ned. Folk vill inte bo eller arbeta där, och det leder också till svårigheter för lokala företag och så vidare.

Samma sak gäller förstås hela staden. I en vision för Stockholm i världsklass måste det finnas stort utrymme för åtgärder som syftar till att, inte bara göra staden snygg utan också fixa till sådant som inte syns som buller, luft och vatten.

Det är självklart att Stockholm 2030 exempelvis uppfyller miljökvalitetsnormer, vilket bland annat innebär att man har fått bukt med partikelproblematik och andra utsläpp och inte bara med koldioxid. Det är också självklart att det finns många gröna oaser och kilar för att vi som bor här ska kunna ha livskvalitet. Återigen handlar det om sambandet mellan ekonomi och miljö. Även företag vill förstås vara belägna invid oaser. Och hur intressant vore det inte att få reda på hur många dataspelsprogrammerare som har kommit på en miljonidé på en picknickfält i Tanto? Eller hur många företagsledare är det som har fattat kreativa beslut som skapat hundratals nya jobb under en promenad på Gärdet?

Stockholms gröna lungor, kilar och fläckar hänger ihop med stadens själ. Det är en av våra viktigaste konkurrensfördelar. Det är viktigt att ha detta i åtanke i det fortsatta arbetet.

Till sist vill jag bara skicka med att jag tycker att det är oerhört viktigt nu när den här visionen ska kommuniceras med medborgarna, att det sker genom dialog och inte via monolog. Det är också viktigt att det blir ett levande dokument som medborgarna kan påverka med tiden – jag tycker mig hört sådana garantier här tidigare i debatten. En vision som delas av många är förstås starkare än en vision som delas av få.

Centerpartiet är ett borgerligt parti, och vi instämmer i de flesta av idéerna och värderingarna i förslaget. Jag har inte varit med om att ta fram förslaget, men vi tycker att det är tillräckligt brett för att bilda en grund för det fortsatta arbetet. Därför kommer vi att rösta ja i dag med förhoppning om att visionerandet bara har börjat.

Anförande nr 28

S u n e G i d g å r d (s): Ordförande, fullmäktige! Jag är ingen borgare och jag är inte borgarråd, men dock ersättare i fullmäktige som äntligen har fått ordet för att ge er vision 2030 från en stockholmare.

Det är många som kan räkna till 23. Det stämmer. Fram till år 2030 är det bara 23 år, alltså inte särskilt lång tid. För 23 år sedan var det 1984, och för många av oss känns det nästan som i går.

Under de gångna 23 åren har två stora kommunalpolitiska förändringar skett i Stockholm: 1. stadsdelsnämnder har införts, 2. kommunala verksamheter har i ökande utsträckning privatiserats. 1984 var det inte tal om sådant. Här är några synpunkter på Stockholm 2030.

Stockholms stad har cirka 1 miljon invånare. Samarbetet med grannkommunerna har fördjupats. Den lokala demokratin är stärkt. Stadsdelsnämnderna har fått fler ansvarsområden, och nämndernas inflytande har därmed ökat. Alla partier har insett värdet av och fördelarna med lokalt medborgarinflytande.

Sjukvård, äldreomsorg, skola, förskola, miljö, parker etcetera sköts gemensamt av en förnyad offentlig sektor inom vilken olika alternativ och modeller har fått spelrum med ökad kvalitet som ledstjärna. Det privata vinstintresset inom dessa verksamheter tog käl på sig självt efter många år av försämrad kvalitet. Dessutom insåg medborgarna eller väljarna att privata vinster sprungna ur skattepengar inte låg i deras intresse.

Hyresrätten spelar åter, efter bokraschen 2010, en dominerande roll som alternativ till bostadsrätter och egna hus. De skönhetsvärden som finns i innerstaden med bland annat öppna vattenytor har behållits. Kollektivtrafiken – framför allt den spårbundna – är rejält utbyggd. Stadens politiker har tagit ansvar för miljön genom att inte längre upplåta Bromma flygplats. I stället har man planerat och byggt ett spännande bostadsområde där.

Ja, så kan Stockholm tänkas att se ut om en stockholmare får som han vill.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 29

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Detta ärende är så viktigt för stockholmarna att man först borde ha kommunicerat med dem. Därefter borde vi ha haft någon form av temadebatt i fullmäktige.

Stockholm kommer att växa. Det innebär ökade ekonomiska resurser för staden som gör det möjligt att investera i exempelvis extremt energisnål kollektivtrafik, bostäder och förhoppningsvis en utbyggd välfärd.

Men trots alla goda visioner om vårt framtida Stockholm kan olika prioriteringar ställas mot varandra. En utbyggd välfärd inom skola, vård och omsorg kan ställas mot tillväxtinvesteringar när det gäller trafik, bostäder och så vidare eller mot stadens gröna kilar – oaserna för rekreation och återhämtning. Byggande där kan av somliga anses viktigare än närheten till naturen.

Inom det sociala området har Miljöpartiet en vision om att de gamla ska känna sig trygga år 2030. De äldre nekas inte lämpligt boende därför att de anses för pigga vid

85–90 års ålder. De äldre får då fritt välja hur de vill bo. Dementa har en lämplig boendeform.

Inom omsorgen tillgodoses de fysiskt och de psykiskt handikappades behov på ett tillfredsställande sätt. Vi har nästan nått en nollvision – eller så långt vi kan komma – när det gäller mobbning.

Om 23 år har vi fortfarande barn och unga med olika förutsättningar och inlärningsförmåga. År 2030 får alla stöd och undervisning efter sina förutsättningar.

I majoritetens vision saknar vi när det gäller skolan bland annat visionen om ett reellt elev- och föräldrainflytande över skolan. Vidare har vi olika syn på kunskapsinhämtning med mera. Detsamma gäller det strukturerade arbetet för lika rättigheter mot och diskriminering hos staden såväl som arbetsgivare som hyresvärd och beställare.

Oavsett våra visioner behövs det fördjupade analyser av äldrevården och även av omsorgen. Framtidens behov av äldreomsorg kan förändras. Medicinska framsteg kan öka vår livslängd. Eller kommer hälsoläget hos äldre att vara kvar på dagens nivå? Detta är inte oviktiga faktorer. Mer om det här står att läsa i rapporten om stadens ekonomiska framtidsutsikter, sidan 21.

Det kommer dessutom att finnas många ensamhushåll år 2030. Därmed minskas stödet till anhängvårdare – en i dag viktig grupp som bär upp en stor del av äldrevården.

Detta är bara några axplock av mycket mer som borde ha varit föremål för en övergripande temadebatt i fullmäktige. Det är också viktigt att även framöver värna om en offentligt finansierad service.

Ärendet bör återremitteras för ytterligare bearbetning. Bifall till Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen!

Anförande nr 30

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! 2030 är Stockholm en internationell storstad med ett myllrande idrotts- och nöjesliv. Stockholm konkurrerar väl med andra storstäder i världen. Ett framgångsrikt samarbete inom regionen mellan offentliga och privata aktörer har möjliggjort utbyggnaden av nya arenor för både idrott och andra evenemang. Här arrangeras megaevenemang med internationell lyskraft såsom världsartisters turnépremiärer. Möjligen kan Rolling Stones fortfarande vara i gång 2030. Det är bara 23 år dit. Ett annat evenemang kan vara finalen i fotbollens Champions League.

Stockholm och Mälardalen är en av världens viktigaste mötesplatser med en stark internationell karaktär. Här arrangerar vi också mängder av stora internationella kongresser, mässor, möten och evenemang som lockar människor från hela världen till oss. Den nya kongressanläggningen i City, mässanläggningen i Kista, utvecklingen av Stockholmsmässan och utbyggnaden av nya hotell har ökat regionens attraktionskraft och gjort Stockholm till en av världens främsta kongressstäder.

När det gäller stora multiarenor finns i grannstaden Solna den nya nationalarenan för fotboll, och i Stockholm finns det nya arenor för våra allsvenska fotbollslag. Jag för min del är övertygad om att våra tre nuvarande allsvenska fotbollslag – Hammarby, Djurgården och Brommapojkarna – fortfarande spelar i allsvenskan och förhoppningsvis ligger i topp.

Fru ordförande! Jag har med stort intresse också tagit del av Socialdemokraternas vision när det gäller arenor. Här noterar jag att de vill prioritera att bygga en multifunktionsarena – detta trots att den nya nationalarenan i Solna står klar. Och min fråga till Sossarna blir då: Tror ni verkligen att vår region har kapacitet för två stora multifunktionsarenor, och hur i jösse namn har man tänkt finansiera dem?

Fru ordförande! Globenområdet har utvecklats till ett av världens främsta områden för sport, konserter och andra evenemang. Här spelas VM i både hockey och handboll, och här är det full fart året runt. Besökare kan också via ett antal nya hissar utanför Globens väggar åka upp på taket för att ta en kopp kaffe och titta på utsikten över vår fantastiska stad. Är inte den en vacker avslutning?

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 31

B a r r y A n d e r s s o n (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag kan i alla fall lova Ulf Fridebäck att det är mer sannolikt att Djurgården är i topp om 23 år än att Rolling Stones är kvar.

Det är kul att höra högeralliansen prata om megaengagemang med internationell lyskraft: Världsartister, final i Champions League. Var ska det ske någonstans? Det finns ingen sådan arena i Stockholm. Här har högeralliansen litat på att regionen ska ta ansvar för det. Stockholm ska inte ha något ansvar. Man har lovat att bygga två arenor. Man har till och med lovat att skänka bort marken till de två stora fotbollsklubbarna, men fortfarande har det inte hänt något.

Vi kan inte förlita oss på regionen. Vi måste själva ta ett ansvar för att bygga en multifunktionsarena i Stockholm. I Solna har ingenting hänt. Vi får se om det händer något, och då, Ulf Fridebäck, kan vi ta debatten om var multifunktionsarena ska ligga. Men i dag finns ingenting, inte ens ett spadtag har tagits. Och man lirar inte fotboll på något som inte finns.

Anförande nr 32

U l f F r i d e b ä c k (fp): Barry Andersson, du har helt rätt. I dag finns det ingen nationalstadion för fotboll i Solna. Men vad vi nu pratar om är visionen för 2030, och då finns det en nationalarena för svensk fotboll i Solna.

Alliansen har sagt att man inte ska bygga två multifunktionsarenor för 50 000–60 000 åskådare. Det finns inte åskådarunderlag för det.

När det gäller arenorna för våra lokala fotbollslag – Hammarby i Globenområdet och Djurgården i Stadionområdet – har vi dessutom sagt att vi ska utreda förutsättningar-

na tillsammans med idrottsklubbarna och se till att man kan bygga arenor för dem. Och det är inte tal om att skänka bort någon mark. Det är en missuppfattning, Barry Andersson.

Anförande nr 33

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är lite svårt att utläsa ur den borgerliga alliansens skrift vad det är som ni egentligen vill åstadkomma. Det finns inga konkreta förslag. Det är svårt att få grepp om vilken väg ni ska gå.

Jag citerar ur er skrift: "Familjerna myndigförklaras genom flexibla välfärdssystem som gör det möjligt att kombinera ett kvalificerat yrkesliv med mer tid för barnen". Jag har letat efter någonting om till exempel förskolan, men jag har inte hittat något om den goda pedagogiska verksamheten som små barn kan behöva enskilt och i grupp. Detta bland mycket annat saknas i visionen.

Lära för livet, det livslånga lärandet är en garanti för alla människor att på ett bra sätt klara av livets olika skeden, från ett års upp till hundra års ålder. I den socialdemokratiska visionen är det viktigt att ta vara på små och stora människors lust att lära. Det gäller det lilla barnet, tonåringen, de vuxna som har behov av att utbilda sig vidare och de äldre som har lust att lära sig mer.

Det livslånga lärandet sträcker sig genom hela livet, i alla åldrar. Därför vill vi socialdemokrater värna om och fortsätta att satsa på – och det skriver vi också i vår vision – förskolan, grundskolan, gymnasiet i större utsträckning i samarbete med näringslivet och med offentlig sektor. Vi vill satsa på vuxenutbildning högt upp i åldrarna. Man ska ha chans att tänka om och bygga på sina kunskaper. Det är viktigt i den socialdemokratiska visionen.

Vägen dit har vi beskrivit i vår socialdemokratiska vision, och jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 34

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Jag ska ärligt och uppriktigt säga att jag tycker att den här visionen är väldigt bra. Men det betyder också att den är ganska meningslös, eftersom jag har en helt annan ideologisk ingång i stadens politik än de borgerliga partierna har. Visionen innehåller många goda föresatser kring vår stad. Stockholm är i många hänseenden en mycket trevlig stad att leva i.

I visionen nämns till exempel närheten till naturen, vackra parker och rent vatten. Man pratar om livskvalitet. Jag måste säga att detta är ett av de första borgerliga dokumenten där dessa värderingar ändå lyfts fram som viktiga. Man pratar inte bara om pengar, stora arenor och internationell *cred*, utan man pratar också om livskvalitet för människor. Det tycker jag är väldigt hoppgivande.

Problemet är ju varför ni inte tänker börja med det nu. Det finns ju ingenting i visionen som går att utläsa från den budget som vi just nu jobbar med i nämnderna. Jag hoppas att vi får se mer av detta i budgeten 2008.

Nu är det tvärstopp i översiktsplanen när det gäller naturreservat. Årstaborna ska inte få närhet till någon natur i Årstaskogen, för det ska reserveras för kommande byggnationer, enligt stadsbyggnadsborgarrådet. Hansta vill man dra tillbaka för att bygga en motorcykelbana i stället för att diskutera behovet av närhet till naturen. På Årstafältet ska man bygga igen den lilla, lilla glugg av grönska som finns mellan Årsta och Östberga. Det ryktas om att nationalstadsparken ska ges ett mindre användbart skydd.

Man går ju bakut. Man ger till exempel noll kronor till marksanering. Hur hänger det ihop med det som ger ett rent badvatten? Det är klart att det som vi sprider i marken hamnar i badvattnet. På punkt efter punkt går man med den nya politiken bakåt. Där skulle jag vilja ha ett svar från alliansen. Varför börjar ni inte arbeta med delar av den här visionen nu innan det är för sent?

Sedan finns det delar i visionen som naturligtvis är helt otillräckliga. En sak är klimatmålet, och det har vi tagit upp här tidigare. Men om Stockholm inte kan bli fossilbränslefritt före 2050, då finns det inte mycket hopp om att klara en eller två grader förhöjd global medeltemperatur, någonting som FN menar är fullständigt nödvändigt för att inte alltför stora klimatomställningar ska drabba jorden, om vi ska vara solidariska med de fattiga länderna. Men Stockholm som stad i Sverige ska också vara solidariskt med det övriga Sverige. Vi har ingen energiintensiv industri i Stockholm. Om inte Stockholm, som har det högsta kollektivåkandet och där det inte finns någon elintensiv industri, kan klara ett fossilbränslefritt samhälle före 2030, då är det väldigt märkligt.

Jag som Miljöpartist är hellre alltför visionär och blir kallad för flummig av folkpartisterna än att bara vara förlegad 2030, vilket de borgerliga partierna kommer att vara.

Anförande nr 35

J o a k i m L a r s s o n (m): Åsa Romson, all beskriven vision utgår väl alltid från vardagen. Vi har ju naturligtvis redan nu påbörjat arbetet för att nå den här visionen. Det har pågått i flera månader. Vår vision utgår från dagens föreställningar om vad vi vill se i morgon, och det arbetet har vi börjat med för länge sedan, så det kan du vara trygg om.

Däremot förstår jag inte alls ditt resonemang om varför man ska konservera vissa delar av staden. När vi pratar om naturreservat och närhet till natur låser vi inte upp oss inför framtiden på det vis som ni gör. Det finns också en kvalitet i att kunna bo i Stockholm. Man kan faktiskt bo i olika områden i staden. Man behöver inte i dag bestämma var det inte ska finnas bostäder i framtiden. Man kan faktiskt låta framtida generationer också vara med och bestämma, vilket blir svårare om man konserverar staden på det sätt som ni vill göra.

Anförande nr 36

Å s a R o m s o n (mp): Det här resonemanget är väldigt märkligt, Att verkligen bestämma vad kommande generationer ska göra för Stockholm är att göra som ni gör nu, det vill säga ni lägger fram bostadsplaner oavsett hur stadsplaneringen ska

fungera. Men man ska inte bara bo i Stockholm, utan man ska också kunna leva här, och då måste det finnas platser att kunna leva på utanför hemmets fyra väggar.

Jag antar att en del av er räknar med att man ska ha en trädgård, men alla har inte det. Alla vill inte och kan inte ha en trädgård i Stockholm. Lägenhetsboende behöver grönområden, och ni värnar inte om dessa grönområden. Man behöver inte kalla det för konservatism, utan det är den inställning som de svenska kommunerna i dag har för att säkerställa att det finns ett livsrum mellan bostadshusen. Men det vill ni ta bort. Ni går ifrån översiktsplanen som tydligt pekar på att det behövs livsrum. De avstegen och hur Moderaterna har svängt i den frågan har du svårt att förklara bort. Ni har tidigare varit med och bildat naturreservat, men nu när Mikael Söderlund är stadsbyggnadsborgarråd är det tvärstopp.

Anförande nr 37

T o m a s R u d i n (s): Fru ordförande! Om man lyssnar på Kristina Axén Olins andra inlägg får uttrycket tomma tunnor skramlar mest en helt annan innebörd. Hela det inlägget ägnade hon åt att försöka att beskriva splittringen i oppositionen i stället för att beskriva den egna politiken.

Jag tror att det är viktigt att se att de olika idéerna på något sätt måste bäras fram från en grund som någonstans vilar på en ideologisk plattform, om man ska ha en styrning hela vägen fram till 2030. Därför är det lite besynnerligt att den här visionen så entydigt delas av alla de borgerliga partierna. Då kan man konstatera att de nya Moderaterna numera består av Folkpartiet, Centern och Kristdemokraterna. Så helt har ni kapitulerat inför idén om skattesänkningar och hur staden ska se ut att era idéer som ni tidigare profilerade er på fullständigt har raderats ut.

Ett sådant område där man hade kunnat förvänta sig lite mera profil och där vi har försökt att skriva fram en vision är inom utbildningsområdet. Vi sätter upp en vision om det livslånga lärandet. Man skulle kunna uppnå en situation i Stockholm där lärandet var en naturlig del av en människas liv från det att hon är liten tills hon blir gammal. En sådan vision förutsätter ju några viktiga saker. Till att börja med krävs det tillräckliga resurser i förskolan som gör det möjligt att ha små barngrupper. Antalet barn i barngrupperna ökar i dag, och det är vi väldigt oroliga över. Status och arbetsvillkor för förskolepersonalen måste förbättras. Vi måste fortsätta att utveckla en modern pedagogik. Vi måste satsa på språkutveckling och flerspråkighet. Vi måste jobba med de pedagogiska lokalerna och gårdarna och framför allt jobba med en trygg uppväxtmiljö.

Vi måste se till att skolan får de resurser som gör det möjligt att utjämna de skillnader som i dag uppstår och har uppstått i alla tider beroende på vilka hem barn föds i.

Vi vill sträva efter jämlikhet, och det är vår ideologiska grund som vi vill betona inför 2030. Alla barn ska, oavsett bakgrund, ha en likvärdig förutsättning att nå högkvalitativa resultat. Man ska också kunna komma igen senare i livet. Här är det märkligt att vi för första gången i modern tid ser att komvux utestänger elever från möjligheten att studera vidare. Ni har under ert styre dragit ned på resurser som gör det omöjligt för många ungdomar att få en andra chans.

Vi vill sätta upp målsättningen det livslånga lärandet som ger alla människor i alla åldrar möjlighet att komma igen och plugga vidare. Vi tror att Stockholm som helhet blir starkare av att ha en arbetskraft som är välutbildad, och med de resurser som vi har i kommunen bör vi se till att det blir möjligt. Det livslånga lärandet tar aldrig slut, och det ska vara en given möjlighet för alla stockholmare.

Anförande nr 38

K a r i n R å g s j ö (v): Det är en underbar morgon när jag går Götgatan fram. Götgatan är numera gågata, 2030. Jag träffar min granne Ubbe. Han är före detta missbrukare som numera har fått ordning på sitt liv. Omedelbar vård, behandling och jobb i ett socialt kooperativ har fått honom på fötter.

Missbruk och utanförskap har minskat dramatiskt. Det förebyggandet arbetet och föräldrautbildning från MVC och framåt har lett till en stabil situation för föräldrar, och det gynnar barnen. De som behöver hjälp får det omedelbart. Det är behoven som styr, inte enbart budgethållningen. Snabba, effektiva vårdkedjor och uppsökande arbete har kraftigt minskat missbruk, våld och brottslighet. Barn till missbrukare och barn till psykiskt sjuka får snabbare hjälp. Barnperspektivet är implementerat i hela staden.

Det finns *light*-mottagningar för unga vuxna med psykiska problem som gör att unga människor snabbt kan få samtalskontakt och terapi som är designad för personligheten och problemet. Suicidfallen minskar och även svåra psykiska problem hos unga människor minskar stadigt. Socialarbetarna har fått ökad status, både lönemässigt och yrkesmässigt.

2030 befinner vi oss i en välfärdsstad där hemlösheten är så gott som utrotad. Ingen hamnar längre i ett läge där härbärke är den sista utvägen. Alla får en egen bostad, eller ett gruppboende eller ett kollektiv, om man hellre vill ha det. Mångfald är ledordet för dem som behöver hjälp och stöd.

Det finns inte längre tiggare på gatan och små barn från Rumänien som spelar dragspel för pengar. Vi befinner oss nämligen i en värld i ett Europa som sätter människovärdet högt, i en stad i ett Europa där de sociala incitamenten för tillväxten är självklara.

I den stad som ni är på väg att skapa vet inte jag om jag har någon plats. Den staden innebär marknadshyror, mycket dyra bostadsrätter och en obefintlig allmännytta, en innerstad reserverad för de rika. Ni vill ha Stockholm som Manhattan där många människor från 1980 till nu har fått göra en nedåtgående bostadskarriär, en stad där de utsatta är beroende av frivilligorganisationer som i sin tur är helt beroende av donationer. Privata lösningar på allt gagnar inte välfärden.

Var finns barnperspektivet i er vision? Var finns de sociala perspektiven? Er vision utgår ifrån att tillväxt löser allt. Men en tillväxt utan sociala incitament och som inte bygger på generell välfärd är en tillväxt som inte gagnar invånarna i staden. Det är en tillväxt som kanske mer gagnar de stora, multinationella företagen.

Var finns humanismen och miljötänkandet? Om den bärande idén bara är *cash is king*, då blir det en vision bara för de mycket stora globala företagen, inte för folket i staden. Er vision känns väldigt omodern.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 39

J o a k i m L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! När man hör Karin Rågsjö beskriva vår politik känns det som att man har lust att yttra sig. Jag känner inte riktigt igen mig. Jag skulle vilja säga så här. Jag beklagar om du, Karin, tror att den politik som alliansen för leder till det som du beskriver. Jag beklagar det. Inget kunde vara mer fel.

I början av ditt anförande beskrev du en rad problemområden som vi också har beskrivit i en rad olika dokument som problemområden som vi vill hantera, likväl som ni vill hantera dem. Vi har lite olika sätt att hantera saker. Men jag beklagar om du tror att samhället är som du beskriver det vara i vår politik. Det är tragiskt att vi 2007 får höra en sådan beskrivning.

Anförande nr 40

K a r i n R å g s j ö (v): Jag sade att ni ibland pratar om New York som den stora ledstjärnan när det gäller hur man skapar en stad. Jag har varit i New York väldigt många gånger mellan 1978 och i dag eftersom jag känner väldigt många där. Det jag ser i den staden är precis det jag talar om, exempelvis att man gör en bostadskarriär rakt neråt om man inte har miljarderna på banken, en stad där det är extremt stora klassklyftor. Jag befarar att om ni får fortsätta i den här staden på det sätt som ni har börjat, väldigt fast under de här månaderna, så kommer det att se ut så.

Vi kan se att ni öppnar exempelvis för marknadshyror. Det är jag helt övertygad om. Man raderar bort hela allmännyttan från innerstaden. Det är precis det ni är på väg att göra. Vi vet också att det är de privata lösningarna som står på dagordningen, det är inte de stora välfärdsfrågorna ni diskuterar och som ska lösas generellt med offentlig sektor tillsammans med till exempel frivilligorganisationer, utan ni pratar om privata lösningar rakt av. Det är därför jag säger det jag säger. Jag har sett utvecklingen i de länder där marknaden har fått en alltför stor makt.

Anförande nr 41

B a r r y A n d e r s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag måste få ta upp det här med idrottsstaden och evenemangsstaden igen. Som ni hörde förut hade högeralliansen ambitionen att ha megaevenemang, internationell lyskraft, världsartister och allt vad nu var Ulf Fridebäck sade, final i Champions League. För det behövs en arena.

I min vision finns ingen arena i Solna. Men den dag de bygger en arena i Solna, Ulf Fridebäck, då lägger vi ned. Men det finns det inte, och år 2030 kanske det inte finns någon. Och då ska Stockholm stå redo, och då ska vi också ta ansvar för detta.

Sedan högeralliansens löfte, Ulf, till fotbollsklubbarna: Säg inte hela tiden att jag har missuppfattat det. Hela idrottsnämnden satt på det mötet, och på en direkt fråga från mig säger ni att ni har ambitionen att skänka marken till fotbollsklubben. Har ni ändrat er där så har ni gjort det, men kom inte och säg att jag har missuppfattat.

Jag kan tala om att i dag har Stockholm inte arenor som tillhör Europaklass till exempel för handboll, basket, innebandy. Senaste arenan vi byggde var Johanneshov isstadion eller Hovet som vi kallar den. Det kom 1955. Sedan byggde vi Globen 1989. Sedan har vi lappat och lagat på de här arenorna, men det har inte blivit något bra. Vi har Eriksdalshallen som i dag inte erbjuder europacupspel i handboll exempelvis. Hade ni haft modet på er sida när vi drev frågan om multifunktionsarenan då, mina damer och herrar, tror jag att det skulle ha varit mycket på väg. Men som sagt orkade ni inte med det.

Därför tror jag att det är oerhört viktigt att vi har särskilda arenor som uppfyller internationella krav och som möjliggör att internationella tävlingar äger rum i Stockholm. Då måste man också se över evenemangspolicyn med allt vad det innebär, och där måste vi hjälpas åt oavsett på vilken sida av den här salen vi sitter. Vi måste försöka påverka regering och riksdag att ställa de statliga garantierna för stora evenemang. Sedan får vi tävla med Göteborg och andra om att få hit internationella tävlingar. Det är ett måste, det tror jag, och där måste vi hjälpas åt. Men för att vi över huvud taget ska kunna göra det behövs det arenor, och det behövs arenor som gör att vi kan ta hit internationella evenemang.

Med detta yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 42

U l f F r i d e b ä c k (fp): Barry nämnde mitt namn så det är därför som jag går upp.

Det handlar om att vi har alla ett ansvar när det gäller att bygga arenor i den här staden. Du gick tillbaka till 1989 och tidigare. Det har inte hänt så mycket, och det är inte bara den här nuvarande alliansens fel att det inte hänt så mycket. Här, Barry, har du och dina kompisar ett lika stort ansvar. Här måste vi hjälpas åt. Det behövs nya arenor för kanske ishockey som tar 4 000—5000 åskådare. De hockeyarenor som vi har i dag, alltså Globen och Hovet, är kanske lite för stora för AIK och Hammarby. Här har vi tillsammans ett ansvar. Vi har ett lika stort ansvar när det gäller att se till att få stora arrangemang, världsmästerskap och dylikt till staden. Ta också du ditt ansvar, Barry.

Anförande nr 43

B a r r y A n d e r s s o n (s): Det är riktigt att det kanske inte har hänt så mycket under vår tid, men vi ville bygga multifunktionsarenan. När det verkligen gällde – ni kallade det för skrytbygge – vågade ni inte ställa upp. Nu när det inte finns något på gång vågar ni. När frågan är aktuell ska man säga ja, då ska man inte säga nej. Men nu säger man ja när det inte är aktuellt. Då händer det ingenting, inte ett dugg.

Resten håller jag med om, att vi ska ta ansvar för framtiden.

Anförande nr 44

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det var väl en jättebra sak, Barry Andersson. När det är aktuellt ska man säga ja. Nu har ni chansen att säga ja till en arena som folk efterfrågar. Det är förvånande hur Socialdemokraterna håller fast vid multifunktionsarenan. Ingen mer än ni vill ha det. Det var ett Billströmprojekt som hittades på och som ingen efterfrågade, inte Fotbollförbundet, för det vill ha sitt eget, inte klubbarna, för de vill ha sina egna. Stockholmarna vill inte heller ha det, för de vill inte betala 2 miljarder för det skrytbygget. Nej, nu ska vi göra något som folk vill ha och som vi har råd att betala för.

Jag vill aldrig mera höra Barry Andersson säga att vi vill skänka bort marken. Jag hör samma formulering varenda gång, och nu har vi hört det kanske hundra gånger. Vi ska stå för marken. Det innebär inte att man skänker bort marken. Det innebär att man gör en upplåtelse till klubbarna i någon form för någon summa pengar, oklart vilken.

Jag tror att du är avundsjuk. Vi har fattat beslut om en ny Zinkensdamm och Skanstull. Vi har fattat beslut om Hagsätra idrottshall, och vi har fattat beslut om Grimsta IP. Du är avundsjuk, Barry, erkänn det!

Anförande nr 45

B a r r y A n d e r s s o n (s): Ingen skulle vara gladare än jag om man skulle kunna bygga en fotbollsarena till våra klubbar. Men ni har nu lovat två, och det tycker jag är bra. Tur att ni inte har lovat Brommapojkarna att bygga ett nytt stadium och alla andra.

Jag är inte ett dugg avundsjuk, men jag är lite ledsen för att du inte vågar stå för det du sade i idrottsnämnden på en direkt fråga av mig. Du sade: Ja, vi ska skänka marken. Nu vågar du inte stå för det, du vill aldrig höra det. Du kommer att höra det här i varenda idrottsdebatt där jag är med i alla fall. Står du inte för ditt löfte är det upp till dig. Det berör inte mig ett dugg.

Anförande nr 46

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Det är inte alldeles lätt att veta hur man ska förhålla sig till Miljöpartiets vision. Det är svårt att veta vilken infallsvinkel som passar. Jag minns en saga som jag läste när jag var liten skriven av Bengt Anderberg som är min ingång. Det handlar om en liten flicka som är "ouppfinnare". Hon uppfinnar knasiga saker och måste sedan "ouppfinna" alla de här sakerna, till exempel kall havregrynsgröt.

Det är det som händer i Miljöpartiets vision för 2030. Här går Stefan Nilsson och Yvonne Ruwaida och hela resten av den miljöpartistiska kommunfullmäktigegruppen runt om i staden och "ouppfinnar" saker som de inte tycker om. De viftar med sitt trollspö, och vips är det försvunnet. Bilarna är inget problem. Dem viftar vi bort med trollspö, och de är borta. Vart de tar vägen vet vi inte. Ni "ouppfinnar" dem, så kan ni bygga en strandpark där. Varför ska man låta sådana petitesser som vart bilarna ska ta vägen tunga det visionära tänkandet?

Företagare vill Miljöpartiet att alla stockholmare ska bli. Det är jättebra. Vi tycker att det är himla bra att ni vill uppmuntra entreprenörskap och egna företagare, men hur ska de varor och tjänster som företagen ska producera nå sina kunder? Ska vi sms:a dem? Ska vi skicka dem via nätet i realtid, eller kanske ska de åka på de linbanor som ska förbinda förorterna, inte vet jag.

Energiförsörjningen ska vi ordna genom att vi ska bygga vindkraftverk på skolgårdarna som ska skötas av eleverna. När eleverna ska sköta sitt skolarbete är lite oklart, men de ska förmodligen inte ha något eftersom allt det som vi tycker är viktigt i skolan, kunskap och att man går därifrån rustad för livet, tycker Miljöpartiet är ganska tråkigt och reaktionärt. Eleverna ska ha undervisning och stöd enligt sina egna förutsättningar, tycker Miljöpartiet, år 2030, och det är visionärt så det förslår. Kunskapsmål vill man inte ha så många av, det är inte så viktigt.

Däremot ska vi driva utrikespolitik. Det faktum att lagen förbjuder kommuner att driva utrikespolitik ska de inte låta hejda dem. Miljöpartiet visar märklig kluvenhet när det gäller demokrati och medborgarinflytande. Å ena sidan ska man ha direktvald stadsdelsnämnd, och andra sidan är det liksom ingen hejd på vad politikerna ska bestämma över vad folk ska göra.

Vem ska betala? Räcker det med kommunalskatt på 100 procent? Det är inte science fiction längre. För att det ska bli science fiction krävs något slags framåtblick. Det här är något slags pekoralistisk stenåldersfantasi. Klorofyllstinkande kolchoskramande som jag tycker är ohyggligt obehagligt. Detta är kollektivistisk utopi av precis det slag som vi har sett alldeles för många av under det gångna århundradet. De har menat väl, och det har Miljöpartiet också gjort, men det spelar ingen roll. Det går som det går i alla fall.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 47

Å s a R o m s o n (mp): Det är alltid lika roligt att höra Moderaterna som inte kan med ett parti där man vill tänka lite längre. Jag tror faktiskt att det var Per Ankersjö som gjorde bilden tydligast för mig på morgonen hur omöjligt det är att förutse vad som händer så långt fram i framtiden. Jag tror att alla partier, inklusive Miljöpartiet, kommer att ha fel i sin vision 23 fram i tiden. De som kommer att ha mest fel är definitivt Moderaterna. Om det är någonting som Cecilia Brinck och jag är överens om är det väl att Moderaterna skulle bli ett nytt Miljöparti. Det är ganska uteslutet åtminstone om man tänker på Moderaterna i Stockholm.

Jag vet inte om det var du eller någon annan som inspirerades att på ledarsidan i Svenskan ta som exempel på flummerier hos Miljöpartiet att vi på vår kongress föreslog pant på engångsgrillar. Jag kan säga att de som har varit ute de senaste dagarna i Stockholm i parkerna tycker att pant på engångsgrillar kanske inte är något som borde gälla för 2030 utan redan för 2008.

Anförande nr 48

C e c i l i a B r i n c k (m): Ni vill inte alls tänka längre. Ni tänker inte alls längre än någon annan. Tvärtom, ni tänker inte ett dugg framåt. Ni tänker bakåt. Ni vill låsa in Stockholm i något slags tidsbubbla där sådant finns som ni tycker om och sådant ni inte tycker om lämnas utanför. Det är inte vision, det är kollektivistisk utopi, och det funkar inte.

Anförande nr 49

D i k r a n D i s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag ska göra en bakåtblick och gå till 1984, för 23 år sedan då jag gjorde vapenfri tjänst och blev placerad i civilförsvaret för att iordningställa skyddsrum och jobba med det i händelse av krig eller mobilisering.

Jag kommer ihåg att jag berättade för släkt och vänner, och vi var oerhört imponerade av och tacksamma för den svenska samhällsordningen. Vi var inte vana vid att politikerna tänkte så mycket på medborgarnas bästa. Jag vet många som i dag välsignar Sverige och svenskarna för deras goda ansvar och omsorg om medborgarna.

Jag tycker att vår vision 2030 är mycket bra. Det är våra långsiktiga mål och ambitioner för strategiskt viktiga samhällsområden i Stockholm. Den är bra för Stockholms invånare och de anställda i staden och alla samarbetspartner som vill verka nationellt, regionalt och internationellt.

Stockholm 2030 behöver vi alla som är i Stockholm, som har möjlighet att arbeta och alla har meningsfull tillvaro. Då har diskriminering av småföretagare försvunnit, och de har fått erkännande som välfärdens vardagshjältar. Familjeföretagarna har samma sociala skyddsnät och rättstrygghet som övriga svenskar. De har lika stora möjligheter att se och vara med sina barn och familjer. Egna företagare behöver inte jobba dygnet runt för att betala alla skatter som politikerna har lagt på dem för att få ekonomin att gå ihop.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 50

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Ordförande, fullmäktige! Tack, Dikran, för ditt inlägg. Jag vill ställa en konkret fråga. Du sade att år 2030 har diskrimineringen av småföretagare försvunnit. Det är jättetrevligt. Varför har man inte med diskrimineringen på grund av kön, etnicitet, religion, funktionshinder, sexuell läggning? Är det något som jag missade? Åldern nämns i dokumentet, men ingenting om de andra diskrimineringsgrunderna. Någon gång måste man agera. Som vi hörde tidigare går det att börja agera redan nu.

Anförande nr 51

D i k r a n D i s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag har tänkt på de grupperna, och det är självklart att vi har kommit långt. De är en del av det svenska samhället, och alla känner att de är en del av det. När den grupp som jag nämnde, småföreta-

garna, har fått erkännandet och det stöd som de behöver tror jag att det på väldigt många andra områden har löst sig genom att vi aktivt jobbar med det. Men du har rätt. Det är på grund tidsutrymmet som jag inte tagit med dem, men du har helt rätt, Paul.

Anförande nr 52

Birgitta Holm (m): Ordförande, fullmäktige! Åsa Romson säger att Miljöpartiet förmodligen kommer att ha fel, och det är bra att vi vet det redan nu. Jag kan tycka att det är märkligt och inte särskilt visionärt med Miljöpartiets vision. Man läser att visionen för 2030 ska vara rättvisemärkta produkter och att alla ska fika i sina närområden, i miljonprogramsområden, vilket verkar som att vi som bor utanför tullarna ska stanna kvar. I och för sig blir det mindre folk i stan, och det är väl så det är tänkt.

Man kan fundera om det är visionärt att en stadsdelsdirektör ska knytas an från Somalia, och han ska vara en synskadad muslim och transperson. Jag tycker att där går gränsen till anständighet.

Men egentligen skulle jag vilja prata om fotboll, för det verkar gå hem i den här salen.

Vänsterpartiets vision för Stockholm 2030 vittnar om en del okunskaper. Era löften är inte förenliga med verkligheten. Det är välkänt. Den bild som ni försöker måla upp vittnar om stor okunskap om händelser och aktiviteter. Ni framträder som ett populistiskt parti och lovar saker som inte ens är sanna. Jag skulle vilja ha en kommentar till ett påstående om att huvudstadens fotbollslag ska dominera den svenska fotbollen. Det kan man läsa på s. 5026. Alltså är det era partikamrater i Borås, Göteborg och Malmö som har eller redan är i färd med nya arenor? Varför skulle arenan i Hammarby vara en förutsättning för Champions League? Är det inte att diskriminera alla andra Stockholmsklubbar när ni enbart namnger en klubb? Ni säger er vara mot diskriminering.

För att direktkvala till Champions League krävs åtminstone att man vinner sin inhemska serie, i Sverige pratar vi om Allsvenskan. I Europa finns det bara två städer, nämligen London och Milano, med två lag som vad jag vet i höst spelar i Champions League på grund av att de är mer kvalificerade jämfört med Stockholmslagen. Dessutom är det storstäder.

Menar ni på allvar i Vänstern att Stockholmslagen ska direkt kvalificeras även om Halmstad vinner Allsvenskan? Eller ska ni göra som arméns lag i Moskva gjorde under sovjettiden? De plockade duktiga spelare från hela landet för att huvudstaden ropade på hjälp och behövde dem för att vinna. Nej, ni vill inte att Stockholm ska bli större. Hur ska det gå ihop med ert prat om fler elitutövare? Eller är det stockholmare som ska få spela i elitlagen? Har ni tänkt över huvud taget? Hur ska ni få hit folk när ni ska lägga ned Bromma flygplats? Det skulle jag gärna vilja veta.

Jag yrkar bifall till alliansens förslag.

Anförande nr 53

Å s a R o m s o n (mp): Birgitta Holm har läst vårt yttrande ungefär som en annan läser Bibel, höll jag på att säga. Men jag tänkte gå in på rättvisemärkta produkter. Birgitta Holm yvade sig över att det var så oerhört övervisionärt, som jag kallar hennes tolkning, att det skulle sitta medborgare i Stockholm som skulle vara medvetna om globalt sammanhang, om produkternas produktion och hur de globala sammanhangen hänger ihop. Att det skulle vara så oerhört främmande för Moderaterna är jag faktiskt lite förvånad över, med tanke på hur många gånger ordet ”internationellt” nämns. Det står ganska många gånger. Det handlar tydligen bara om skrytbyggen, hur andra ska titta på Stockholm och tycka att det är en god stad. Att det är en stad i världen, att vi har ett globalt sammanhang, att vi år 2030 står inför en värld där man inte kan tro att man lever i sin egen bubbla utan är medveten om inte bara klimatproblematiken utan faktiskt också om den globala solidariteten som handlar om produktionsmönster, kyrkor och annat, kan hon inte se.

Jag skulle vilja säga att år 2030 är rättvisemärkning passé, man har kommit mycket längre än så. Att ni fortfarande inte ens tar ordet i er mun är fascinerande.

Anförande nr 54

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Det är ingen som kan förbjuda rättviseprodukter eller kyrkor eller vilka det är, men det kan inte vara ett mål i en strategi eller en plan att det ska vara en kommunal angelägenhet att ha rättviseprodukter.

Anförande nr 55

B o r g a r r å d e t L i v h (v): Det blir, Birgitta, lite tjatigt att upprepa. Vi har inte sagt att vi är emot att Stockholm växer, men vi har sagt att det inte måste vara ett självändamål att en stad växer. Man måste se på vilka villkor staden växer och för vem den växer. För vem är det bra? Det pratar ni inte om i er vision. Ni pratar om storhotell, mässor och stora arenor. Det är inte fel, men stockholmarna, de som bor på södra Järva eller i Skärholmen, varför är det bra för dem att Stockholm växer? Verkligheten kan vara lite mer komplicerad än i er vision.

Sedan skulle jag vilja säga angående fotbollen att läs vad vi har skrivit. Det är ett väldigt pedagogiskt och enkelt exempel på att om man satsar på bredden, i det här fallet när det gäller idrott, men det gäller också musik och annan liknande verksamhet, får man också fram de talanger som kan gå vidare. Ta till exempel Musikskolan. Varför har Sverige så många berömda artister? Jo, vi har en erkänt bra musikskola där alla barn får vara med. Det leder till att det kommer fram talanger. Det är ett mycket enkelt pedagogiskt exempel att visa att samma sak händer inom idrotten.

Anförande nr 56

B i r g i t t a H o l m (m): Man kan ha det som god intention att musik och idrott ska växa, men man måste vara sanningsenlig i de dokument man skriver. Man kan inte göra som ni har skrivit, att man ska ha direktkvalificerade lag från Stockholm till Champions League. Det är något som inte stämmer. Ni måste ha kunskap i de

sakerna när ni försöker sälja in dem. Ni måste komma med sanningen, ni kan inte hitta på någonting. Man måste ha vunnit Allsvenskan för att över huvud taget kvalificera sig till Champions League. Det kan verka petigt, men det här visar att vi kan plocka ned er framtidsvision ord för ord, mening för mening, punkt för punkt, och det blir bara ett enda bokstavshav.

Anförande nr 57

B a r r y A n d e r s s o n (s): Birgitta Holm, jag är både socialdemokrat och djurgårdare. Frågar du mig så ska vi vinna Allsvenskan vartenda år fram till 2030 och spela i Europacup. Jag bryr mig inte om vad de i Borås eller Halmstad tycker om det, utan det är min vision.

Du måste ha läst fel program, det är inte vi som har lovat arenor. Det är din högerallians som har lovat två arenor. De gick ut och delade ut lappar utanför Stockholms Stadion i september innan valet och lovade klubbarna att bygga två arenor. Du har läst fel sida. Det är inte vi, det är ni. Men vi skulle önska att vi också kunde göra det.

Anförande nr 58

B i r g i t t a H o l m (m): Det är bra att det åtminstone finns en person i salen som har kunskap om hur Champions League och den svenska fotbollen fungerar. Det är glädjande.

Jag vet inte att om jag i mitt anförande sade något om Socialdemokraterna.

Anförande nr 59

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! I Vänsterpartiets Stockholm kan Steffes och Mohammeds barn växa upp på Hornsgatan med frisk luft. För 20 år sedan infördes en avgift för dubbdäck, något som medförde att användandet minskade kraftigt. Tillsammans med trängselavgifter och ett minskat bilåkande har det medfört att luftkvaliteten har förbättrats avsevärt. Steffes astmaproblem har minskat, och hemma kan han både vädra och sitta på balkongen en solig dag.

Inkomsterna från trängselavgifterna har medfört att man har kunnat bygga ut kollektivtrafiken. En tvärbanering runt Stockholm såväl som tvärbanor såväl norrut som söderut har gjort det enklare att ta sig runt. Citytunneln och Mälarbanan har förbättrat kommunikationerna till och från Stockholm.

De blå bussarna i stan har hamnat på räls. Att spårvägarna går i egen fil genom staden har gjort att situationer som dagens då treans buss står still på vägen från Söder är en saga blott.

Framtidens Stockholm är den ekologiska och hållbara staden där utsläppen har minskat och resurserna används effektivare. Framtidens Stockholm är ett Stockholm där man kan bada i sjöarna och där man inte som i dag redan den 11 juni behöver läsa om algblooming som gör badvattnet otjänligt.

Jag hoppas att det här blir framtidens Stockholm och att vi inte som högeralliansen backar in i framtiden med klimatfientlig politik. Att bygga ut de stora motorlederna som förbifarter och den östliga förbindelsen är inte att ta Stockholms utmaningar på allvar.

När det här sker samtidigt som era kamrater i landstinget höjer SL-taxan tar ni steg åt fel håll. I stället för att bevara och utveckla de gröna kilarna, som tillsammans med rent vatten är viktiga förutsättningar för ett vackert Stockholm att trivas och leva i, vill ni lägga E18 i ytläge förbi Tensta-Rinkeby så att inte bara kolonilotter försvinner utan också attraktiva picnic-, frilufts- och lekomyråden för boende nära Järvaområdet.

I en annan del av staden, Årstafältet, vill ni i stället för att utveckla kulturmarken bygga ett Stockholms Manhattan, tvärtemot vad lokalbefolkningen vill och uppenbarligen också era partikamrater i stadsdelen.

Era visioner är fruktansvärt lite visionära. Jag vill ha en klimatsmart och transportsnål stad, ett Stockholm som leder utvecklingen.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 60

J o a k i m L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag måste yttra mig när jag hör din beskrivning av din framtidsvision. Det stämmer inte riktigt överens med hur Vänsterpartiet agerar i nämnder och styrelser redan nu. Du nämnde något om att man skulle kunna sitta på balkongen vid Hornsgatan och njuta av miljön. Det finns inte så många bilar.

Problemet är att ni inte beviljar några balkongbyggen på Hornsgatan. Det är ingen som kommer att kunna sitta på balkongen, för ni säger nej till sådana saker i stadsbyggnadsnämnden. När man började lyssna på ditt anförande tyckte man att vissa saker lät väldigt trevliga. Men det fungerar inte i er politik. Den politiken går åt annat håll i mångt och mycket. Tyvärr får du nog fundera en sväng till.

Ringen behövs. Vi kommer att behöva en del infrastruktursatsningar i den här regionen. Vi är glada att vi nu kan fatta en del beslut som vi borde ha fattat för många år sedan.

Anförande nr 61

T o r h i l d L a m o (v): Det har inte varit uppe några balkongärenden i stadsbyggnadsnämnden under det här året. Vi har inte haft möjlighet att säga vare sig ja eller nej till några sådana.

Problemet med att bygga nya balkonger vid Hornsgatan är inte det jag beskriver. Man har stora problem med luftkvaliteten och bullret i dag. Man kan inte sitta, man kan inte ha fönstren öppna. I vår vision ska det vara möjligt ha fönstren öppna, låta barnen leka ute utan att föräldrarna ska behöva vara rädda för att de ska få framtida problem med astma och andra luftvägssjukdomar. Jag håller med om att vi måste satsa på infrastrukturstrukturen och att man inte har gjort det tillräckligt.

Problemet är bara att ni inte ser att den infrastruktur man behöver satsa på i Stockholm och som gynnar stockholmarna mest och som stockholmarna använder sig mest av är kollektivtrafiken. Det är där vi behöver satsa de här miljarderna som ni nu tänker slänga i väg på förbifarter och den östliga förbindelsen. Det kommer att leda till större klimatproblem.

Anförande nr 62

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är skrämmande när man hör Vänsterpartiet när det gäller den beskrivning man gjorde av till exempel Järvaområdet. Det innebär att det blir fortsatt segregation. Det blir fortsatt så att Ahmed, Ali, Mohammed och andra bor i Rinkeby och på andra fältet, Kista, är det välbärgade områden. De blir isolerade trots att det bara är några hundra meter från varandra. Det innebär att det är fortsatt segregation mellan Östberga och Årstafältet. Gud bevara mig! Hoppas att Vänsterpartiet år 2030 inte har makt över politiken. Då blir det ännu fler segregerade områden.

Anförande nr 63

T o r h i l d L a m o (v): Jag vet inte riktigt vem du lyssnade på. Det kan inte ha varit mig. Jag satt att Steffe och Mohammed bodde tillsammans i en lägenhet på Hornsgatan. Nu bor jag själv på Järvafältet, så jag inte bästa kännare av stan, men jag tror inte Hornsgatan finns nära jag bor så jag tror att det är i innerstan.

Jag måste säga att jag blir lite förvånad. Ni vill ju ta bort möjligheterna för vanligt folk att bo inne i stan genom att ni vill sälja ut hela allmännyttan, och det gör det möjligt att göra en bostadskarriär. Vänsterpartiet vill ha ett blandat boende i alla områden, men då måste vi behålla de allmännyttiga hyresrätterna i innerstan som gör det möjligt för oss som bor i förorten att, om vi så vill, flytta in till stan. Själv trivs jag väldigt bra där jag bor.

Anförande nr 64

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Ordförande, fullmäktige! Kära vänner! Lotta Edholm tog oss tillbaka till en svunnen tid, för några av oss en höjdpunkt i livet. Det handlade om tiden då Yvonne Ryding blev vald till världens vackraste kvinna. Det räckte för Yvonne att vara väldigt fin för att komma allra längst fram. När man tittar här i fullmäktigesalen kan man tro att det fortfarande är så eftersom det är en så tjugig församling som sitter här. Om man tittar på Stockholm i allmänhet är det inte så.

Vad är det som skapar attraktivitet i en stad? Det måste vi fråga oss. Vad fick mig och många av oss andra som sitter här att flytta från Lidköping eller Säffle eller Umeå hit, eller från Bagdad eller något annat ställe i en annan del av världen? Varför valde vi Stockholm? Jo, därför att Stockholm har någonting som vi vill ha. Det handlar om tolerans, om öppenhet och detta leder till ett kreativt och bra klimat.

Vad är det som gör att man kan skapa ett sådant klimat? Det är självklart kulturlivet. Kulturlivet är bärare av den kreativitet som vi alla söker på det ena eller det andra sättet. Därför är det oerhört allvarligt när vi får ta del av undersökningar som visar att

människor i Sverige, kommundirektör var det härom sistens, som frågas vilken stad som var attraktivast svarar Göteborg. I Norden var det Köpenhamn.

Vi kan också bli oerhört oroadade när vi läser EU-undersökningar som visar att trots att vi satsar mycket pengar i Sverige på kulturen är de kulturella näringarna i Sverige långt efter många andra länders. Vi måste sikta på att Stockholm 2030 ska gå från att vara en huvudstad till att vara en världstad genom att använda kulturen.

Vi vill ta fram en strategisk plan för att detta ska kunna ske. Det måste vara en plan som leder från en politik för arbete, ej för bidragsberoende, även för människor som jobbar inom kultursektorn. Detta kan man lösa på en rad olika sätt, genom bättre avant garde, genom att nya idéer ska uppmuntras, genom mindre politisk styrning. Vi ska ha en politik där många verksamheter kan få stöd, inte bara de offentligstödda, det vill säga strategier där alla är välkomna, Oscars, Debaser, Bonniers konsthall.

Vi ska ha en politik där stora och små evenemang får plats. Vi har pratat om arenor. Men det handlar också om mycket mindre platser som man måste kunna vara på.

Endast genom att se kulturen som en av de allra viktigaste näringarna här i landet som inte bara skapar attraktivitet utan också pengar får vi en politik där vi skapar en ny näring i Stockholm, det vill säga nya skatter, ett klimat av öppenhet och tolerans där vi vill ha. Vi skapar ett Stockholm som inte bara har ett tjugigt yttre utan även någonting att erbjuda, en charmighet, liberalt och bra Stockholm där vi alla vill bo.

Anförande nr 65

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tror att vi är alldeles överens om att det är en av de viktigaste sakerna i Stockholm att göra det attraktivt för kulturlivet. Men det är med det här som med många andra visioner att det är politiken för att förverkliga det som är det viktiga. Man måste börja nu om man vill ha ett myllrande kultur- och nöjesliv. De uppstår inte av sig självt, utan man måste ha lokaler, man måste ha stöd till konstnärer, man måste ha samlingslokaler och så vidare för föreningar. Men det är nu man måste stödja dem, för annars hinner de dö ut före 2030.

Er politik just nu och de minskade bidragen försvårar den här visionen, som du tycker är viktig. Du säger att alla ska få stöd, inte bara de som är offentligstödda. Men får de stöd blir de ju offentligstödda, i alla fall enligt mina definitioner.

Börja alltså nu om ni vill att Stockholm ska bli en viktig kulturstad, gå inte åt andra hållet.

Anförande nr 66

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det var ett jättebra inlägg, Ann Mari Engel. Det visade vad jag ville säga. När ni pratar om stöd kan det bara handla om bidrag. Detta är Vänsterpartiets syn på stöd. I min värld är det så att som politiker stöder man en samhällsutveckling. Det betyder att man kan stödja genom visioner, genom idéer och strategier, inte bara genom pengar och bidrag. Det är det som skiljer din politik från min. Det är det som gör att vi nu efter många år kan låta det fria kulturlivet synas, få

nya affischtavlor som Mikael och jag tillsammans har kunnat ordna. Ni lyckades inte ordna det på fyra år. Nya biljetter kan säljas, nya pengar kommer in.

Vi ska ordna ett avdrag för stöd till sponsring av kulturevenemang och så vidare. Det finns massor av saker som inte innebär att man kommer med bidrag, utan som politiker kan man leda utveckling på andra rätt. Det är det vi ska åstadkomma.

Anförande nr 67

Paul Lappalainen (mp): Ordförande, fullmäktige! Jättegärna ett liberalt och öppet Stockholm, Madeleine Sjöstedt. Det som jag undrar är: När ska vi börja? Många av oss kom hit på grund av att det var en attraktiv stad. Det som jag inte ser i det dokumentet och i det som folkpartister upprepar är vad man kommer att göra angående diskriminering. Hur ska det motverkas? Bland annat inom ditt kulturområde har det funnits projekt där man skulle kunna fundera över bristen på den etniska mångfalden inom kulturen. Vad gör man då? Jo, man tillsätter ett projekt som utgörs av enbart svenskar för att undersöka varför de andra inte kommer in i kulturlivet. Någonting angående detta måste man göra.

Anförande nr 68

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Ja, du är redan bönhörd, Paul Lappalainen. Vi håller på med en stor utredning om integrationsstödet, hur det ska mainstreamas, eller vad man ska kalla det, som kulturstöd i staden. Så det är redan på gång.

Anförande nr 69

Borgarrådet Söderlund (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har sett med besvikelse ut över lokalen och sett att Carin Jämtin inte är här. Jag hade velat tala om förnyelsen av Socialdemokraterna med henne.

Man läser i tidningarna om den nya partiordföranden, och jag förstår att Carin Jämtin hör till det *entourage* runt Mona Sahlin som ska frälsa Sverige och förnya den socialdemokratiska politiken. Man blir väldigt nyfiken när man slår upp reservationerna och vill fördjupa sig i omtagningarna om förnyelsen av politiken, ifrågasättandet av gamla socialdemokratiska sanningar. Man blir lite inspirerad när man hör resonemangen i olika tidningar. Jag har förstått att Carin Jämtin är en av de framträdande figurer som ska förnya Socialdemokraterna och ta tillbaka er till makten.

Det är en rad områden där man skulle vilja se lite av den här förnyelsen, till exempel kvinnor arbetande inom offentlig sektor. Jag tycker att det är intressant att se när man tittar på undersökningar om våra verksamheter hur intresset och engagemanget är i olika grupper av anställda, dels de som är anställda i fristående verksamheter, dels de som bedriver dem själva. Jag tror helt enkelt att det finns en enorm förnyelsekraft bland kvinnor i offentlig sektor att utveckla sina verksamheter, förnya dem, att påverka sin arbetsituation. Det handlar inte bara om att göra en väldigt bra avtalsrörelse som Kommunal nu har gjort och som vi gratulerar till. Det handlar om konkret vad jag gör på min arbetsplats, hur jag kan påverka den bättre. Där kan man bara se ett enda långt nederlag för socialdemokratin.

Jag tog också studenten 1968, jag var inte med i den här salen då, men jag vet vilken fruktansvärd fasa det skulle bli om fotvården drevs av någon annan än kommunen. Det var ett elände som skulle drabba Stockholm och Sverige. Vad är förnyelse av offentlig sektor?

Tomas Rudin nämnde utbildningen och det livslånga lärandet. Det är klart att man måste ha ett livslångt lärande om man går ut grundskolan utan att man kan räkna, läsa och skriva. Det är vad som har hänt med Socialdemokraternas skola. Vi kan inte längre se elever som lämnar grundskolan med de färdigheterna.

Carin Jämtin pratade om Tage Erlanders dansgolv. Den växande staden, där har vi ett dansgolv. Inte minst miljonprogrammet är ett dansgolv som Tage Erlander och Ingvar Carlsson i högsta grad skapade. Jag tycker att Miljöpartiet har en skojig sak i sin reservation: Man ska kunna fika i miljonprogrammet. Där efterlyser jag fortfarande omprövning från Socialdemokraterna: Hur ska vi förnya våra stadsdelar? Är ni beredda att ta de stora tag som krävs för att vi ska få den stora ledande integrerade staden? Det kräver stora beslut om förnyelse av staden.

Slutligen: På vilket sätt hjälper vi infrastrukturen i Stockholm genom att lägga ned Bromma flygfält och säga nej till Österleden? På vilket sätt är vi då rustade för 2030?

Det är frågor som jag gärna hade velat ha svar på från Carin Jämtin, men hon är tyvärr inte i salen.

Anförande nr 70

T o m a s R u d i n (s): Mikael Söderlunds inlägg följer ett bestämt mönster när det gäller den moderata agitationen, nämligen att man talar sig varm om olika politikområden. Sedan för man en politik som går tvärs mot det.

När han talar om kvinnors löner och utveckling är det en sak som kräver en mycket långsiktig politik. Ett sådant område som jag tog upp i mitt anförande var förskolan. I förskolan satsade vi mycket resurser under förra mandatperioden och strävade efter ökad kvalitet i form av mindre barngrupper. Nu ökar barngruppernas storlek, pengarna skärs ned och många vittnar i dag om att det är hart när omöjligt att driva en högkvalitativ förskola. Det är effekten av er politik.

När det gäller det livslånga lärandet är det en sak som faktiskt angår fler än dem som går i skolan i dag. Det angår alla de stockholmare som lever i dag och som kommer att leva i framtidens Stockholm. Möjligheten att utbilda sig och vidareutveckla sig är någonting som det moderna samhället och alla människor behöver genom hela livet, av det enkla skälet att samhället förändras. Det är därför det måste till mer resurser även på kommunal nivå, inte bara ord utan också en politik som hänger ihop.

Anförande nr 71

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande, fullmäktige! Du svarar inte alls på mina frågor, du pratar om helt andra saker än vad jag sade i mitt inlägg. På vilket sätt, Tomas Rudin, har vi löst det för framtiden när våra ungdomar lämnar grundskolan utan fullständiga betyg i räkning, läsning till exempel? Är inte det bland

det mest allvarliga som vi har att ta tag i Stockholm att det är så olika för olika elever? Jag tittade igen i era reservationer, men jag hittar inga resonemang om hur vi ska få elever att lämna grundskolan med fullständiga betyg. Ni har ingen politik för det.

Ni har inte heller någon politik för kvinnor i offentlig sektor. Ni har inga idéer om hur man ska ge dem rejält inflytande över sitt arbete. Det är en ideologisk blockering som ni måste släppa om ni verkligen vill tillbaka till makten i Stockholms stadshus. Det tror jag är väldigt centralt.

Säger man nej till alla former av omvandling av ytterstaden där den kommunala hyresrätten ibland dominerar med 90—95 procent, om man inte vill ha nya gaturum och integration av olika stadsdelar genom att bygga dem samman då tror jag inte att man kommer att få en reell integration. Ni talar er varma för det i högtidstalen, men i er politik sker inte det.

Anförande nr 72

R e g i n a Ö h o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Världens mest tillgängliga stad, säger Miljöpartiet. Bostadsområden har byggts utan parkeringsplatser vid bostaden. Miljöpartiet struntar med andra ord i Boverkets tillgänglighetsregler om att parkeringsplats ska ordnas för rörelsehindrade inom 25 meter från bostadsentrén. Miljöpartiet klargör dessutom att inom bostadsområden går man eller cyklar man. Miljöpartiets argument om tillgänglighet gäller tydligen inte äldre eller funktionshindrade som inte kan gå eller cykla. Hur tillgängliga är egentligen gröna kilar för funktionshindrade?

Miljöpartiet verkar inte heller veta att ingen näringslokal i dag får bygglov om inte tillgängligheten säkras. Nej, Miljöpartiets vision om tillgänglighet 2030 uppfyller faktiskt inte ens Boverkets nuvarande regler för tillgänglighet. Det är ganska upprörande, tycker jag. Ni är välkomna att läsa Boverkets byggregler.

Miljöpartiet skriver inte heller någonting om hur man möter de ca 250 000 fler stockholmare som vi faktiskt kommer att vara år 2030. Om vi räknar med att ungefär tre personer bor i varje lägenhet behövs ungefär 83 000 nya lägenheter. Men det skriver inte Miljöpartiet någonting om.

En gränslös stad innebär för Socialdemokraterna att Stockholms kommun ska äga fastigheter i Hudiksvall, Järfälla, Upplands Bro och massor av fastigheter i andra kommuner, bland annat elva på Värmdö.

En gränslös stad för Socialdemokraterna innebär att Stockholms stad är en aktiv fastighetsägare i andra kommuner för att säkerställa exploatering och friluftsområden till stockholmarna. 25 000 hektar skogs- och jordbruk i andra kommuner anser Socialdemokraterna att det är viktigt att äga. Tror Socialdemokraterna verkligen att stockholmarna som är sugna på lite friluftsområdesbesök först loggar in på Lantmäteriets hemsida för att säkerställa att friluftsområdet verkligen ägs av Stockholms kommun? Eller är det så att Socialdemokraterna inte tror att andra kommuner kan säkerställa friluftsområden? Är det så att Socialdemokraterna tycker att det kommunala planmonopolet enligt plan- och bygglagen egentligen inte är

något viktigt? Det är inte viktigt att en kommun själv får bestämma var man bygger, hur man bygger utan Stockholms kommun ska ha fingrar ute i varenda kommun och säkerställa att våra stockholmare tar del av exakt vilken fastighet som ägs i vilken kommun och det är bara där stockholmarna kan trivas och njuta?

Anförande nr 73

Å s a R o m s o n (mp): Jag måste uppenbarligen förklara en sak som inte var helt tydlig för Regina Öholm när hon läst om vår vision om bilfria stadsdelar. Den bygger på sådant som redan görs i många andra länder och i många andra städer. Där ligger Stockholm efter, och jag är ledsen om vi inte in i detalj i ärendet.

Det handlar inte om att funktionshindrade inte ska kunna använda sina transportmedel ända fram till dörren och så som de behöver. Det handlar just om att de, precis som varuleveranser, är prioriterade för att de ska kunna komma fram. Medan alla andra transporter, som vi inte behöver, den typen av fossila transporter, inte ska göra det. Det är omvänd moderat parkeringspolitik. Nuvarande parkeringspolitik från Moderaterna är ju att just de som har särskilda behov inte kommer fram. Ni släpper fram alla andra och låter vem som helst åka hur mycket som helst och helt gratis och subventionerat parkera i Stockholm. Det är det som är problemet.

Jag tycker inte att du behöver föreläsa för Miljöpartiet om byggnormer. Du sitter i ett parti som har tagit bort byggprogrammet för miljöanpassat boende. Det är det som byggföreningar säger var framåtsyftande, energisnålt. Ska ni tillåta nu all möjlig energisnålade teknik i fastigheterna som vi ska dras med hundra år framåt? Det, Regina Öholm, skulle du som gillar byggnormer verkligen slå ned på.

Anförande nr 74

R e g i n a Ö h o l m (m): Men, Åsa, tycker inte du att det är lite märkligt att visionen från Miljöpartiet inför år 2030 inte går längre än vad Boverket har för regler i dag för tillgänglighet för funktionshindrade? Jag tycker att det är ganska konstigt. Vi pratar om en vision.

Vad gäller miljöanpassat byggande och det program som du hänvisar till anser inte vi i alliansen att det är politikernas roll att slå ned på eller skriva exakta regler. Vi anser att byggbranschen och även andra intressenter kommer att driva miljöfrågorna framåt vad gäller energianpassning i husen. Många företag har kommit riktigt långt där. Att ha ett program som går betydligt längre än nuvarande lagstiftning anser vi är fel.

Anförande nr 75

T e r e s L i n d b e r g (s): Man kan inte annat säga, Regina, än: Gud så du är larvig. Det viktiga är inte vem som äger. Det viktiga är att den som äger tar ansvar för den utveckling som sker och ser till att det kommer stockholmarna till det. Det tror vi bara kommunen kan göra. Vi tror och vet att om kommunen inte har erfarenhet av ägande kommer vi att förlora erfarenheter. Därför måste kommunen vara kvar som ägare i viss mån.

Vi är snarare oroliga för den politik ni bedriver, där ni inte lägger särskilt stor möda på vare sig miljöfrågorna eller människors möjlighet till rekreation. Kommunen måste här vara garanten, annars kommer vi också på lång sikt att förlora möjligheten att se till att stockholmarna får de positiva värden som behövs för att kunna leva i den här staden.

Anförande nr 76

R e g i n a Ö h o l m (m): Jag kanske är larvig, men hör upp, hela fullmäktige. Ni hörde just Teres Lindberg prata sig varm om ägande. Hon pratade sig varm om ägande. Det är samma person som motarbetar de människor som vill ombilda sina lägenheter.

Ärligt talat, Teres Lindberg, tycker jag inte att ägande utanför kommunens gränser är prioriterat och strategiskt för Stockholms kommun. Vi har väldigt mycket ansvar i vår egen kommun. Det kan inte vara prioriterat att äga i andra kommuner. Men det var otroligt roligt att höra dig prata varmt om ägande.

Anförande nr 77

S u s a n n a B r o l i n (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Låt oss sätta framtidsmänniskan i fokus. Året är 2030. Amer, sju år, är på väg till sin skolavslutning. Han springer med lätta snabba steg över den varma asfalten. Det är självsäkra språng. Han vet vad han kan. Han vet vad han vill.

Tryggad och säkrad är barnens kunskapsutveckling i skolan. Deras pedagoger följer upp och fokuserar sig på barnens kunskaper. Amers tvåspråkighet ses som en tillgång, inte som ett hinder. Han blir lusad på persiska och svenska, två viktiga språk i Amers liv.

De vuxna runt Amer uppmuntrar hans intresse att lära sig nya saker hela livet. Hans dröm om att bli panantikoptingenjör stöds och uppmuntras, inte för att pedagogerna vet vad det är och än mindre om det är lönsamt.

Låt oss nu ta oss friheten och följa med Amer till 2050. Han är tillbaka på sin mammas gata. Amer har åter tagit av sig strumpor och skor. Han har storlek 42 och är glad över att han har blivit stor. Han har förverkligat sina drömmar. Panantikopten, som ger oss billig och helt miljövänlig el, skulle aldrig ha gått att utveckla utan ett starkt välfärdssamhälle som vågade satsa.

Så faller den mörka skuggan över Amers annars så ljusa sinnelag. Han tänker på historien om de där som kallades för alliansen. Han tänker på deras politik som gick ut på att skilja agnarna från vetet. Deras vision var att de som redan har ska ha mer och alla ska stanna vid sin läst. De som pratar svenska och något annat språk fick gå i elitklass. De som pratar andra språk än svenska fick förmånen att skura.

Amer är medveten om att deras politik hade gällt 2050 skulle han ha tillhört den senare kategorin. Värmen bränner på Amers axlar lika intensivt som önskan att få komma till tals den där junidagen 2007.

Tänk vad mycket onödigt lidande som kunde ha stoppats. Han skulle ha talat om för alliansen att lyssna aktivt på människorna och stockholmarna i sin vision. Att minnas att överallt där det finns makt finns också motmakt, men framför att framtidens hjälte är den man minst anar. Så förena i stället för att segregera när ni bygger framtidens skola!

Anförande nr 78

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter! Stockholm är en av världens vackraste storstäder. Men Stockholm är också den mest segregerade staden. Det är stadsplaneringen som har gjort Stockholm till en av de mest segregerade huvudstäderna i Europa. Storstadspolitiken har varit inriktad på olika satsningar och olika projekt. Det har handlat om språkförskolor, språkutveckling i våra grundskolor, boenderåd, lokala brottsförebyggande råd etcetera för att nämna några.

Integration handlar inte bara om arbetsmarknad, språk och kultur. Stadsplaneringen hade en stor roll när vi byggde miljonprogramsområdena. I stället för att bygga integrerat byggde vi segregerat och skilde områdena från varandra. 180 000 stockholmare står i bostadskö. Vi måste bygga fler bostäder. Vi ska undvika att bygga nya miljonprogramsområden där man bygger isolerade bostadsområden. Vi ska bygga så att man knyter samman de skilda världar som finns i våra förorter. Bygg Rinkeby tillsammans med Kista! Bygg Årstafältet med Östberga! Det är några exempel. Med ett ökat och varierande bostadsbyggande och integrerade stadsdelar kommer Stockholm att bli en världsstad. Härmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 79

S u s a n n a B r o l i n (v): Abit! Du och jag försöker båda två beröra en mycket viktig framtidsfråga, det vill säga segregationen. Du tar upp att Stockholm är en segregerad stad. Jag instämmer. Men jag har också en fråga. Varför går ni i en förstärkt linje till det här? Varför förstärker ni skillnaden mellan dem som har och dem som inte har?

Du pratar om en lång bostadskö. Jag håller med om att den är alldeles för lång. Men ni vill ju inte att det ska finnas någon bostadskö över huvud taget utan att man ska köpa sig sitt boende.

Anförande nr 80

A b i t D u n d a r (fp): Det är tvärtom, precis som jag har sagt tidigare i en replik på en representant för ditt parti. Kamrater, lyssna nu! Det ni gör är att fortsätta förstärka den segregation som vi har i våra stadsdelar – de fysiskt avgränsade stadsdelarna. Ni vill inte att människor över huvud taget ska kunna ta ansvar för sina områden eller ha något inflytande över huvud taget. Det enda ni försvarar är att människorna ska vara kvar i sina eländen. Det är det ni vill. Jag kan i och för sig förstå det, för annars tappar ni era väljargrupper.

Ibland undrar jag varför ni gör så här när allt vi föreslår för ytterstaden och mot segregationen i Stockholm tydligen är fel. Ni har inget förslag över huvud taget. Det

är bara att beklaga att Vänsterpartiet har varit och kommer att fortsätta att vara på det här viset. Om ni får makten kommer ni att bidra till segregationen och ingenting annat. Ni har inga idéer.

Anförande nr 81

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Vi har hört många ord om stadsplanering och storstadsprojekt. Det påpekas att integration inte bara handlar om arbetsliv och skola. Det handlar om stadsplanering. Oj, vilken lösning! Stadsplaneringen kommer att ta minst 20–30 år att ändra på, om den nu över huvud taget har någonting med frågan att göra.

Jag trodde att Abit Dundar skulle säga att integration inte bara handlar om arbetsliv utan om lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Men det verkar inte som om alliansen vill inse detta. Det är det som är nyckeln till att bryta segregationen – att människor får en chans och en anledning att tro på sin framtid i Sverige och i Stockholm.

Anförande nr 82

A b i t D u n d a r (fp): Vi har visioner. Vi har idéer. Vi vet precis vilken medicin som behövs för de problem som finns i vår stad – Stockholm. Det är olika förorter som är isolerade från varandra. Men vad har ni? Ni har ingenting. Det enda Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår är att fortsätta isolera stadsdelarna från varandra. Det innebär segregering. Segregering innebär inte att man heter Ahmed Ali. Det spelar lika liten roll om man heter Svensson eller Pettersson och bor i Rinkeby eller Tensta. Man är fortfarande lika segregerad och isolerad i dag.

Det handlar inte om den etniska segregationen. Det är inte den jag pratar om. Jag pratar om stadsplaneringen där man har isolerat stadsdelarna och byggt olika skilda världar. Vi har olika idéer om detta som vi har presenterat dels i dokumentet, dels i talarstolen.

Men vad gör ni? Ni är bara emot allt. Ni är mot all utveckling av samhället och mot all byggnation som leder till mångfald och att stadsdelarna kommer närmare varandra. Ni är emot allting bara för ett par träd behöver fällas. Kom med idéer i stället för att bara kritisera, Paul! Att försöka återskapa ett utanförskap när det gäller invandringen tror jag är lika illa och lika problematiskt som när det gäller de andra varianter av diskriminering som finns i samhället.

Anförande nr 83

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Ordförande, ledamöter! Nu finns det tyvärr inga åhörare kvar i salen, men det kanske finns några som lyssnar på radion.

Den borgerliga visionen för 2030 är en saga som hade kunnat skrivas av någon ung elev i skolan. Det är en saga och en dröm om hur man vill att Stockholm ska se ut 2030. Det är ett bra ämne i en skoluppsats. Eleven behöver inte fundera på hur man

uppnår den här ideala tillvaron. Han behöver bara beskriva hur han vill ha det. Men i Sveriges tredje största parlament måste man ha högre krav.

I borgarnas vision finns tyvärr inte mycket av hur man når drömmarna. Är de realistiska eller ej? När det gäller de ödesfrågor som hela världen har förstått att man måste ta itu med snarast, det vill säga miljöfrågorna, finns det mycket lite som man kan ta på allvar i visionen. Ni hoppas till exempel på att tekniska innovationer har löst miljöproblemet. Det är väl ett lite väl lättvindigt sätt att lösa det problemet på. Varifrån kommer de innovationerna? Det står ingenting om det. Väntar man kanske på att en god fe ska trolla fram dem? Och vad händer om fen inte dyker upp?

Vidare skriver man att kraftfulla åtgärder har gjort att energiförbrukningen har minskat. Vilka är de kraftfulla åtgärderna? Det finns ingen vision om detta i texten. Linjetrafiken till sjöss med miljövänliga fartyg ska finnas. Helt nyligen lades ett projekt för biogasdrivna båtar ned. Kommer borgarna att satsa mer på det projektet? Eller ska fen trolla fram det här också?

Fler ska åka med kollektivtrafik. Samtidigt höjer man biljettpriserna, särskilt för dem som bor långt borta från city och behöver bilen mer. Miljöbudgeten halveras. När ska alliansen börja vandrigen mot visionen? Det är allvar nu. Klimatförändringar och nedsmutsning av vår gemensamma natur är att ta på största allvar. Det måste vi börja göra omedelbart.

I den socialdemokratiska visionen finns också många visioner och drömmar. Skillnaden är att vi har förslag om hur det ska gå till att uppfylla visionerna så att det inte bara förblir drömmar. Jag har några exempel. De flesta människor kommer att resa kommunalt till sina arbetsplatser. Det är därför vi vill sänka avgifterna radikalt. Partikelhalterna ska minska i luften genom att vi med ekonomiska styrmedel ska ändra regler och lagar så att dubbdäck används i betydligt lägre grad än tidigare.

Det krävs beslutskapabla politiker med visioner som vet hur detta ska förverkligas om Stockholm 2030 ska bli en grön, ren och vacker stad. I den borgerliga visionen finns inte mycket av det varför den naturligtvis måste avslås. Jag yrkar i stället bifall till den socialdemokratiska visionen 2030.

Anförande nr 84

Borgarrådet Hamilton (m): Herr ordförande! Jag förstår att Eva Louise inte förstår att man kan göra energieffektiviseringar eller använda sig av miljöteknik. Ni har ju inte lyckats använda er av det över huvud taget under den gångna mandatperioden. Men vi jobbar tydligt med de här frågorna. Vi har redan nu gjort en tydlig prioritering när det gäller att satsa på energieffektivisering i stadens verksamheter. Det är något som ni inte gjorde under förra mandatperioden.

Jag kan övertyga dig om att detta kommer att vara väldigt framgångsrikt 2030. Vi kommer också att ha ett helt annat utbud av miljöteknikföretag och ett helt annat utbud av möjligheter 2030, för från den borgerliga majoritetens sida prioriterar vi de här frågorna på ett helt annat sätt än vad ni gjorde under förra mandatperioden.

Anförande nr 85

Eva Louise Erlandsson - Slorach (s): Jag tror att Eva Hamilton redan lever i en drömvärld. Ni har ju halverat budgeten till miljöförvaltningen. Hur kan det gå ihop med alla satsningar? Ni har tagit bort en massa projekt, bland annat det med biogasbåtarna som jag talade om. Det gäller också projekt för rening av sjöar med mera.

Jag tycker att ni ska lyssna lite mer på Centerpartiet. Axén Olin pratade i morse om att ni har en allians. Men Centerpartiet är tydligen inte med i den alliansen. Centerpartiet har ju lagt fram ett eget yrkande i kommunstyrelsen med bland annat många bra miljöförslag. Ni kanske ska ta och lyssna på Centerpartiet så att ni lär er något.

Anförande nr 86

Margareta Johansson (v): Ordförande, ledamöter! 2030 är jag 79 år och hänger förhoppningsvis med lite till. Men då är jag i allra högsta grad beroende av en bra vision när det gäller äldreomsorgen. I den handlar det om bra service och bra boende och ett stort inflytande över den hjälp som jag kan behöva.

Jag kan vila tryggt i förvisningen om att Stockholm ligger väl framme vad gäller de senaste rönen om hälsa och åldrande. Genom delaktighet och inflytande trivs personalen med kommunen som arbetsgivare. Det leder naturligtvis till att man också får ett glatt och respektfullt bemötande. Personalen består av lika många män som kvinnor. Alla är utbildade, och de får fortbildning och handledning som gör att jag hela tiden kan vara säker på att jag får del av de senaste rönen som har kommit fram när det gäller forskning. Äldreomsorgen är i huvudsak, som ni säkert förstår, gemensamt ägd och styrd.

Vad är det då den nuvarande majoriteten vill med sin vision? Genom ett valfrihetssystem tror man att man har hittat lösningen på allt. Skolan är ett bra exempel på att man kan känna tydlig oro för vad som kommer att hända framöver när det gäller valfriheten. Valfrihet innebär här en mängd olika utövare att ta ställning till. Vilka gynnar det? Jo, de som redan är resursstarka och vana att göra val. Om de inte är friska nog kanske de har en anhörig som står vid sin sida som kan göra valet. Men om man tillhör den grupp som är sjuk och resurssvag och om man dessutom inte har någon anhörig vid sin sida – hur blir det då?

En stor risk är att vi ökar skillnaderna i den här staden och får ett A- och ett B-lag. Innehållet och kvaliteten i verksamheten visar sig bäst genom att man påverkar den kommunala verksamheten. Olika undersökningar har visat att det är själva innehållet man vill ha del i och att det är där man vill kunna utöva påtryckning.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 87

Rolf Könborg (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte ägna mig lite grann åt den socialdemokratiska visionen. Låt mig först säga att den på många punkter är överraskande bra. Det gäller särskilt den första delen, om utbildning, näringsliv och

behovet av ett växande Stockholm. Det senare avsnittet tycker jag är extra intressant med tanke på att era stödpartier tvärtom inte vill att Stockholm ska växa.

Men ett antal enskilda förslag från Socialdemokraterna gör tyvärr att visionen ändå inte hänger ihop. Att driva frågan om en infrastruktur för en växande storstad går inte ihop med att vilja jaga bort flyget från Bromma. Att ha fler stadsdelsnämnder som patentlösning på frågan om ökad demokrati och delaktighet är rent otidsenligt. Jag måste fråga: Hur många är många? Är det 18, 24 eller 36 stadsdelsnämnder? Och ökar demokratin verkligen i direkt proportion till antalet?

Det tredje och sista märkliga förslaget är multifunktionsarenan som Madeleine Sjöstedt var inne på här tidigare. Jag undrar för min del om inte det här helt enkelt är ännu ett utslag av kommunimperialismen, precis som viljan att alltid hålla på och äga mark i andra kommuner. Har inte Stockholms stad full kontroll så räknas det liksom inte för Socialdemokraterna. Det som görs i Solna räknas inte. Vi ska tydligen fortsätta att diskutera den bisarra idén från 2005 om att spendera så där 2 miljarder kommunala kronor på att sätta ett stort kryss över Slakthusområdet.

Ordförande, fullmäktige! De här frågorna är inte huvudproblemet med den socialdemokratiska visionen. Problemet är deras stödpartier. De har, för att uttrycka sig försiktigt, lite andra idéer. De har idéer om att ta bort befintliga trafikleder, idéer om att staden ska sluta växa och idéer om att alltid säga nej till PPP-lösningar.

Det vore att skjuta på en sittande fågel att i dag kritisera Socialdemokraterna för avsaknaden av en gemensam vision ihop med stödpartierna. Möjligen kan man ändå dra slutsatsen att det var lättare att besöka brandstationer ihop än att prata politik ihop. Det blir spännande att följa resan framöver i budgetar och inriktningsärenden. Någon gång måste ni ändå börja prata politik med varandra. Det gäller om vi ska ha trafikleder eller inte och hur de i så fall ska finansieras. Det gäller om Stockholm ska växa över huvud taget eller inte. Det är inga små frågor, om man säger så.

Så här långt kommen yrkar jag bifall till den borgerliga alliansens vision och ser fram emot en ökad samsyn i oppositionen så att det finns något att förhålla sig till.

Anförande nr 88

A n n M a r i E n g e l (v): Rolf! Det vore väl bättre att du ägnade dig åt att svara på alla de frågor vi ställde angående er vision som vi inte har fått svar på än att du försöker lansera myten om att vi säger att Stockholm inte ska växa. Vad vi säger är att det beror på *hur* Stockholm ska växa. I en tillväxtregion måste man ta hänsyn till miljön, till bostadsfrågan och till infrastrukturen. En modern storstad växer inte bara genom att man skapar fler och fler motorleder.

När det gäller PPP-lösningar måste jag säga att vi har ett exempel på det i Stockholm, och det är det sämsta tänkbara. Det är Arlandabanan, som gör att man måste köra parallellt med buss och tåg och att man inte kan åka tåg till andra delar av Sverige. Till och med Carl Cederschiöld har i sin utredning sagt att det var den sämsta tänkbara lösningen. Det är sådana vi inte vill ha i framtiden. Vi vill ha moderna lösningar för en modern stad som måste få växa, men växa på ett vettigt sätt.

Anförande nr 89

R o l f K ö n b e r g (m): Ann Mari Engel! Ert förslag innebar inte nej till PPP på Arlandabanan, utan nej till PPP av princip – alltid, jämt och hela tiden. Det var det jag konstaterade. Den trafikpolitik som ni har på den där sidan är, för att uttrycka sig så, lite dispatat.

En av de absolut märkligaste formuleringarna över huvud taget i visionsdokumenten är er formulering om att vi måste befria Stockholm från tvånget att växa. Stockholm och stockholmarna ska alltså befrias från tvånget att växa! Hela er politik går ut på att tillväxt i Stockholm är något ont som ska bekämpas. Detta ställer jag i starkt kontrast till Socialdemokraternas betydligt mer tillväxtbejakande retorik. Min fråga blir: Ska Stockholm växa – ja eller nej?

Anförande nr 90

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är klart att Stockholm växer vare sig vi vill eller inte, Rolf. Folk flyttar hit. Det är ingenting vi kan göra någonting åt. Just därför är nedläggningen av Bromma så otroligt viktig. När vi lägger ned Bromma kommer vi att kunna tillskapa ytterligare 10 000 bostäder i den här staden. Det tycker vi är någonting positivt för Stockholm, och det vill vi tillföra Stockholm.

Man kan också börja fundera på vilka miljökonsekvenser flyget faktiskt får för staden och dess invånare – för att inte tala om vad som händer om det inträffar en olycka. Det var inte så länge sedan Lodbrok körde in i Essingebron. Frågan är när det kommer att rasa ned ett flyg eller någon tappar en del av en motor eller kanske till och med bara en mutter så att en Kungsholmsbo ramlar ihop och dör i Rålambshovsparken. Det är sådana konsekvenser som flyget kan få. Det är därför vi vill lägga ned flyget vid Bromma. Det finns andra ställen. Vi har inte en tätbebyggd region som många andra städer i världen har, utan Stockholmsregionen är en ganska glesbebyggd region. Vi kan utveckla Stockholm längre ut i stället för att ha en flygplats som i praktiken ligger mitt i stan med den tillväxttakt som vi har.

Anförande nr 91

R o l f K ö n b e r g (m): Efter de senaste inläggen från Ann Mari Engel och Teres Lindberg är det ganska uppenbart varför det över huvud taget inte behövs någon gemensam vision från det andra hållet. Vi vet ju vad vi får. Vi har sett det förr. Vi vet vad det blir med rödgrön röra. Det blir krångel för bilister och flygresenärer. Det blir höjda skatter. Det blir dessutom upphandlingsstopp och retroaktiva stopp för bostadsrättsbildning, minskad valfrihet, Stockholmsfientlig rikspolitik, dyra symbolhandlingar, arenor och sådant. Det är vad det blir. Det behövs ingen vision. Vi har sett den förr, och vi vill inte se den igen.

Anförande nr 92

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Man får väl säga vad man vill, men det var ord och inga visor från Rolf Könberg där allra sist. Man får ändå ursäkta fullmäktige, men i det dokument som ni nu har lagt fram på fullmäktiges bord är det inte mycket annat än snömos och vackra ord.

När jag läste det första gången, när jag fick det i borgarrådsberedningen, kunde jag bara snabbt konstatera att jag kan ställa upp på nästan allt. Det finns några undantag, men det är inte särskilt mycket som jag som socialdemokrat inte kan ställa mig bakom. Frågan blir: Hur ska visionen uppfyllas? Hur ska vi få ett Stockholm i världsklass?

I dokumentet säger ni att Stockholm 2030 är en trygg region utan sociala och fysiska barriärer. Ni säger att Stockholm är en stad som skapar möjligheter för stockholmarna att välja i vilken del av staden de vill bo – den som passar vars och ens egen livssituation och livsstil. Ni säger också att det i alla stadsdelar finns en blandning av bostäder och olika boende- och upplåtelseformer. Ja, det är fina ord – jag håller helt med om det här. Jag skulle tycka att det var bra om det såg ut så här 2030.

Men de här vackra orden står ju i bjärt kontrast till den politik som ni för. Det räcker med att plocka ut ett enda exempel. Titta på utförsäljningen av allmännyttan! I stället för att minska barriärer, som ni säger att ni vill göra, kommer utförsäljningen att öka de ekonomiska och sociala barriärerna och uppdelningen mellan människor som bor i Stockholm. Det kommer att bli ännu tydligare uppdelningar. Utförsäljningen kommer också att minska möjligheten för stockholmarna att välja var de vill bo beroende på livssituation och villkor. Det kommer att vara plånboken och ingenting annat som styr.

Utförsäljningen kommer dessutom att motverka visionen om blandade upplåtelseformer. I innerstaden i dag är över hälften av alla de lägenheter som finns i allmännyttan föremål för ombildning hitintills – och då har det inte ens gått sex månader av den tid som man har fått anmäla intresse.

Man blir lite tveksam till hur er politik ska gå till eftersom den står i så stark kontrast till det här. Det finns nästan inte ett enda konkret förslag. Det enda konkreta vi ser är att alla nämnder och styrelser ska jobba i enlighet med visionen. Den stora fråga som kvarstår är: Ska nämnderna och styrelserna jobba i enlighet med visionen eller i enlighet med den borgerliga budgeten? Jag hoppas verkligen att det är i enlighet med visionen, för då skulle vi kunna utträta stordåd i den här kommunen och inte få ett fullständigt moras för stockholmarna och för den jämställdhet och jämlikhet som behövs för att en bra stad ska fungera.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 93

R o l f K ö n b e r g (m): Fullmäktige! Antingen har jag svårt att göra mig förstådd eller så har både Roger Mogert och Teres Lindberg i dag svårt att ta beröm. Jag sade nämligen även i mitt anförande på den här punkten att jag tyckte att det fanns mycket bra i den socialdemokratiska visionen. Men min trovärdighet när det gäller att ge beröm är kanske låg; vad vet jag?

Det är viktigt att konstatera att om det inte hade varit för Bromma, det här med 24 eller 36 stadsdelsnämnder och de svulstiga arenaplanerna som ni inte vill släppa hade det i allt väsentligt gått att rösta i enlighet med ert förslag till vision. Visionen är bra – jag säger det igen.

När Teres ska börja prata om bostadsrättsomvandling blir tonläget något högre. Jag vill gärna behålla det högt. Teres Lindberg anklagar oss till exempel för att sälja för billigt till Östbergaborna. Jag säger bara en sak: Se det som ett ideellt skadestånd för Östbergaborna efter fem sex års misshandel av det politiska systemet! De var i sin fulla rätt att få köpa billigt. Det var ni som ställde till trassel för dem. Nu har vi gett dem ett erbjudande. Kalla det gärna för billigt. Jag säger att det är ett ideellt skadestånd. De hade rätt att köpa billigt. Det var de värda!

Anförande nr 94

T e r e s L i n d b e r g (s): Tack så mycket för berömmet, Rolf Könberg! Jag var också ganska positiv till ert förslag. Jag sade inte annat. Jag sade att jag kunde ställa upp på nästan allt. Det är det som är problemet. Det finns ingenting konkret. Det finns ingenting att ta på. Som opposition, som politiker och som medborgare i den här staden tycker jag att det är min rättighet att få veta vad den politiska majoriteten vill göra. Av detta ser vi ingenting.

Anförande nr 95

M a r t i n M i c h e l (mp): Ordförande, ledamöter! Som vi i Miljöpartiet ser det har vi egentligen inga problem med att ställa upp på 80 000 nya lägenheter fram till 2030. Vi ser det som fullt möjligt att bygga ungefär 3 000–4 000 lägenheter per år.

Men det viktiga är att man planerar dem på ett miljöanpassat sätt och på ett sätt som är klokt planeringsmässigt så att man kan behålla de fina grönområden och gröna kilar som vi har i dag. Risken är annars den som vi redan nu ser, nämligen att man bygger nya vägar och bygger nya tätorter och stadsdelar utefter vägarna. Man bryter då sönder de sammanhängande gröna kilar som vi har in emot staden och som i dag håller en så hög kvalitet när det gäller både flora och fauna. Risken är stor att det blir små isolerade parkmarker av detta till slut. Det vore jättesynd.

Väldigt få har i sina visioner tagit upp livsstilsfrågan – hur vi lever i den här rika delen av världen. Hur ser vårt konsumtionsmönster ut? Det här är någonting som vi inte kan fortsätta med så länge till, framför allt inte så långt som till 2030. Det blir stora orättvisor i världen och vi måste någon gång börja inse att det inte är nya platt-tv-apparater och nya prylar som vi blir lyckliga av. Det är snarare mer fritid och en vackrare och mer stimulerande stad som vi behöver. Naturen kan bidra till en bättre folkhälsa. Därigenom får vi också ned kostnaderna inom sjukvården.

Alliansen säger att Stockholm framåt 2030 är världsbäst på sitt rika och dynamiska kulturliv. Men det står inte hur det ska gå till. Staten och kommunerna har med den borgerliga politiken då redan dragit in de statliga och kommunala bidragen före 2010, alltså i princip under innevarande mandatperiod. Kulturfolket har då blivit vårt nya fattigfolk. Möjligheterna för dem att vidareutbilda sig och omskola sig är dessutom små i och med att ni har skurit ned komvux och möjligheten att omskola sig.

Bifall till Miljöpartiets reservation!

Anförande nr 96

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande! Jag tycker att detta är intressant. Miljöpartiet hyser uppenbarligen en otrolig misstro gentemot sina egna partikamrater i andra kommuner när det gäller att värna grönområdena. Ni tycker ju inte ens att vi ska sälja till andra kommuner, till exempel Botkyrka där ju Miljöpartiet sitter vid makten.

Jag tycker också att konsumism är någonting som är så oerhört negativt. Det framför ni ganska ofta. När man konsumerar saker och köper nya produkter, till exempel en ny miljöbil som inte släpper ut speciellt mycket i stället för en gammal svavelosande bil och nya elektriska produkter som inte alls drar så mycket energi eller ström, så är väl det någonting som är positivt och bra!

När man pratar om mer globala frågor handlar det ju om andra saker – hur man ska se till att minska klimatpåverkan i världen. Men det är ju mycket större frågor än att man ska förhindra stockholmarna att köpa nya produkter på marknaderna. Där handlar det om att vi samarbetar på EU-planet till exempel om klimatfrågorna. Men ni vill ju inte ens vara kvar som medlem inom EU.

Anförande nr 97

M a r t i n M i c h e l (mp): Vi har aldrig varit emot att grannkommunerna köper naturreservat eller mark från Stockholms stad. Det kan jag inte påstå att vi någonsin har skrivit i något papper eller yrkande. Det känner jag inte alls igen.

Anförande nr 98

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige och alla stockholmare! Vänsterpartiets vision om skolan år 2030 är en kommunal skola som genom ett målmedvetet arbete har lyckats så bra att de allra flesta barn väljer den skola, den kommunala, som ligger nära hemmet och kompisarna från förskolan. I vårt Stockholm har alla små barn nära till förskolan, skolan, lekplatsen, fritidsaktiviteterna och kompisarna. Skolan är hela samhällets angelägenhet, och det är självklart att det finns en skola nära hemmet. Skolan ligger mitt i byn.

År 2030 är mina barnbarn vuxna och har förhoppningsvis egna barn. Mina barnbarnsbarn och alla andra barn trivs i sin skola och når målen i alla ämnen – detta på grund av det demokratiska arbetssättet som tar till vara föräldrarnas och elevernas engagemang för skolgången. Arbetssättet bygger på en modern kunskapssyn och är inkluderande. Förväntningarna är höga på alla barn oavsett bakgrund. Både arbetssättet och uppföljningen är anpassade till barnens olika förutsättningar och behov. Samverkan mellan förskolan, skolan och socialtjänsten är väl etablerad så att höga sociala kostnader och framtida utslagning effektivt förebyggs. Grunden är därmed lagd för att alla ungdomar ska kunna söka en gymnasieutbildning som kan förverkliga deras framtida yrkesdrömmar.

I alliansens Stockholm har inte alla barn nära till skolan. Risken är överhängande att när vi kommer till 2030 är den kommunala skolan bara en liten del av skolväsendet. Närhetsprincipen är för länge sedan skrotad. Närmare bestämt försvann närhetsprincipen när alliansen började avveckla väl fungerande kommunala grundskolor 2007.

Den stora satsningen på skolan som alliansen gick till val på 2006 blev det ingenting av. En av de första åtgärderna blev i stället att lägga ned två och en halv kommunal skola – Dalskolan i Älvsjö, hela Västboda och halva Hästhagsskolan i Farsta. Detta rimmar mycket illa med den skolpolitik som framförs i högtidstalen.

I alliansens vision står det att barn och föräldrar har stort inflytande över utbildningen och möjligheterna att välja mellan ett brett utbud av kommunala och fristående alternativ. Hur ser planen ut, Lotta Edholm? Ska man först riva ned och sedan bygga upp?

I Farsta förstörs nu hela infrastrukturen i och med att hela Västbodaskolan och halva Hästhagsskolan läggs ned. Små barn som har gått i Västbodaskolan får nu en orimligt lång skolväg. Hittills har ni inte svarat på frågan om närhetsprincipen, så nu ställer jag den igen: Gäller närhetsprincipen eller gäller den inte? Svara nu på den frågan, Birgitta Holm! Du är faktiskt ansvarig för det som nu händer i Farsta. Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 99

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Mycket av det som Inger Stark säger kan man verkligen skriva under på, nämligen att skolan ska se till att elever går ut därifrån med tillräckliga kunskaper för att klara senare utbildning och för att klara sig bra i livet.

Tyvärr kommer den vänsterpartistiska skolpolitiken, där man inte vill utvärdera om eleverna når målen eller inte, där man inte vill ha några betyg och där man vill avskaffa alla läxor knappast att leda till denna utopi. Snarare är det tvärtom. Ska man lyckas med skolans mål är det viktigt att ställa höga krav men också att våga utvärdera att målen så småningom uppnås.

Det är självklart så att den stora skillnaden mellan alliansens och Vänsterpartiets syn på skolan är att vi inte tycker att det är viktigt om skolan är kommunal eller fristående. Det är föräldrar och elever själva som avgör vilka skolor som kommer att finnas i Stockholm.

Anförande nr 100

I n g e r S t a r k (v): Jag börjar med det första. Där finns en ideologisk skillnad mellan oss. Vi anser självfallet att den kommunala skolan ska utvecklas. Jag skulle vilja veta varför föräldrar och barn inte får möjlighet att välja. När det gäller Västbodaskolan har de definitivt inte fått möjlighet att välja. De har nämligen valt en kommunal skola som ni nu lägger ned.

Jag beklagar att vi gick ut med någon sorts konstig vision om att inte ha läxor. Jag ställer mig inte bakom det. Däremot har Vänsterpartiet aldrig sagt att vi inte ska ha uppföljningar eller nationella prov. Det ingår inte i vår skolpolitik. Läs vår vision om skolan! Ni kommer sedan också att få läsa ett skolpolitiskt program från oss. Där kommer ni att se att den vision som jag nu målar upp är den vi står för.

Jag vill fortfarande ha svar på den viktiga frågan. Den gäller det som nu oroar alla föräldrar, barn, lärare och rektorer i Farsta. Vad händer med skolan med er skolpolitik? Hur kan man lägga ned väl fungerande kommunala skolor? Hur kan man som nu i Farsta bilda klasser på lågstadiet med 35 barn? Svara någon gång på den frågan!

Anförande nr 101

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! När det gäller högeralliansens formuleringar i visionen om ett mer demokratiskt och tryggare Stockholm slås man av två saker. Det ena är att högeralliansen, som vi har sett exempel på här, inte har några konkreta viljeyttringar om hur den lokala demokratin och deltagandet ska förbättras. Det andra är att de flesta av högeralliansens högtravande formuleringar om demokrati och trygghet i Stockholm 2030 direkt motverkas av den politik ni för här i dag.

Jag vill bidra med ytterligare exempel. Ni avvecklar successivt det lokala inflytande som stadsdelsnämnderna har. Ni tar bort viktiga frågor som rör den yttre miljön och även hela grundskolan. Resultatet blir att det lokala inflytandet över den fysiska miljön minskar och att den lokala insynen i skolornas verksamhet försämras. Skolornas nära samarbete med förskolor, socialtjänst med mera kommer successivt att försämras med ökad otrygghet som följd. Drabbas gör utsatta skolbarn och de föräldrar som behöver extra stöd också utanför skolan.

Ni pratar om invånarnas delaktighet, men centraliserar både verksamhet och politik på de flesta områden. Ni vill ha många poliser dygnet runt år 2030, och det lär ni nog behöva eftersom ni också vill låta krogarna ha öppet dygnet runt.

Ni arbetar hårt för att öka klasskillnaderna genom att ombilda hyresrätter enbart i Stockholms innerstad och närförorter. Det är det som sker just nu. Som vi sade tidigare gör ni här stora förmögenhetsöverföringar till utvalda. Vi fick nyss höra att ni kallade det för ideellt skadestånd. Tidigare har vi hört att ansvarigt borgarråd är beredd att ge 15-procentiga rabatter i ombildningarna i ytterstaden.

I motsats till högeralliansen vill vi motarbeta marginalisering, diskriminering och klassklyftor. Vi vill att det ska vara lätt för stockholmarna att engagera sig i stadens angelägenheter. De ska inte bara behöva rösta med fötterna och ständigt tvingas betala 8–10 procent i extra avkastning till privata alternativ.

Stockholm år 2030 ska vara en stad för stockholmarna. De ska kunna påverka sin stad, och staden ska vara trygg för alla. I vårt Stockholm 2030 ska alla med. Det är skillnaden mellan visionerna i praktiken.

Anförande nr 102

R o l f K ö n b e r g (m): Det lokala inflytandet försämras när stadsdelsnämnderna avlövas, säger Jan Valeskog. Jag konstaterar att det absolut mest lokala inflytandet av alla förbättras, nämligen det att den enskilde stockholmaren bestämmer mer själv. I vår värld är detta det mest lokala inflytandet och det bäst utövade lokala inflytandet. Det förbättras när den politiska nivån äntligen får dras tillbaka till

förmån för enskilda stockholmares val vid köksbord och andra delar av bostaden. Det är någonting som vi genomför med stolthet och glädje.

I övrigt vill jag informera Jan Valeskog och för den delen hela fullmäktige om att statusen när det gäller intresseanmälningar för bostadsrättsomvandling efter sex månader är 53 procent ytterstad och 47 procent innerstad. Fler än varannan intresseanmälan avser alltså ytterstaden. Detta vill jag säga om det ensidiga gynnandet av innerstaden, Jan Valeskog.

Anförande nr 103

J a n V a l e s k o g (s): När det gäller ombildningen i ytterstaden får vi väl se hur det kommer att bli i praktiken när man ska bilda knappa majoriteter och driva föreningar med fastigheter med stora underhållsbehov till stora ekonomiska risker. Jag tror inte att det kommer att bli så mycket av det där.

Ni säger att ni låter folk avgöra själva när det handlar om stadsdelsnämnderna. Men det ni gör i stället för att låta frågorna om skolan till exempel ligga hos stadsdelsnämnderna är att ordna en gigantiskt stor utbildningsnämnd. Möjligheten att samarbeta lokalt mellan socialtjänst och annat har fungerat utomordentligt bra. Rektorerne tycker att det har varit väldigt bra under de här åren när man har haft skolorna lokalt i stadsdelarna. Åtminstone på Norrmalm är man oerhört förvånad över förändringarna och tycker att det här är olyckligt. Jag tror att de flesta rektorer tycker det. De som framför allt drabbas är barn och vuxna. Det har ingenting med köksborden och de beslut som fattas där att göra. Det har ni missförstått.

Anförande nr 104

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Söta lilla krumelur, jag vill aldrig bli stur! Pippi Långstrump tog sitt krumelurpill för att få sig själv och världen att stanna i växten. Det är 23 år till 2030. Det kan tyckas vara en lång tid, men det går fortare än vad man tror. Den som inte planerar för framtiden står helt oförberedd och kan inte påverka vad som sker. Den som inte strävar framåt strävar bakåt.

Stockholm är en stad i världsklass. Vi har världens chans. Vi finns i Östersjöregionen – en av de mest dynamiska regionerna i världen. Vi räknar med att bli fler – nästan en miljon. Var fjärde stockholmare kommer att vara född utomlands. Alla stockholmare kommer att behövas i ett dynamiskt växande och kunskapsintensivt Stockholm.

I globaliseringens tidevarv där Stockholm ska ligga i framkanten finns det stora möjligheter för den som har bra utbildning, kan många språk och har kulturkompetens från olika delar av världen. Den som kommer till Stockholm kommer snabbt in på arbetsmarknaden och får ett jobb. Man kanske inte direkt får det jobb man är utbildad för, men eftersom validering av utbildning och betyg går snabbt blir det snart möjligt att gå vidare i yrkeskarriären.

Den första bostaden behöver inte vara den sista. Eftersom bostadsbyggandet koncentrerar sig på att få fram blandad bebyggelse i alla stadsdelar finns det

möjlighet för alla att göra bostadskarriär. På min villagata kommer inte längre den som kommer allra längst bort ifrån att vara från Östergötland eller Skåne.

Den entreprenörsanda som finns tas till vara, och många nya företag har startat. Det har också smittat av sig på många "gamla" svenskar, som tänker: Om hon kan, så kan väl jag med!

År 2030 finns det 10 000 äldre pensionärer som är födda utomlands. Sedan äldrepenen i boendet infördes finns det många äldreboenden med olika inriktning. Det finns möjlighet att välja ett äldreboende där personalen talar ens modersmål.

Finns det då några hinder för att det ska kunna bli så här? Ja, det gör det faktiskt. Om Stockholm inte bygger 75 000 nya bostäder och om det finns några som envisas med att Stockholm är färdigbyggt så fattas det bostäder. Det blir dyrt att bo och svårt att flytta. Om det inte finns en välkomnande och öppen attityd till människor som vill flytta till Stockholm från hela världen består dagens segregation, och färre kan försörja sig själva. Om vi inte bejakar mångfald och privata alternativ i den offentliga sektorn minskar valfriheten för alla stockholmare och många kan bara välja kommunen som arbetsgivare.

Jag är nog ganska glad att Pippi Långstrumps krumelurpiller inte fungerade, så att det inte blev den tidens lyckopiller. Det är nog bra att vara nyfiken och lekfull som ett barn, men det hade betytt att utvecklingen stannade på 40- och 50-talsnivå. Då skulle världen och Stockholm vara en betydligt tristare plats att bo, leva och verka på. Framtiden är ändå spännande, och Stockholms framtid kan bli fantastisk om vi vill. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 105

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är en jättetrevlig vision: Det ska gå bra för dem som kan flera språk och som har en mångkulturell bakgrund år 2030. Det är ju jättekul. Hur går det för dem i dag? Kommer det att gå bättre för dem år 2030 för att det finns fler taxibilar?

I dag tvingas människor som kan flera språk och har flera utbildningar och en mångkulturell bakgrund köra taxi på grund av diskriminering. Hur kommer ni att ändra dagens situation jämfört med 2030? Det är det svaret som saknas hela tiden.

Anförande nr 106

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Paul Lappalainen! Det är precis det vi vill ändra på. Det är just så det ser ut när ni har varit vid makten. Det gäller både i staden och i den politik som ni har stött i riksdagen.

Nu finns planer på att inrikta jobbtorgen på snabb validering. Vi tycker att det är att kasta bort resurser när människor med bra och hög utbildning ska köra taxi hela livet. Det är inte alls rätt. Vi behöver alla de människorna för ett Stockholm som växer och är dynamiskt och för en framtid för både dem själva och alla oss andra.

Anförande nr 107

P e r A n k e r s j ö (c): Herr ordförande! Jag satt på kammaren häromdagen och höll på med min favoritsysselsättning – att läsa kommunala handlingar. Jag kom då fram till Vänsterpartiets reservation på punkten om vision 2030. Jag mindes då ett replikskifte jag hade med en representant från Vänsterpartiets fullmäktige-grupp för några möten sedan om huruvida Vänsterpartiet gillar företag eller inte. Jag gick hem med lite dåligt samvete den där kvällen eftersom jag hade påstått att Vänsterpartiet inte gillar privata företag. Men jag kan nog konstatera att jag hade rätt i alla fall. Det verkar inte finnas så speciellt mycket utrymme för privata företag i Vänsterpartiets vision för Stockholm 2030. Man kan ju undra hur ni tänker finansiera utbyggd kommunal verksamhet och allt annat som står i er vision.

Jag ser också att man har dammat av ett och annat gammalt slagträ från kritiken mot trängselavgifternas införande. Trängselavgifterna är bra. Nu återinförs de. Till skillnad från förut görs det i samförstånd med hela regionen. Samtidigt har vi förhoppningsvis också löst knuten kring de nödvändiga infrastruktursatsningar som måste göras i Stockholms län, inklusive Citybanan.

Jag förstår inte riktigt det här med vägar och miljö om man tänker så långt fram som till 2030. De fordon som åker på vägarna då måste väl rimligtvis vara miljövänliga? Det är väl en vision vi borde ställa upp på allihop härinne? Det poppar upp nya märken och modeller varje dag – naturligtvis som konsekvens av en handlingskraftig regering med miljöminister Andreas Carlgren i spetsen och även av EU och FN. Frågan är: Tror ni inte att det kommer att vara miljövänliga bilar så långt fram som 2030? Eller är ni helt enkelt emot individuella transporter? Då kan man å andra sidan undra vad bussarna ska köra på, om inte på vägar.

Anförande nr 108

A n n M a r i E n g e l (v): Per! Du kan vara alldeles lugn när det gäller att Vänsterpartiet har en positiv inställning till företag. Framför allt månar vi om småföretag. Jag deltog i Stockholmsdagen förra veckan, och satt då med ett antal småföretag som tyckte att det var tråkigt att majoriteten inte bjuder in ett enda småföretag för att tala när man ordnar en sådan dag. Det var bara jättarna, som dessutom har sina huvudkontor i New York, som fick tala. Jag tycker att det är viktigt att stötta och förenkla för småföretag. Tyvärr har småföretagen i Stockholm ännu inte sett något av alliansen på det området.

Ni verkar ha en obegränsad tilltro till den nya tekniken. Man kan inte forska fram en teknik som gör att det inte skulle vara något problem att köra bil. Den som åkte buss hit i morse vet hur det ser ut när staden är tillproppad av bilar. Då spelar det ingen roll om de bilarna är mer miljövänliga. Det är i och för sig bra, men det finns samtidigt fortfarande framkomlighetsproblem. Man kan inte forska bort flygets störande inverkan. Det finns ingen sådan forskning ännu. Man kan inte lita till att det kommer ny teknik, utan man måste faktiskt själv vidta ett antal åtgärder för att minska trafiken och förbättra luften om man vill ha ett bra Stockholm 2030.

Anförande nr 109

P e r A n k e r s j ö (c): Jag såg faktiskt i det ni skrev att ordet företag fanns med en gång. Det handlade om att förbättra villkoren för småföretagare. Men jag ser inte riktigt hur det ska gå till. Ni vill beskatta småföretagare och andra företagare på den nationella nivån. Här i kommunen ska de inte få syssla med någonting, för kommunal verksamhet ska svälla över och byggas ut ännu mer. Där ser jag en stor potential för att få fler småföretag att ta över kommunal verksamhet.

Ann Mari Engel säger att staden är tillproppad med bilar. Ja, det är den i dag. Men då ska du också betänka att vi inte har Förbifart Stockholm i dag. Det kanske hade underlättat situationen något. Om man ser på utvecklingen med miljöbiltekniken under de senaste två åren blir man optimistisk och positiv. Jag tror att det är svårt att säga någonting annat.

Anförande nr 110

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Du hade en fråga: Är jag övertygad om att det kommer att bli fler miljövänliga bilar? Det är jag väldigt övertygad om. Vad jag inte är övertygad om är att den miljöteknik som kommer att behövas kommer att drivas fram av alliansen i Stockholms stad eller av Andreas Carlgren på regeringsnivå. Det är det som är problemet. Den utvecklingen har i alla fall allianspartierna nästan alltid snarare satt stopp för än bidragit till.

Anförande nr 111

P e r A n k e r s j ö (c): Jag förstår inte riktigt hur du kan säga att regeringen saknar handlingskraft på området efter det att man har infört en miljöbilspremie som har lett till att miljöbilarnas marknadsandel av försäljningen steg till 16,6 procent under maj månad efter att ha verkat i bara en och halv månad. Jag tycker att det är ett tydligt tecken på att regeringen är handlingskraftig.

Anförande nr 112

Z a i d a C a t a l á n (mp): Herr ordförande, fullmäktige och alla andra som lyssnar! Jag tycker att det här är jättekul. När jag fick höra att vi skulle debattera visionsdokument blev jag jätteglad. Det var precis därför jag började med politiken; jag drömde och vågade ha visioner.

Men när jag lyssnar på debatten blir jag också besviken. Det framgår allt tydligare och går också upp för mig att förankringsprocessen är bristfällig. Om man ska diskutera ett sådant här dokument tycker jag åtminstone att jag, som känner att det är fint att bli folkvald och att få sitta här i en fantastiskt fin lokal i Stadshuset i Stockholm, också ska få delta i den demokratiska processen när ett sådant här dokument arbetas fram. Jag satt ju inte här under den förra mandatperioden, så det må vara. Men det har fortfarande inte skett för dem som satt här tidigare. Jag tycker att detta är en stor brist.

Men eftersom vi pratar om visioner vill jag ändå ta tillfället i akt att prata om det som finns i dokumentet. Jag tycker att det är en stor brist att man till exempel inte har med en större del om demokrati och deltagande. Och varför tycker jag det? Det är

precis det här som det handlar om. Jag börjar med mina visioner och drömmar för att motarbeta ett politikerförakt som kan finnas i samhället och för att jag vill att människor ska se att vi lever i en levande demokrati. Men det är just det här jag känner; när vi inte ens tar i de stora frågorna för vårt samhälle i Stockholm spär vi på politikerföraktet.

Det står till exempel i avdelningen om utbildning och skola att barn och elever ska ha inflytande i skolan år 2030. Det är ju trevligt om de har det, men hitintills har vi haft en skolminister som deklarerar att den borgerliga alliansen absolut inte tänker arbeta för att elever ska ha rätt att överpröva sina betyg. Det är ett faktum som är överhängande i dessa studenttider, när många elever går ut och är besvikna över att de inte har någon rättssäkerhet när det gäller de myndighetsbeslut som fattas över deras huvuden. Jag tycker att det är häpnadsväckande att den borgerliga delen av politiken inte arbetar för det här.

Jag är även kritisk till att man inte starkare går ut och arbetar för jämställdhet. Det var länge sedan utredningen *Slag i luften* kom. Den menade att om vi någon gång ska ha en riktig jämställdhet i det svenska samhället måste den integreras på myndighetsnivå och på alla kommunala nivåer. Det finns inte någon sådan vision i det här dokumentet. Varför inte? Vi kan inte bara prata om arbete. Arbete är jätteviktigt. Representation är jätteviktig – 50–50. Men vi måste också integrera jämställdhetsarbetet. Jag saknar alla de här delarna. För medborgarnas skull hoppas jag att vi kan ha en mer fruktbar debatt än att bara slänga pajar på varandra.

Anförande nr 113

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! När man diskuterar sådana här ärenden blir det en lite konstig diskussion. Å ena sidan kan vi stå här och visionera om hur samhället och Stockholm är år 2030. Å andra sidan lever vi ju i en verklighet just nu där de politiska besluten fattas just nu, och de påverkar inte minst vad som händer år 2030.

Två saker har kommit upp i debatten. Nu är inte Mikael Söderlund här, men det var han som relaterade till det som handlar om livslångt lärande. Han sade någonting i stil med att vi behöver skriva om livslångt lärande på den socialdemokratiska kanten eller vänsterkanten utifrån att vi har misslyckats med skolpolitiken. Jag tycker att det är en mycket märklig syn på både kunskap och människa. Tycker ni inte att man ska kunna få en andra eller tredje chans?

Om vi nu menar allvar med att vi tror att arbetsmarknaden kommer att vara alltmer föränderlig och att vi inte kommer att ha samma jobb lika länge som man hade när man kom ut i yrkeslivet på 50- och 60-talen är det självklart att man måste se till att det finns förutsättningar för livslångt lärande. Det är inte säkert att man kan jobba med det man bestämmer sig för när man är 15–16 år när man sedan är 40–50 år. Den möjligheten är otroligt viktig. Det saknas ett sådant resonemang i ert dokument och i er politik nu. Man måste jobba mycket mer med vuxenutbildning. Det beror inte bara på att människor har misslyckats i grundskolan. Jag hoppas att vi delar synen att vi inte är fullärda på en gång. Vi måste ständigt fylla på med kunskap.

Den andra delen är att Mikael efterlyste hur vi ska förnya oss i vårt parti. Han tog upp synen på offentlig sektor och på kvinnor i offentlig sektor. Jag måste ställa en motfråga. Den behöver inte bara gälla Mikael utan alla på den där kanten. Menar ni att mångfald är det enda sättet att förnya, kvalitetssäkra och utveckla verksamheter som vi i en kommun är ansvariga för? Jag tycker att det är otroligt defensivt.

Det måste ändå vara så att man har en vilja att höja kvaliteten och se till att en verksamhet är bra. Det kan inte vara så att det per definition blir höjd kvalitet bara därför att det är en privat utförare. Jag tycker att ni saknar svar på det i era resonemang. Ni hävdar att det är utföraren som är det primära, och då kommer kvaliteten i andra hand.

Detta är två iakttagelser jag har gjort utifrån den debatt som har förts hittills. I övrigt yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 114

Borgarrådet E d h o l m (fp): Nej, Elisabeth, jag tror inte att vi skriver någonstans att allting blir jättebra bara därför att det drivs i privat regi eller, för den delen, därför att det drivs i kommunal regi. Poängen är naturligtvis att en mångfald av olika driftsformer skapar högre kvalitet – också för att människor faktiskt har olika åsikter om vad som är hög kvalitet. Om vi skulle samlas i det här rummet och diskutera den frågan skulle vi ganska snart upptäcka att vi inte har exakt samma åsikter om vad som är hög kvalitet. Just därför är det viktigt att det finns olika former och olika utförare i vår kommun – för att människor ska få den kvalitet som de efterfrågar vilken verksamhet det än gäller.

Anförande nr 115

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Problemet, Lotta Edholm, är att ni får det att framstå som att före valet, den 17 september förra året, fanns det inte några alternativ att välja på. När jag tittar på siffror ser jag att även före den 17 september drevs 40 procent av förskolorna i annan regi än kommunens.

Jag undrar därför vad det är för något vi ska öka. Det finns en sådan fråga. Om vi tittar på 2030 är vi ganska överens om att Stockholm kommer att växa. Vi kommer att bli fler. Då handlar det om hur man organiserar det och ser till att det blir bra. Det enda ni säger är att Stockholm år 2030 är en stad med mer mångfald därför att de anställda då har fått möjlighet att ta över verksamheterna. I dag ser man att det inte går efter kvalitet. Det går väldigt snabbt och blir väldigt ryckigt. Det sker i ett tempo som varken gynnar barn, äldre eller andra som är utsatta för er så kallade mångfald.

Anförande nr 116

M a r g a r e t a C e d e r f e l t (m): Herr ordförande! Jag lyssnade på föregående talare med stort intresse. Jag kan inte riktigt förstå de argument som framfördes. Självfallet har driftsformen stor betydelse just när det gäller mångfalden. Det handlar om att hitta nya alternativa verksamhetsformer, nya infallsvinklar, nya synsätt och ny kunskap som används. När det gäller kvalitetssäkring och så vidare finns det redan i

dag instrument som används. Men det behövs så många fler dimensioner för att nå utveckling.

Jag kan inte låta bli att också kommentera frågan om företagandet. Det är känt genom forskningen att de områden som företagandet utvecklas på är dem där kunskapen finns och där personerna har kunskap. Kvinnor har kunskap om den offentliga sektorn när det gäller barnomsorg, skola och så vidare. Självfallet vill också många kvinnor bli egna företagare. Men det krävs kunskap, och det är precis det som kvinnor har på de här områdena.

Anförande nr 117

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Min poäng, Margareta Cederfelt, var att det redan i dag finns en mångfald av olika entreprenörer som bedriver olika delar av vår verksamhet. Frågan är om det är mångfalden i sig som ska öka, som ni säger. Jag undrar på vilket sätt vi ska öka någonting som redan finns. Till vilken nivå ska det öka? Är målet att vi ska lägga ut 100 procent? Det är min fråga.

Jag tycker att det är jättebra om fler kvinnor startar företag och fler kvinnor finns med i olika företagsledning. Men jag tycker faktiskt att vi ska ha en högre ambition i samhället än att kvinnor ska syssla bara med sådant som tidigare har funnits inom offentlig regi. Kvinnor kan starta företag även på andra områden än barn och skola.

Anförande nr 118

H å k a n W a h l é n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har tittat lite extra på er vision för boendet. Hur vi bor visar hur segregationen ser ut. Välkomna hit till Kungsholmen! Det vill jag säga eftersom jag har bott här i många år. Här på Kungsholmen äger de tre kommunala bostadsbolagen tillsammans 50 stycken fastigheter. Det motsvarar 4,8 procent av alla bostäder. Just nu finns det i 27 av fastigheterna bostadsrättsföreningar som vill köpa fastigheterna. Det är inget konstigt. Men sedan tidigare har den större delen av de privata fastighetsägarna redan sålt sina fastigheter till bostadsrättsföreningar. I dag kostar en bostadsrätt på Kungsholmen mellan 60 000 och 70 000 kronor per kvadratmeter. Den vackra stadsdelen Kungsholmen är starkt segregerad. Hur ser er vision ut för Kungsholmen? Er politik garanterar i alla fall att segregationen kommer att bestå.

Jag har tittat mycket på det som har med boendet att göra. År 2030 är vi en miljon stockholmare. Jag undrar om det är ett mål eller en prognos över en trolig befolkningsutveckling. Vill stockholmarna ha den utvecklingen? Regina Öholm som är duktig på att räkna konstaterar att det behövs 83 000 nya lägenheter – alltså ett och ett halvt Kungsholmen till! Det ska vi klämma in inom stadsgränsen.

Finansborgarrådet säger att det behövs byggas på icke exploaterad mark. Självfallet måste man göra det, och dessutom bygga väldigt höga hus. Men var ska man bygga? På Kungsholmen ryker Stadshagens idrottsplats direkt; det är jag övertygad om. Och vad händer med Rålambshovsparken? Återigen undrar jag: Vill stockholmarna ha den här utvecklingen? Ett tips är att Bromma flygplats kan rymma i all fall cirka 10 procent av de nödvändiga bostäderna. Tänker ni utnyttja den möjligheten?

Ni har skrivit mycket om upplåtelseformer, men inte preciserat vad. Den enda upplåtelseform som finns angiven är ägarlägenheter. Ägarlägenheter är riskkapitalismens våta dröm i dag. Ni vill göra bostaden till en vara bland andra varor. Ni är beredda att lämna bostadspolitik till marknaden och dess nyckfulla krafter. Er vision om Stockholms framtida boende lägger grunden för ett samhälle med starka motsättningar politiskt, socialt och ekonomiskt. Ett sådant Stockholm vill inte jag leva och åldras i.

Anförande nr 119

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Håkan! Jag tycker att ditt anförande var rätt intressant. Du beskrev ju Stockholm såsom det ser ut i dag med en socialdemokratiskt driven bostadspolitik inte bara här i Stockholm utan på hela riksnivån.

Det är otroligt frustrerande att ha en opposition som aldrig kommer med några egna idéer. Ni säger bara nej till allting. Ni säger nej till bostadsrättsombildningen såsom den ser ut i dagsläget. Vi hörde Rolf Könberg prata om detta tidigare. Detta är siffror som jag får dagligen. 53 procent av alla som är intresserade av att köpa sin lägenhet tillsammans med sina grannar bor i ytterstaden medan 47 procent av de intresseanmälningar som har kommit in nu kommer från innerstaden.

Ni försöker måla upp en mytbild om hur det fungerar på bostadsmarknaden i dag. Håkan beskrev en segregerad stad. Den är segregerad på grund av den bostadspolitik som har förts under många år. De kommunala bostadsföretagen har byggt lägenheter i vissa förorter och medvetet låtit bli att bygga till exempel i vissa delar av Stockholms innerstad. Vi står för en helt annan politik. Det som är sorgligt är att du nekar de stockholmare som bor i förorten där de kommunala bostadsföretagen är kraftigt dominerande att göra det inträde på ägarmarknaden som väldigt många vill göra. Det är socialdemokratisk politik.

Anförande nr 120

H å k a n W a h l é n (s): Kristina Alvendal! Du börjar låta som en gammal bandspelare. Jag har hört dig många gånger på ABC köra ditt mantra fram och tillbaka, fram och tillbaka. Men vad ska du göra åt segregationen på Kungsholmen? Det var det jag frågade. Jag frågade inte om förorterna, utan om Kungsholmen. Vad ska du göra åt den segregationen? Och vad anser du om ägarlägenheter?

Anförande nr 121

E m m a L i n d q v i s t (s): Ordförande, fullmäktige! Det finns hur mycket som helst att säga om vilket Stockholm jag vill ha om 23 år, när jag förhoppningsvis har fördubblat min ålder. Men jag ska koncentrera mig på vikten av allas rätt till en bra bostad och ett gott boende.

Som många redan har påpekat är det viktigt att bostadsbyggandet även i fortsättningen sker i snabb takt. Men det är lika viktigt att vi bygger på ett sådant sätt att även ungdomar som ännu inte har hunnit etablera sig på bostadsmarknaden har

möjlighet att bosätta sig över hela staden och har tillgång till det offentliga rummet på ett bra sätt.

År 2030 hoppas jag att alla som vill ska kunna flytta hemifrån till sin egen lägenhet. Om det ska bli verklighet måste vi därför bygga fler billiga hyresrätter. Däremot tror jag att det är helt fel väg att gå att göra som den borgerliga majoriteten vill göra i sin vision och bygga så kallade ungdomslägenheter med lägre standard. Även i dag finns på vissa håll den typen av lösning. Unga människor som inte har någon möjlighet att få en vanlig lägenhet hamnar i undermåliga lägenheter där dusch och toalett finns i något gemensamt utrymme i källaren eller där matlagningsmöjligheterna består av en kokplatta som finns undangömd i någon garderob.

Jag tycker att det är oacceptabelt att vi unga ska tvingas gå med på sämre förhållanden och lägre standard bara för att vi ska kunna få en bostad i framtiden. Ni bör i stället se till att bygga, och bygga mycket. Man måste se till att alla lägenheter som byggs utgår från perspektivet om ekologisk hållbarhet. Man måste se till att bygga lägenheter för alla utan särlösningar och utan att några ska behandlas som andra klassens medborgare.

Om det är så svårt för den borgerliga majoriteten och om man inte anser sig kunna bygga billigare hyresrätter i framtiden tycker jag definitivt att det är läge att sluta upp med den totala utförsäljning som sker i dag av dagens hyresrätter. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 122

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag är helt säker på att det går att bygga billigt. Jag är helt säker på att det går att bygga billigare än de enskilda enstaka projekt som vi har byggt i Stockholm. Det handlar inte alls om att på något sätt bygga undermåligt eller att bygga för andra klassens hyresgäster, eller vad det nu var du kallade ungdomar för i ditt anförande.

Staden har till exempel nu, efter majoritetsskiftet, påbörjat ett samarbete med organisationen jagvillhabostad.nu, som ursprungligen var en organisation som stod Socialdemokraterna nära. För första gången någonsin är den organisationen direkt involverade i några av bostadsprojekten i de kommunala bostadsbolagen. Jag tror att det är jättebra. De har spännande idéer om hur man kan bygga billigt utan att bygga undermåligt.

Det stora problemet i dagsläget är att alla hyresrätter ser exakt likadana ut. Om man väljer att bo i hyresrätt stoppar valfriheten där. Sedan kan man inte påverka längre. Jag tycker att vi ska bygga både billigare hyresrätter med lite enklare standard – inte undermåliga men lite billigare och lite enklare – upp till hela spektrumet. Vi ska ha den standardiserade hyresrätten som vi har i dag men också något lite lyxigare för dem som vill betala. Då finns det en reell valfrihet för alla på Stockholms bostadsmarknad.

Anförande nr 123

E m m a L i n d q v i s t (s): Jag tycker att det är intressant att man i ett visionsdokument väljer att säga att det är ungdomarna som ska bo i lägenheter med sämre standard. Jag trodde att man skulle satsa på framtiden när man visionerar, och det tycker jag att man missar.

Anförande nr 124

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Det blir tydligt av en sådan här debatt att vi utgår från dagens problem för att forma morgondagens möjligheter. Jag är förälder. Som förälder frågar man då och då sina barn: Vad vill du bli när du blir stor? Vad har du för ambitioner? Vad vill du?

Jag har tre barn, och de har tre skilda ambitioner. 13-åringen är helt klar – han ska ha en karriär som fotbollsproffs i Barcelona. Det satsar han på. 17-åringen ska bli musiker, väl medveten om de problem som finns med att försörja sig som musiker. Men han tänker gå i farfars fotspår och ägnar större delen av sin fritid åt att spela piano, bas, gitarr, kyrkorgel och så vidare till föräldrarnas stora förtret. Dottern är den som har den mest realistiska visionen – troligtvis för att hon är lite äldre. Hon säger: Jag vill tjäna pengar och ha ett rikt liv. Hon är alltså något äldre.

När man tänker på de här tre barnen och Vänsterpartiets visionsprogram så måste man nog bli fotbollsproffs i Barcelona för att kunna hantera det hela. Enligt den politik och den vision som Vänsterpartiet talar om här ska staden år 2030 ha en kommunalskatt anpassad till behoven. Om det nu – vilket Gud förbjude, om han nu finns – skulle vara Vänsterpartiets vision som gäller skulle det samtidigt inte finnas speciellt mycket pengar över för oss andra. Allting skulle gå åt.

Man skriver samtidigt att rätten för medborgarna att bestämma över sin stad, sitt liv, sina skattepengar och sin budget är en rätt som ska utövas av kollektivet. Då blir jag nästan lite mörkrädd och funderar på att flytta med min son till Barcelona om han nu förhoppningsvis blir fotbollsproffs där. Då hamnar vi i detta som är så typiskt för Vänsterpartiet – förbjuda, fördyra, försvåra och förhindra. Det är det som är politiken.

Man ser inte möjligheterna med utvecklingen. Dagens unga som går i skola och kämpar för att bli någonting med sina visioner möter ni med 30 timmars arbetsvecka, nolltaxa, ett tungt krav på ett kommunalt energibolag och nej till all OPS-finansiering. Men vilka ska betala för detta kalas? Varför måste Vänsterpartiet år 2007 så totalt måla upp bilden av att vara ett populistparti? Det är det som är så förvånande. Det är skönt att ha tre ungar med visioner. Det hade varit roligt att också ha en opposition med en vision.

Anförande nr 125

A n n M a r i E n g e l (v): Peter! Det är intressant att det tydligen inte finns någon människa i den här staden som har en vision om att de skulle vilja arbeta lite mindre och ha nolltaxa i kollektivtrafiken. Det tycker du är helt omöjliga visioner. Vi tror faktiskt att det är tvärtom; detta är någonting som många unga människor i dag ser som något som är självklart att de vill ha.

När vi säger att vi ska anpassa skattesatserna efter behoven beror det på att man ska organisera staden på det viset. Ni vill i stället anpassa skattetaxan efter betalningsviljan. Det är sämre än att anpassa den efter vad som behövs.

Jag förstår att du blir livrädd när man talar om deltagandedemokrati och att man lokalt skulle kunna vara med och diskutera. Detta pågår på många håll i världen, men du har naturligtvis inte tagit del av hur det ser ut på många andra platser där man tillsammans kan diskutera vad som behövs i staden, hur man ska finansiera det och vad man ska prioritera. Du underkänner människors egen möjlighet att vara med och besluta om sin verklighet. Det tycker jag är sorgligt. Du vill i stället att ni ska bestämma nu hur kommunaltaxan ska se ut 2030.

Anförande nr 126

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Kära vänsterparti! Den vision ni har bygger på att all möjlig makt ska tas från den enskilde. Det är precis så ni skriver. Makten ska utövas av kollektivet. Det skrevs redan 1848. Jag tycker att det är någonting som är lite förlegat nu – kollektivet mot den enskilde.

Jag kommer att tillhöra kategorin äldre år 2030. Det är viktigt att jag då får vara med och påverka och inte att ett kollektiv utser för mig vad som är bäst i äldreomsorgen. Där går skiljelinjen glasklart i dag.

Låt mig också säga något när det gäller kollektivtrafiken och nolntaxan eftersom det har varit en bärande del i er del av debatten i dag. 750 miljoner extra satte vi till SL i år. Dessutom kommer ytterligare 139 miljoner genom att vi gjorde om SJ-avtalet så att vi betalade av de gamla pendeltågsvagnarna som är skrotade. Vi satsar på kollektivtrafik. Vi satsar på kollektivtrafik nu i augusti när trängselavgifterna införs så att vi får bussar in till staden. Vi satsar på tvärsparväg. Vi satsar på tunnelbana. Det gjorde inte ni förra mandatperioden. Det krävs att vi solidariskt är med och betalar dels genom en taxa, dels genom skatt.

Anförande nr 127

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande och fullmäktige! Jag tycker att det är jättebra att Stockholm växer. Det vill Vänsterpartiet också. Men vi har ett problem när Stockholm växer. Jag vill slå ett fast slag för narkotikapolitiken i Stockholm. Jag saknar ett brett samarbete med alla partier i Stockholm så att vi ska kunna göra någonting åt narkotikafrågan och göra narkotikamissbrukarvården till en vårdform.

Jag vill inbjuda samtliga partier till en samverkan och en stor diskussion. Om ni vill att Stockholm ska växa med 100 000 eller 200 000 människor kan ni ju titta er omkring på gatan och se hur det ser ut i dag. Man får kliva över människorna. Hur tror ni att det kommer att se ut i framtiden? Jag tycker att vi bör ta en stor diskussion om det här.

Anförande nr 128

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har ofta ställt frågan till mig själv: Vad är meningen med de här debatterna i kommunfullmäktige? Debatten i dag är ett bra

exempel på just en sådan debatt som får en att fundera på varför vi är här. Glädjekalkyler angående år 2030 som framställs av flera partier på båda sidor här i salen läggs fram och ska sedan debatteras. Det har ingenting att göra med en visionsprocess. En visionsprocess måste ha stockholmarna med sig. Det är ett problem i det här.

Jag gör i alla fall ett försök att illustrera en del av Miljöpartiets vision för 2030 genom att visa några bilder. Här på bilden säger pojken: Pappa, hur får man jobb? Pappan svarar: Man utbildar sig, man flyttar utomlands och hoppas att bli importerad tillbaka. Detta är en förödande bild som är en sanning i dag. Jag visar här en till bild. Den ene mannen säger: Jaha – så du kom in på krogen i går! Den andre svarar: Jo, de behövde människor i köket. Det är ju lite roligt, men jag hoppas att skrattet fastnar lite grann i halsen. Här visar jag en tredje bild. Jag ser inga kvalificerade sökande, säger mannen på bilden. Det kan vara en politiker från höger till vänster, en arbetsgivare eller en fackföreningsrepresentant. Han sitter på en hög med lådor som heter rasism, historia, fördomar, förnekelse, sexism och självbild.

Det som saknas är en idé om hur man ska förändra det här. Här visar jag min bild av en positiv förändringsspiral. Jag hoppas att den här församlingen kan ta till sig den. Här visar jag den slutliga bilden: visionen 2030. Mannen säger: Oj, oj – nu ser jag dem! Vad har hänt? Stockholms stads politiker har inte väntat på upplopp och raskravaller. Jämför med vad man gjorde i Los Angeles, Chicago, New York, London och Paris! De har agerat mot diskriminering för att skapa en välkomnande stad. Är det inte dags för oss att göra det?

Anförande nr 129

A b i t D u n d a r (fp): Visst är det trist, Paul. Visst ska vi bekämpa diskriminering och rasism med alla medel i den här salen. Det är vi alla överens om. Vi har en lagstiftning som vi tycker borde vara ännu starkare och där man borde samla all antidiskrimineringslagstiftning i en lag.

Men jag saknar något hos dig som miljöpartist och även som individ. Jag har aldrig hört talas om hur vi ska lösa de problem vi har i våra stadsdelar i dag. Hur ska vi se till att de områden som har problem i dag lyfts upp som stadsdelar och att man inte bara pratar om dem som problemområden? Du har inte kommit fram till en enda lösning.

Jag håller med dig om allt vad du säger och de bilder du visar. Jag skriver under på det hundra procentigt. Men vad har du för framtida visioner? Det hjälper inte att enbart försöka att kollektivt skapa nya förslag om att människor inte ska bli diskriminerade och å andra sidan inte göra någonting åt det. Det går inte ihop för mig. Kan du förklara det?

Anförande nr 130

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är enkelt. Om man inte gör någonting angående diskriminering så kommer alla må-bra-åtgärder som politiker från höger till vänster satsar på i så kallade utanförskapsområden att misslyckas. De har misslyckats i 20–30 år både från höger och vänster, och de kommer att fortsätta att misslyckas.

En del i min vision 2030 är att stadens chefer då vet att deras arbete i staden hänger på deras förmåga att motverka diskriminering som arbetsgivare. Krögarna vet att de förlorar sina tillstånd om de diskriminerar. Företag vet att de riskerar sina offentliga upphandlingar med staden. Det är ett sätt att inge förtroende för att människor ska engagera sig i politiken och förstå varför vi ska ha ett förtroende över huvud taget hos de människor som du betecknar som dem som finns där ute. De tror inte på oss. Så länge vi fortsätter att leverera meningslösa trevligheter kommer ingenting att hända.

Anförande nr 131

P a u l o S i l v a (mp): Ordförande, fullmäktige! Det finns en fråga som borde stå högst upp på dagordningen i varje land, i varje stad och i varje politisk församling. Det är klimatfrågan. Här i dokumentet *Vision 2030* finns det några skrivningar om ett fossilbränslefritt Stockholm 2050, ekologisk hållbarhet och så vidare. Vi från Miljöpartiets sida menar dock att det inte är någon trovärdig vision som majoriteten lägger fram. Det finns inga tydliga miljö- och klimatmål förutom den här allmänt hållna frasen. Det finns ingen politik som verkligen går att utvärdera så småningom.

Det är stor skillnad på vad man skriver i dokumentet och vad man gör i praktiken. Det är intressant. Om man lägger ned miljöcentrum för företag i Stockholm blir det knappast en hållbar utveckling. Om man tar bort möjligheten att ställa miljökrav vid upphandling blir det inte heller någon vidare hållbar utveckling. Man skär ned på miljöförvaltningen, tar bort pengar till marksanering och så vidare på område efter område i miljöpolitiken. Majoriteten säger en sak och gör i praktiken något helt annat.

En annan sak som saknas i dokumentet är en vision om ett mer jämlikt Stockholm. Det är en skam att vi har fattiga människor i Stockholm i dag, att vi har människor som inte får hjälp att komma ur missbruk och att vi har människor som lever i förhållanden som är otroligt vedervärdiga samtidigt som vi har en stor grupp som blir rikare och rikare. Det ni gör är att använda skattepengarna till att ge den grupp som blir allt rikare fler möjligheter till mer städhjälp. Ni skapar fler lågbetalda jobb som ni kallar för framtidens jobb. Det här prövas i land efter land. Människor tvingas ha två tre arbeten för att kunna försörja sig. Priserna i Stockholm lär knappast gå ned. De människor som får göra de här jobben åt er som tjänar mycket pengar kommer inte att omfattas av någon livskvalitet. De kommer inte att få en utveckling som gynnar dem i långa loppet.

Nu ökar klyftorna. Det är den reella politik som finns i dag. Jag ser inte att er vision skulle ändra på det – snarare tvärtom. Ni kommer att förstärka klyftorna med den här politiken. Ni kommer att fortsätta med er förmögenhetsöverföring från det som vi har byggt upp gemensamt och från dem som har det sämst ställt till de högavlönade. Ni kommer inte att trovärdigt motverka diskriminering i den här staden. Ni skapar ny fattigdom och ni skapar ett kallare Stockholm. Det är det jag ser att dokumentet leder till. Det är den politik som förs nu. Den utvecklingen kommer att fortsätta, för ni har inga som helst ambitioner att bryta den.

Anförande nr 132

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Stockholm är en vacker stad. Vi har våra vattenspeglar här i staden mellan broarna. Vi har grönskan. Se bara på en sommardag som i dag – vilken underbar stad vi bor i! Den konkurrerar väl i sin skönhet med andra städer. Den står sig stark i konkurrensen just när det gäller livskvalitet och miljö. Vi kommer att locka allt fler invånare till vår stad; det är jag helt övertygad om.

Men om vi ser framåt är det också så att Stockholm ligger i periferin. Därför måste vi också vara duktiga på att kunna locka företag hit. Folk måste kunna starta företag, och de företag vi har måste kunna leva vidare. Man måste också våga anställa fler människor. Där står vi inför en stor utmaning.

Jag tror att det här med företagandet måste ligga i botten. Om vi får en ny syn på företagande och enklare regler även när det gäller skatter och annat kommer vi att kunna se framtiden an. Då kommer vi att kunna ha ett Stockholm med god service för våra invånare. Servicen är också någonting vi kan konkurrera med, och där finns det mycket att göra. Det ser vi också i vår vision 2030.

Om du i dag är en äldre stockholmare i vår stad har du tidigare inte kunnat välja ditt boende. I vårt Stockholm, i visionen, vill vi se att alla stockholmare ska kunna påverka sitt liv. Som äldre ska du kunna välja ditt boende oavsett i vilken stadsdel du bor. Du ska också kunna ha en likvärdig vård och omsorg. Det är här valfriheten kommer in. Den är oerhört viktig för oss i alliansen. Alla människor ska kunna påverka sitt liv. Med ett flexibelt valfrihetssystem vill vi uppnå detta. Vi har redan nu jobbat hårt med den biten.

Stockholm behöver en mycket bättre infrastruktur om vi ska klara den framtida utmaningen. Någonting som också OECD pekar på är integrationen. Det är en mycket stor fråga, som vi ska klara. Det handlar verkligen om att ge människor samma livschanser. Det gäller inte minst kunskap och vår skola. Alla barn i den här staden ska få med sig de kunskaper de har rätt till för att kunna ha en ljus framtid på samma villkor som andra. Det är kanske också den största murbräcka man kan ha mot segregationen.

Vi står inför många utmaningar om vi ska komma dit vi vill. Då är det viktigt att ha den här inriktningen för att tydligt kunna se vilken väg vi behöver gå och vilka problem som behöver lösas.

Anförande nr 133

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är jättetrevligt med pekpinna från OECD. Det finns en annan sak som OECD har påpekat. Ni pratar ju gärna om det här med hur man skapar jobb och sådant. Men det land som är bäst på att få in invandrare på arbetsmarknaden är Kanada. Vad är nyckeln till deras arbetsmarknad och deras integrationsarbete? De har ett grundläggande arbete mot diskriminering både på statlig nivå, på provinsnivå och i sådana städer som är förebilder i dag, det vill säga Toronto, Vancouver och Montreal. Kommer Stockholm att dra någon lärdom av dessa städer?

Anförande nr 134

H e l e n J ä d e r l u n d E c k a r d t (fp): Det är riktigt som du säger. Jag kom faktiskt just från Montreal för en vecka sedan. Det du säger stämmer; man kan lära sig mycket av andra städer i världen. Ni har misslyckats med integrationsfrågan, men vi kommer att ta oss an frågan ordentligt så att vi får människor i arbete. Vi ska ta vara på människor med de resurser som de har.

Anförande nr 135

M a t s B e r g l u n d (mp): Fru ordförande och fullmäktige! Alliansens förslag till vision 2030 innehåller gott om fina ord. Under rubriken kulturstaden Stockholm kan man till exempel i inledningen läsa att kulturlivet ska leva och vara tillgängligt i hela Stockholm. Det låter ju bra, men det är inte riktigt i den riktningen som alliansmajoriteten har påbörjat mandatperioden. I stället har ni dragit ned kulturstödet. Ni lägger ned teatrar och biografier. Vi hörde kulturborgarrådet för några timmar sedan säga att hon vill stödja kulturlivet genom visioner. Det är ord och klappar på axeln, men inte några pengar. Det funkar inte!

Det finns en oroande tendens att det offentliga rummet blir allt mindre tillgängligt. Stockholm är en trevlig stad i dag. Det finns, i alla fall i innerstaden, gott om mötesplatser i form av kaféer, restauranger och så vidare. Men den oroande tendensen är att man nästan alltid måste betala för sig för att sätta sig ned och träffas. Så här års är det knappast några problem. Vi har parker och badstränder där man kanske hellre vill vara än inomhus. Även om sommaren 2030 kanske är längre än i dag är sommaren som bekant ganska kort. Under den kalla årstiden vill man nog träffas på trevliga platser inomhus. Därför vill vi värna byggandet av de fria mötesplatserna. Vi vill göra dem vackra och attraktiva. De får gärna vara utsmyckade med konstverk av olika slag. I Miljöpartiets Stockholm 2030 har vi därför fritt inträde på museer och konsthallar. Kulturhuset har fått en levande filial i genomgångsstråket vid den nya Slussen. Vi kallar det för Kulturcentrum Slussen.

I dag finns det i hela innerstaden bara en, nedläggningshotad, kvartersbio. 2030 finns det många kvartersbiografier och de är inte nedläggningshotade. Detsamma gäller för fria teatrar, konsthallar, gallerier, butiker med konsthantverk och annat. Det är viktigt för den här typen av kulturell verksamhet att hyrorna hålls nere. I Miljöpartiets Stockholm 2030 kan kollektivhusen vara en garant för det. Det är en ägandeform som inte inkluderar spekulation i boendet som driver upp hyrorna.

Den stora förändringen gentemot dagens Stockholm hittar vi trots allt i ytterstaden. Miljonprogramsområden saknar till stor del i dag naturliga mötesplatser. Här behövs både fler kaféer så att folk kan fika i sin egen stadsdel och fler icke-kommersiella mötesplatser. Tensta konsthall är ett alldeles för ensamt exempel. Men det kommer att få många efterföljare i vårt Stockholm.

Slutligen kommer alla barn och ungdomar att ha möjlighet att kostnadsfritt utveckla ett intresseområde, kanske med hjälp av en hobbypeng eller liknande. En sådan vill vi införa för alla unga stockholmare. Vi kommer också att ha infört ett ungdomskulturhus – ett Lava – i varje stadsdel.

Anförande nr 136

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det här var ju en jättefin önskelista som visade precis på det jag försökte stryka under. Det är viktigt med det offentliga stödet, men det kommer inte att lösa alla problem. Om man ska ha de ambitioner som Miljöpartiet tar fram här så kommer varken näringslivet eller det offentliga att lösa det hela, tror jag. Det krävs nog något slags manna från himlen för att klara detta, men vi kan väl hoppas på det också.

Det är bra att du värnar ytterstaden. Det är för att värna den vi har lagt mycket pengar på att till exempel öka öppettiderna på biblioteken, som kanske är det viktigaste sättet att nå ungdomar i ytterstaden. Det är också därför vi understryker kulturskolans roll som just kulturskola och inte något slags allmän fritidsverksamhet.

Däremot kan jag aldrig ställa upp på en politik där man tycker att kulturpolitik handlar om något slags hobbypeng. Vi vill bygga upp en kulturpolitik som stöder det professionella och som framför allt inriktar sig på utövarna, det vill säga de professionella konstnärerna. Det är det som ska vara grunden i vår kommande politik. Där skiljer vi oss radikalt åt eftersom du väljer en helt annan väg.

Anförande nr 137

M a t s B e r g l u n d (mp): Ingen av oss väntar väl på manna från himlen. Men vi behöver inte förslösa våra resurser på annat, till exempel på att sänka skatten. Vi kan väl lägga de pengar vi har på kultur. Vi behöver till exempel inte utreda vem som har satt upp vilka affischer var. Det är bättre att man lägger de pengarna på verksamheten i kulturen.

Madeleine pratar om hobbyprojekt. Vi pratar om barn och ungdomar, och jag tycker inte att kultur för barn och ungdomar måste ske på professionell basis.

Anförande nr 138

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag måste säga att det var en hög ambitionsnivå på det område som du nämnde, Mats. Du säger också att man inte ska slösa resurser på att jaga dem som sätter upp affischer. Jag skulle gärna vilja att du utvecklade lite mer hur du hade tänkt finansiera alla de mål som ni har satt upp.

Anförande nr 139

A b d o G o r i y a (s): Fru ordförande! Man behöver inte vara grek för att veta vad ordet demokrati betyder. Om vi hade haft de gamla grekiska demokraterna på åhörarläktaren i dag skulle de ha fällt många tårar över hanteringen av detta ärende. Först fattar man beslut och därefter ska man kommunicera med stockholmarna, enligt alliansen. Man säger inte när och inte heller hur invånarna ska engageras.

På s. 2077 står det under rubriken Demokratisk och trygg följande: I Stockholm känner invånarna delaktighet och inflytande. Stockholm arbetar ständigt med att förbättra formerna för den lokala demokratin och deltagandet. Jag undrar: Vilka former?

Ordet stadsdelsnämnd nämns över huvud taget inte. Inte heller nämns något alternativ. Samtidigt vet vi hur centraliseringen har genomförts under de senaste månaderna, utan att man har frågat vare sig medborgarna eller de anställda.

Jag är helt övertygad om att besluten med alliansen i majoritet kommer att fattas bakom låsta dörrar utan större påverkan eller inflytande av den vanliga medborgaren. Vidare står det: Valdeltagandet är högt 2030. Men man berör inte orsaken till det låga valdeltagandet bland i allmänhet ungdomar och i synnerhet folk med invandrarbakgrund.

Det är skapandet av mötesplatser, stöd till föreningslivet och ideella organisationer som är viktigt för demokratins utveckling. Detta existerar inte. Exempelen från de gångna månaderna talar sitt klara språk. I vissa stadsdelar har föreningslivet och de ideella organisationerna inget stöd. I bästa fall har stödet reducerats med 100 procent.

Demokratin är ett djävligt styre, men vad är alternativet? Ungefär så sade Winston Churchill, före detta premiärminister i Storbritannien. Det ligger någonting i det. Problemen löses inte på enkla sätt utan de kräver väl genomtänkta politiska beslut. Därför prioriterar vi socialdemokrater att utveckla stadsdelsnämnderna. Besluten ska förenklas innan de fattas och synpunkter från allmänheten ska tas på allvar. Med detta yrkar jag bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 140

M a r g a r e t a C e d e r f e l t (m): Fru ordförande! Jag har lyssnat på debatten här under flera timmar. Det som slår mig är det stora engagemang som finns i salen för Stockholm och Stockholms framtid. Det som också slår mig är hur olika vi ser på vägen mot Stockholms framtid.

Jag är, som ni säkert hör, inflyttad till Stockholm. En gång i tiden valde jag att välja bort Skåne och flytta till Stockholm, och det berodde just på lockelsen om storstaden och dess möjligheter. Jag kan också konstatera att så här 27 år senare har Stockholm fortfarande de problem som fanns när jag flyttade hit. Det är ont om bostäder och det är dålig infrastruktur. Men också när det gäller utbildningsfrågorna finns det mycket att göra för att få staden att bli bättre.

Jag gläder mig åt majoritetens vilja att bygga mer, att bygga på höjden och att bygga mer utsträckt. Det behövs, för vi är många som vill bo i Stockholm. Det ska naturligtvis vara möjligt för den som vill flytta hit att kunna göra det till rimliga kostnader. Då ska man veta att det finns en bostad.

Infrastrukturen är nödvändig. Situationen har bara blivit värre och värre. Jag besökte SJ för en tid sedan och fick då höra att ett tåg som lämnar Stockholms central har 90 sekunder på sig för att komma ut från staden. När jag åkte hit i dag fastnade jag i bilköer och trodde att jag skulle komma för sent. Och det är inte bara jag, utan det här gäller alla stockholmare. Det är oerhört viktigt att se till att infrastrukturen fungerar.

Detta ser jag som två av de stora viktiga frågorna framöver. Om bostadsmarknaden och infrastrukturen fungerar finns det också möjligheter för övriga områden att fungera. Jag tror – jag är helt bestämt övertygad om – att de politiska besluten inte ska gå ut på att detaljreglera utan just på att ge förutsättningar. Bifall till det moderata förslaget – eller alliansens förslag – till beslut!

Anförande nr 141

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Du talar om en fungerande infrastruktur. Jag borde egentligen ge en liten eloge till alliansen på regeringsnivå, och kanske även här i Stockholms stad, i den meningen att trängselskatterna kommer att återinföras. Det borde vara bättre för en fungerande infrastruktur.

Anförande nr 142

M a r g a r e t a C e d e r f e l t (m): Fru ordförande! Jag hörde inte hela Paul Lappalainens replik eftersom jag promenerade ned till min bänk under tiden.

Från alliansens sida har vi vidtagit många åtgärder för att just förbättra infrastrukturen. Jag uppfattade så mycket som att Paul Lappalainen pratade om trängselskatt. Vi kommer att införa biltullarna. Men det gör vi just för att finansiera infrastrukturen, och det är en stor skillnad mot den inriktning som fanns tidigare när det handlade om att stockholmarna skulle betala och pengarna transporteras ut ur landet. Som det ser ut nu kommer pengarna att användas för att förbättra infrastrukturen. Och det är ett stort framsteg!

Anförande nr 143

T o m a s R u d i n (s): Det var härligt att få ett nytt ord av Margareta Cederfelt här – den moderata alliansen. Det ska jag lägga på minnet. Det går att använda i andra sammanhang.

Jag begärde ordet när Mikael Söderlund hamrade på här om olika frågor. Jag försökte besvara dem, men så tog min talartid slut. En av de frågor han ställde till oss socialdemokrater gällde Bromma flygplats. Det är mycket riktigt så att i vår ambition för Stockholm ingår att vi bör bygga en flygplats någonstans i Stockholmsområdet som är bättre lämpad än den som Bromma flygplats utgör i dag. Det handlar om flera saker. Det här är en plats som är direkt ineffektiv att använda som flygplats i dag. Man landar i princip rätt in i den trafikinfarkt som är ett olösligt problem runt omkring Brommaplan och Tranebergsbron. Dessutom utgör flygplatsen ett kraftigt bullerproblem för de boende i närområdet. Det har varit så mycket länge, och det är fortfarande ett bekymmer att Brommas flygplan utgör ett så stort miljöproblem för hela västra delen av Stockholm.

Det är inte heller någon särskilt effektiv användning av marken i Stockholm i dag. Bostadsbyggandet kräver att vi använder den här typen av ytor bättre än vad flygplatsen innebär i dag. Det är en utmärkt plats att bygga bostäder på, och detta ingår också i vår vision. Dessutom måste vi för att Stockholm ska fungera i ett långsiktigt hållbart perspektiv bygga flygplatser runt Stockholm på ett sådant sätt

som gör att transporter till och från Stockholm kan skötas på ett bättre och mer miljövänligt sätt.

Allt detta sammantaget gör att en viktig del av Stockholms framtid är att finna en alternativ flygplats som kan göra det möjligt för Bromma att lägga ned. Detta var svaret på Mikael Söderlunds fråga. Nu är inte han här, så han får väl läsa protokollet.

Anförande nr 144

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Jag tror att jag har en viss uppfattning om vad Mikael Söderlund skulle ha sagt om han hade varit här, så jag kan tillåta mig att ta det här i stället.

Man måste konstatera att Socialdemokraterna i Stockholms stad har en inställning till Bromma som gör att jag vill använda ord som besatthet och politisk ökenvandring. Det här är verkligen ett hjärnsnöke för er; Bromma ska läggas ned för det ska byggas bostäder. Så säger och skriver ni.

Sanningen är den att det går alldeles utmärkt väl att förena byggandet av flera bostäder i området med bevarad flygplats. Den vision som gäller för Bromma innebär att om vi kan få till den här smalare och längre inflygningskorridoren med buller kan man bygga upp till 7 000 av de totalt sett 11 000 tillgängliga bostäderna. Om man kan äta kakan och ha den kvar – varför då välja och fortsätta från Socialdemokraterna i Stockholm att driva en fråga där ni är fullständigt isolerade och där era kompisar i den förra regeringen gjorde er ännu mer isolerade?

Bygg bostäder! Bevara Bromma! 7 000 bostäder där är fantastiskt många fler än de noll bostäder som ni verkar tro går att få fram. Har ni inte hängt med i planerna? I så fall bör ni gå på stadsbyggnadsnämndens möten.

Anförande nr 145

T o m a s R u d i n (s): Det är ungefär lika begåvat att säga att man ska bygga bostäder alldeles intill en flygplats som det var att stänga av en körfil på Söderleden i dag och skapa trafikinfarkt i hela Stockholm. Man landar rätt ned i en trafikinfarkt och rätt ned bland de boende samtidigt som vi har överkapacitet på Arlanda flygplats, som i dag inte utnyttjas fullt.

Samtidigt har vi också flygfält runt omkring i Stockholmsområdet och i dess närhet som skulle kunna användas på ett bättre sätt. Bromma flygplats har överlevt sig själv. Det är en gammal inrättning och den är dålig i många hänseenden. Framför allt är det ett otroligt ineffektivt ställe att ha en flygplats på. Det är egentligen bara regeringsflyg och några affärsdirrar som kan åka där. Vi tycker att det är meningslöst. Det är bättre att bygga bostäder på denna unika mark.

Anförande nr 146

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag hade egentligen tänkt stryka mig från talarlistan, för det var lite av ett misstag att jag kom upp där. Men jag vill ändå behålla ordet eftersom jag blev lite förvånad över

Margareta Cederfelts svarsreplik till Paul Lappalainen. Där säger hon bland annat att man under trängselavgiftsförsöket kunde sprida pengarna runt omkring i landet. Sanningen är att vi fick pengar tillbaka till Stockholm under försöket med trängselavgifter, som gick till satsningar på kollektivtrafiken. Både stadens och landstingets utgifter till kollektivtrafik och stadens utgifter till annat blev täckta. Det får vi inte tillbaka nu.

Vi har inte fått något ärende här. Vi får inte vara med över huvud taget. Jag sitter själv i trafiknämnden. Vi har inte fått något ärende om hur vi vill använda pengarna från trängselavgifterna nu då de återinförs. Det tycker jag kanske visar på lite mer bristande demokrati. Det måste ju ändå vara ett mål att de beslutande församlingarna i Stockholm ska vara med och bestämma över de här sakerna. Till skillnad från under försöket har man inte gjort det från regeringen när man nu återinför trängselavgifterna. Satsa hellre på det som stockholmarna röstade ja till, nämligen att pengarna skulle gå till kollektivtrafiken och inte till stora onödiga vägbyggen!

Anförande nr 147

M a r g a r e t a C e d e r f e l t (m): Fru ordförande och Torhild Lamo! Jag vill dra mig till minnes att den föregående regeringen beslutade att införa trängselavgifter trots att den dåvarande majoriteten här ifrån Stadshuset klart och tydligt uttalade: Rösta på oss och det blir ingen trängselskatt! Vad jag vet var detta en fråga som beslutades av regeringen.

När det gäller införandet av trängselskatt var det en omröstning. Jag känner inte igen någonting av det som Torhild talar om som ja- och nej-sedeln. Däremot var det en folkomröstning där vi från alliansen sade att vi skulle stödja det som var medborgarnas utfall, och det var att införa trängselskatten.

Sedan är det klart att varje majoritet gör sina förändringar i utformandet. Vad vi har sagt och vad vi gick till val på var att bygga ut infrastrukturen. Detta gör vi, och de resurserna satsar vi på. Som jag nämnde var underhållet eftersatt när jag flyttade hit, och det är det fortfarande. Jag ser fram emot att Ringen byggs och att Centraltunneln kommer. Det här kommer att ordna sig.

Anförande nr 148

T o r h i l d L a m o (v): Såvitt jag kan minnas stod det på röstsedeln i folkomröstningen att man kunde säga ja till fortsatta trängselavgifter där pengarna ska gå till kollektivtrafik och så vidare. Jag kommer inte ihåg precis hur det var formulerat, men det stod i alla fall att man röstade ja för att pengarna skulle gå till kollektivtrafiken.

Vänsterpartiet har verkat för trängselavgifter i ett antal år också innan de infördes, så Margareta Cederfelt kan ändå inte vara så väldigt överraskad. Vi har också verkat för att landstinget skulle få lov att ta ut trängselavgifter tidigare. Detta kan inte vara någon överraskning.

Anförande nr 149

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Vi har nu diskuterat en framtidsvision för år 2030 i drygt fyra timmar. Men vi har pratat oerhört lite om skolan, som ju ändå är en av de stora framtidsfrågorna. Det talas i alliansens framtidsvision ändå om det livslånga lärandet till exempel. Det är en viktig fråga.

Däremot har vi pratat mycket om infrastruktur. Men tyvärr har det inte heller då handlat om skolor. Det är oerhört viktigt i en infrastruktur att det finns bra och väl fungerande skolor i närheten, framför allt där de små barnen bor. Jag skulle vilja upprepa mina frågor. Det är ju alltid mycket svårare att bygga upp det man har rivit ned. Nu förstörs en stor del av infrastrukturen i Farsta i och med att hela Västboda och halva Hästhagsskolan läggs ned, som jag har varit inne på tidigare. Samtidigt fortsätter nedrustningen av skolorna i Farsta genom att man slår samman klasser. Man ökar storleken på klasserna till 35 elever i lågstadiet.

Jag skulle vilja fråga Lotta Edholm, som tyvärr inte är i salen nu, om det är rimligt med så stora klasser. Jag skulle också vilja ha ett svar från Birgitta Holm, som tyvärr inte heller är här inne, på frågan om ifall närhetsprincipen gäller eller inte. Som det ser ut nu i Farsta kan man inte säga att den finns kvar. Den är alltså borta. Har man uttalat någonstans att den inte längre är viktig?

På s. 2106 i ert ärende står det att lärandet ska vara livslångt och att det ska finnas en självklar möjlighet att komma igen för den som inte riktigt orkade med studier i ungdomen. Då måste min fråga till Lotta Edholm bli: Hur går detta ihop med att man nu skär ned så kraftigt på vuxenutbildningen som man faktiskt gör? Gäller även här mottot att man river ned en fungerande vuxenutbildning för att sedan bygga upp den igen, men då med enbart privata alternativ? Jag skulle vilja ha ett svar på de frågorna.

Dessutom blir jag lite orolig för kulturens roll i skolan. Ska man inte fortsätta på att satsa på att involvera alla barn och ungdomar i kulturskolan, även när det gäller kultur på fritid? Ska man inte fortsätta att satsa på bredden?

Med det yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 150

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jo, man ska fortsätta att satsa på bredden. Det är därför vi har gett kulturskolan i uppdrag att ta in 1 000 nya barn.

Anförande nr 151

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag hoppas att den bild jag visar här nu syns. Jag var inte riktigt färdig med att presentera Miljöpartiets vision 2030. Det ingår i den att Sverige år 2030 får en utmärkelse från Unescos unika kollektion av städer mot rasism och diskriminering. Det är en koalition som Stockholm var med och började införa under den förra mandatperioden. Jag vet inte hur hög ambitionsnivån är nu. I dag är det i alla fall Malmö som sitter i styrkommittén och inte Stockholm, som det var förut.

En del i visionen är att studenterna har lärt sig inte bara om kommunisternas och nazisternas brott mot mänskliga rättigheter. De har också lärt sig om kolonialism. Man har också tagit hem kunskapen om mänskliga rättigheter och brister i dessa som finns och har funnits i Sverige. Det gäller till exempel steriliseringspolitiken, som bland annat decimerade många romska familjer. Förtrycket av samerna i Sverige har år 2030 blivit lika känt som förtrycket av indianer i andra länder. Sveriges delaktighet i slavhandeln är någonting som man känner till. Studenter förstår att Europas historia av antisemitism också är Sveriges.

Dessutom har förtroendet för politiker år 2030 ökat bland dem som tidigare befann sig i ett så kallat utanförskap. Politiker har äntligen börjat gå från ord till handling när de säger att diskriminering aldrig ska accepteras och när de säger att diskriminering ska kosta. De har satt in maximal kraft bakom dessa tankar. Det gäller genom det som jag gäller tidigare men också genom att tydliggöra från höger till vänster att lika möjligheter är nyckeln till jämställdhet, integration och lika värde. Det ska inte handla om vilseledande tankar om ”pysselsättning” och arbete åt alla.

År 2030 ställs det krav inte bara på dem i utanförskap utan också på makthavarna. Det har bidragit till en ökad egenmakt hos individer och en framtidstro på att individens kompetens och inte etnicitet, religion, kön, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder är avgörande. Detta har frigjort många individers skapandekraft. Detta är en vision. Det har vi saknat i dag.

Anförande nr 152

I n g e r S t a r k (v): Jag vill bara helt kort säga att jag frågade om kulturen i skolan och på fritiden. Där kan man bli orolig. Jag efterlyser fortfarande svar på de frågor som jag har ställt.

Jag hoppas att vi snart får en ordentlig skoldebatt här i salen. En sådan saknas.

§ 12 Försäljning av aktierna i CentrumKompaniet i Stockholm AB samt ändring av bolagsordningen (utl. 2007:85)

Anförande nr 153

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Jag hade tänkt debattera en av Sveriges största fastighetsaffärer. Jag hade tänkt berätta varför det är rätt att sälja Stockholms centrumkompani. Jag hade tänkt prata om vikten av bra förvaltning av de ekonomiska resurser som nu frigörs. Jag hade tänkt ha en ideologisk debatt. I stället möts vi av ett demokratiskt bottennapp.

Det är skrämmande att se hur ni hanterar privat företagande. Att döma av yrkandet om återremiss som oppositionen nu lämnar in utgår jag ifrån att ni nu även kommer att återremittera ärendet om Norra station. Hur ska det gå för dem som ska bo där? Hur ska det gå för företagen? Hur ska det gå med tillgången på gator och torg? Hur ska det gå med den lokala servicen?

Den här återremissen bär ett löjets skimmer över sig. Jag skulle ha större förståelse för om ni framförde alternativa förslag, till exempel ett yrkande om avslag på försäljningen. Återremissen präglas i stället av en helt osannolik syn på det privata näringslivet och andras vilja att vara med och utveckla Stockholm.

Det är extra trist att konstatera orsakerna till återremissen med tanke på att vi förra veckan – exakt för en vecka sedan – träffade många företagare från näringslivet på Stockholmsmötet. Då försökte Socialdemokraterna visa sig välvilliga till det privata näringslivet.

Tydligen spelade Carin Jämtin rollen av ulven i fårakläder. I dag ser vi den verkliga bilden av Socialdemokraternas inställning till det privata näringslivet.

Oppositionen läser tydligen tidningarna. Om ni nu inte tror på oss i majoriteten hade ni ju kunnat söka information vid källan. Ni har inte tagit någon som helst kontakt med det aktuella företaget. De har inte fått något samtal om de frågor som ni har. Vi har försökt att svara på dem, men det godkänner ni uppenbarligen inte. Det hade varit så lätt att ringa till den svenska vd:n och ställa de här frågorna. Då hade ni kunnat få ett svar, stockholmarna hade fått ett beslut och personalen på Centrumkompaniet skulle kunna gå vidare.

Ni spekulerar på ett oförskämt sätt om vad ett privat företags intåg på Stockholms marknad skulle innebära. Jag tror att det bemötande som vi kommer att få se här i dag är det mer sant socialistiska än det som några av oss såg på Stockholmsmötet förra veckan.

Fru ordförande! Detta är verkligen beklagligt.

Anförande nr 154

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! För några år sedan fanns det en pjäs som hette Medan Sverige sov. I dag känns det som

att medan stockholmarna sover pågår här i staden ett stort systemskifte. Den nya majoriteten har satt i gång en rad högerideologiskt betingade utförsäljningar, konkurrensutsättningar och avknoppningar utan att de förankrats i de demokratiska processerna. Det är en osannolik – för att citera Kristina – brist på demokrati som präglar de här besluten.

I dag vill ni att vi ska skriva under ett kontrakt med det engelska bolaget Boulton som ger dem tillgång till tio kommunalt ägda centrumanläggningar där de får beslutanderätt över utbud och inriktning. Man privatiserar det offentliga rummet. 1 200 hyresgäster förlorar sitt boende i allmännyttan. Det handlar om ett välskött kommunalt företag som varje år har gett kommunen ett överskott på 70 miljoner att använda till angelägna verksamheter.

Vilka är det då som ni vill överlåta ansvaret till? Det har inte funnits möjlighet att tala med dem, varken från Centrumkompaniets styrelse eller från koncernstyrelsen. Det är ett företag med minst sagt skamfilat rykte. Spåren från till exempel Västerås förskräcker. Jag har en hel bunt med artiklar och insändare från företagare som tar upp frågor om oskäligen hyreshöjningar och villkor som påminner om maffian. Man ska betala stora månadsavgifter till Boulton för saker som man inte får veta vad det är. Det ligger namnlistor mot Boulton i många affärer i Västerås – 500 företagare har skrivit under en lista. Det tycker ni är ett seriöst företag att överlåta stockholmarnas egendom till.

De har ett koncept för sina centrum som innebär helt andra typer av affärer. Bäva månne de stockholmarna som vill ha kvar sina småbutiker och sin kommunala service!

Vi ville naturligtvis avslå den här försäljningen i koncernstyrelsen. I andra hand ville vi återremittera. Den här affären har tillkommit i största hast och utan några konsekvensanalyser. Man hann inte ens vänta på att hyreslägenheterna fördes över till ett kommunalt bolag.

Vi yrkade i koncernstyrelsen på att man skulle ha garanti för stockholmarnas tillgång till det offentliga rummet. Vi tycker att det borde finnas med i avtalet. Vi vill också uppdraga åt konstkansliet att inventera den offentliga konsten. Om ni hade velat hade ni i koncernstyrelsen kunnat acceptera den återremissen; då hade vi haft svaren i dag.

Det gjorde ni alltså inte. Nu är det en hel rad frågor som vi vill ha svar på. Vi tycker att det är rimligt att yrka på en återremiss här i fullmäktige eftersom man måste komplettera avtalet på dessa punkter. Det är en affär som vi helt vill avslå. Vi anser naturligtvis att avtalet aldrig borde ha skrivits. Som det nu är måste det åtminstone se anständigt ut. Därför yrkar vi på återremiss.

Bifall till återremissyrkandet från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande! Nu kom det sanna ansiktet fram, fru Engel. Det var ju exakt det jag sade. Så här ser ni på de privata företagen som jobbar och sliter i Stockholm och Sverige och på stora företag som vill investera i och som tror på Stockholm.

Du använde drygt hälften av ditt inlägg till att förtala det företag som nu är aktuell köpare.

Det här handlar inte om någon brist på demokratisk insyn och det är inte något hipp-som-happ-beslut. Redan vid bildandet av Centrumkompaniet för fem år sedan stod det med i beslutsunderlaget att poängen med att göra ett speciellt bolag för centrum-anläggningarna var att man på sikt skulle sälja det. Det var känt i valrörelsen och vi har hållit på med processen sedan i december – nu är det juni. Nog har det varit en demokratisk process. Du kan tycka att det är fel, men det är en helt annan sak.

Anförande nr 155

A n n M a r i E n g e l (v): Som du kanske vet, Kristina, var Vänsterpartiet emot bildandet av Centrumkompaniet just därför att vi förstod att det så småningom skulle leda till en försäljning. Det är inte oss i fullmäktige jag talar om när det gäller demokratisk förankring, utan om dem som berörs av detta.

Jag ägnade en del av mitt inlägg åt att tala om att alla de småföretagare som har hamnat i klorna på det här företaget i Västerås är väldigt missnöjda och tycker att de har ett dåligt koncept. De får höjda hyror och de måste flytta.

Om du inte tror mig har Dagens Nyheters ekonomiskribent, som inte kan beskyllas för att vara vänsterpartist, skrivit apropå företagets utläggning om hur bra de är att de är bäst på PR. Vidare står det: Som andra köpare kommer de förstås att göra allt för att få bästa möjliga avkastning på sin investering inklusive att tvinga ut de mindre butikerna och höja hyrorna kraftigt. Inget hindrar dem från att sälja köpcentrumen vidare om ett par år.

Anförande nr 156

Borgarrådet J ä m t i n (s): Fullmäktige! Du har rätt i en sak, Kristina. Det här är kanske den allra största fastighetsaffären någonsin i Sverige. Det är därför som vi från oppositionens sida tycker att det är skamligt att detta har drivits igenom på det sätt som det har gjorts. Man har inte lämnat information till dem som bor eller hyr. Det finns inte någon skrivning om hur vi som vill vara där, politiska partier eller andra organisationer, ska få möjlighet att även fortsättningsvis hyra lokaler i de här områdena. Vi vet att det är olika lätt i olika delar av staden.

Det finns inga skrivningar om hur kulturen – de konstskatter som finns i en del av dessa centrum – ska hanteras. Det är en hel del annat som man inte heller har gått igenom i affären. Det tyder på en brist på förståelse för hur småföretagen behöver ha framförhållning i sin verksamhet, hur föreningslivet behöver ha framförhållning i sin möjlighet att hyra lokaler och hur vi alla behöver veta och vara försäkrade om att det även fortsatt finns en öppenhet i den offentliga debatten.

Jag tycker att det tyder på att det är vi från oppositionen som tar den här affären på allvar och att det är ni från majoriteten som faktiskt har slarvat igenom en affär.

Det kanske är så att det citat som du själv stod för samma dag som ni skrev under avtalet är betecknande för hur den här historien har hanterats. Du sade upprepade

gångar till medierna att det står i avtalet att Boulton skulle vara ansvarigt för att reparera, underhålla och upprusta förortscentrum. Det står inte så i avtalet. Det står ingenting om det. Trots det upprepade du och lovade flera gånger att det står i avtalet. Det var en lögn, Kristina. Jag hoppas att det inte tyder på inkompetens. En av Sveriges största fastighetsaffärer behöver skötas med stor kompetens.

Det finns inget egenvärde med att kommunen äger saker, men det finns ett egenvärde med att kommunalpolitiker har kommunens medborgares bästa för ögonen när man fattar beslut. Då behöver vi ha bra beslutsunderlag. Det är det som den här återremissen handlar om – ingenting annat.

Vi har ett fantastiskt näringsliv i staden. Jag bor själv nära ett privatägt centrum som i huvudsak fungerar alldeles utmärkt, på en del sätt bättre än flera av de offentligägda centrumen. Det är inte ägandeformen, det är sättet att hantera skattebetalarnas pengar och skattebetalarnas resurser som vi vänder oss emot.

Bifall till den gemensamma återremissen från oppositionen.

Anförande nr 157

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Om det hade varit skattebetalarnas resurser som du hade värvat om hade du röstat för den här affären, Carin Jämtin. Rent ekonomiskt är det en väldigt stor vinst för Stockholms stad. Du har ju i en debattartikel redan gjort av med de pengar som vi ska få in på den här affären, så du om någon, bör tycka att det är bra att vi får in dessa miljarder.

Det har gått ut information till dem som bor och dem som hyr.

Jag förstår att du är lite sur eftersom du inte vill genomföra den här affären. Samtidigt är det viktigt att veta vad man säger om man hävdar att någon har ljugit. Inte allt man avtalar finns skriftligt. Det är tydligen ingen här som har läst juridik. *Pacta sunt servanda.*

Ni har ju inte riktigt samma förhållningssätt till avtal och löften. Vi såg hur det gick förra gången ni gav ett vallöfte. Det gick inte så bra. Avtalen gäller oavsett om de är skriftliga eller muntliga. Jag står för att vi nu har en oerhört seriös aktör som är med på att verka för att utveckla Stockholm bland annat i Stockholms förorter. Det är verkligen något som vi behöver. Om vi ser det ur ett historiskt perspektiv är det något som den här staden inte har klarat.

Anförande nr 158

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag räknar med att Boulton kommer att stå vid sitt ord. De har sagt att de ska jobba för att utveckla alla möjliga delar av de centrum som de har köpt. Om de vill det kan de ju skriva in det i avtalet.

Jag ser fram emot att de står vid sitt ord, men jag tycker fortfarande att det är mycket underligt att ni inte har kunnat ha en öppnare process och prata med föreningsliv, kulturliv och näringsidkare på ett annat sätt än vad ni har gjort. Vi får helt andra

signaler både från Västerås och från andra ställen om hur företaget har hanterat hyresprocesser i de centrumen.

Det är egentligen inte det detta handlar om. Det handlar om att detta är en av Sveriges största fastighetsaffärer som har drivits igenom utan i princip någon insyn. Det är att slarva med stadens gemensamma resurser. Resurser handlar om pengar. Pengar ska förvaltas över många generationer framöver. Jag vill att mina barnbarn också ska kunna handla i väl omhändertagna centrum i hela staden. Det är det som den här frågan handlar om, inte om hur många kronor som man tar in på den här affären.

Anförande nr 159

K a r l B e r n (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag sitter ju i Centrumkompaniets styrelse. Jag är detaljhandlare och ordförande för en branschorganisation som organiserar 250 modebutiker i Stockholm och Mälardalen. Många av våra medlemmar är hyresgäster i dessa centrumanläggningar.

Det kommunalägda Centrumkompaniet har i dag inte det bästa ryktet. Man kan alltid hitta hyresgäster som för att få ned sina hyror framför kritik mot sin hyresvärd. Åk till Fältöversten där Centrumkompaniet är hyresvärd och fråga vad de tycker. Även solen har sina fläckar.

Ni säger att vi har drivit igenom detta hastigt. Jag har vetat om det. Ni övriga i fullmäktige har ju i fem år vetat om att den här försäljningen har varit på gång. Det var ju därför vi bildade bolaget. Kommer det som en blixtnöje från klar himmel? Det tyder bara på att de politiker som sitter i dessa styrelser tydligen inte har kläm på vad de håller på med. Vi har ju pratat om detta hela tiden. Vd:n för Centrumkompaniet, Christer Osslind som har avgått, har vetat om detta hela tiden. Vi har pratat om det i stort sett varje vecka.

Hela processen med återremiss är helt onödig. Det är ett spel för galleriet som kostar skattebetalarna i staden ett par hundra tusen kronor bara för att man ska dra ihop folk en gång till på onsdag i nästa vecka. Jag kan ge er svar. Jag kan ge dig svar på alla frågor, Carin Jämtin.

Bry er inte om personalen på Centrumkompaniet. Den kommer att följa med till Boulton. Det blir bara en annan ägare till aktierna. Personalen vill ha besked om hur det blir med den här affären. Nu får de leva i okunnighet igen. Vad ska vi säga till dem? Vi får säga: De kunde inte bestämma sig. Man ville dra tillbaka detta en gång till.

Vi vet ju att affären kommer att gå igenom. Det här är det bästa för Centrumkompaniet och Stockholms stad. Vi har fått otroligt bra betalt för centrumanläggningen – 10,4 miljarder. Det är betydligt mer än vad alla på marknaden förväntade sig.

Jag vädjar till er att dra tillbaka detta. Ni kan få svar av mig. Ni kan redan nu få svar på alla era frågor av ordföranden.

Anförande nr 160

A n n M a r i E n g e l (v): Det finns självklart problem i Centrumkompaniet i dag också, Karl. Skillnaden är att om någon tycker att man har fått en oskäligen höjning eller blivit felaktigt behandlad - vilket har hänt många gånger till exempel på kulturområdet - kan man vända sig till sina politiker och till fullmäktige och få det ordnat. Det är skillnaden mot om det är ett privat företag.

De som sitter i Centrumkompaniets styrelse har upprepade gånger bett om information och då fått veta att det är något som sköts i koncernstyrelsen och att de inte har med det att göra. De har fått veta att det skulle säljas, men ingenting mer.

Om det nu är så enkelt att svara på dessa frågor undrar jag varför majoriteten inte gjorde det i koncernstyrelsen. Vi gav möjlighet till en återremiss där så att man kunde återkomma med svaren. Då valde man att avslå alla frågor och i stället ta hit det till fullmäktige.

Vi sade att vi ville ha svar på frågorna innan det behandlades i fullmäktige. Det fick vi inte. Då får ni stå ert kast.

När det gäller att man har fått bra betalt vill jag återigen hänvisa till DN:s ekonomibilaga som säger att detta inte var särskilt bra betalt.

Anförande nr 161

K a r l B e r n (fp): När det gäller priset har vi delade meningar. Det här är jättebra betalt och det var helt rätt tajmat, vilket nog mest är tur.

Att jag inte har svarat på frågorna i koncernstyrelsen beror på att jag inte sitter i koncernstyrelsen. Du ska få svaren nu.

Vilka är konsekvenserna av försäljningen för de många småföretagarna? Det kommer inte att bli någon skillnad för småföretagarna. Däremot tror jag att det kommer att bli skillnad för stockholmarna. Hur ofta hör vi inte folk säga: Det är konstigt att alla centrumanläggningar ser likadana ut. Det är samma butiker överallt. Kan man inte göra på något annat sätt?

Nu får vi en ny aktör som kommer in med nya friska idéer. Det kanske blir lite fart på Högdalen och Bredäng. Tror ni att man tänker riva ned allt med bulldozer och asfaltera när man har betalat 10,4 miljarder? Om ni tror att det är på det sättet har ni hål i huvudet. De har naturligtvis bra idéer kring detta. Det gäller att se framåt och se möjligheterna med detta.

Ni ska naturligtvis få hyra hur mycket lokaler ni vill i centrumanläggningarna precis som ni får göra det på Atriums och Rodamcos centrumanläggningar. Det är inga problem.

När det gäller konsten har man redan inlett diskussioner med kulturförvaltningen och Berit Svedberg.

Anförande nr 162

Borgarrådet J ä m t i n (s): Framtiden får utvisa om det var bra betalt eller inte. Den debatten ger jag mig inte in i. Ekonomerna får träta om det.

Kan du svara på frågan om det demokratiska utrymmet i centrumen? Kommer ni att garantera att demokratiska politiska partier och andra organisationer får fortsätta att hyra lokaler i dessa centrum? Kommer ni att garantera det?

Folkpartiet är ju inte så litet att det består av bara dig. Det finns folkpartister i koncernstyrelsen. Ni kunde ha svarat där om ni nu har svar på alla frågor.

Anförande nr 163

K a r l B e r n (fp): Jag håller med om det. Då hade vi sluppit en kostnad på flera hundra tusen och vi hade sluppit dra ihop fullmäktige en gång till.

När det gäller att garantera att politiska partier och föreningar ska få hyra lokaler i centrumanläggningarna kan jag säga att de får hyra lika mycket som man har fått göra i andra centrumanläggningar. Jag kan inte garantera någonting. Det kan inte du heller. Jag kan inte ens garantera att solen går upp i morgon, men det är högst sannolikt att den gör det.

Anförande nr 164

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Problemet med det som Karl Bern säger är att han talar mot bättre vetande. Jag vill inte använda starkare ord. I slutet säger han att han inte kan ge några garantier. Det är det som är poängen med den här återremissen.

Han kan inte ge garantier. Han kan inte svara på vilka konsekvenserna blir för småföretagen. Han kan inte svara på vilka konsekvenserna blir för de boende. Han kan inte svara på vad som händer med demokratin i dessa lokaler.

Det kan hända att man vill sälja ändå, men det som begärs är en konsekvensanalys. Det kan hända att allt blir jättebra och demokratiskt med en ny privat företagare så länge han tjänar pengar. En företagare har kanske andra intressen än allt detta. Därför måste det stå med i kontraktet.

Anförande nr 165

K a r l B e r n (fp): Jag svarade Carin Jämtin att jag inte kan garantera att man får hyra till en viss kostnad på alla ställen, men att det är högst sannolikt att man får det. Du tog upp någonting helt annat, Paul.

Du ska få svar på allt. Det här är en mycket spännande, bra och intressant lösning för näringslivet och detaljhandeln i Stockholm. Det hade varit mycket sämre om något av de redan existerande centrumföretagen hade köpt detta. Då hade vi fått en oligopol-situation där de blev alldeles för dominerande. Därför har vi sagt från Folkpartiet och majoriteten att vi inte vill att något av de andra stora centrumbolagen ska köpa. Vi vill ha en tredje kraft så att vi får konkurrens. Vi gillar konkurrens. Vi vill inte ha någon monopol-situation.

Att kommunen äger centrumanläggningar är ju inte särskilt lyckat. Jag har bett mina kolleger ranka vilka företag som har uppfört sig bäst. Centrumkompaniet och kommunen hamnar inte högst upp. Fråga dem på Fältöversten. De är skogstokiga!

Anmälningar till Hyresnämnden om hyreshöjningar är något som görs rutinmässigt med alla hyreskontrakt, så det är ingenting märkvärdigt.

Anförande nr 166

D a n i e l S o m o s (m): Som skattebetalare tycker jag att det är bra att den här affären förhoppningsvis blir av i dag och att det inte blir en återremiss. Som skattebetalare vill jag inte att de pengar jag betalar in i skatt ska riskeras på Stockholms fastighetsmarknad som någon sorts riskkapital. Jag förstår inte varför pengar som ska gå till vård, skola och omsorg ska riskeras på fastighetsmarknaden genom att vi är stora ägare av centrumanläggningar.

Om jag vill riskera mina pengar på fastighetsmarknaden kan jag köpa aktier i ett fastighetsbolag, men jag vill inte att kommunfullmäktige gör det åt mig.

Jag skulle rent av vilja hävda att försäljningen av Centrumkompaniet är bra för demokratin. Jag tror att få stockholmare skulle samtycka till att de skattepengar de betalar in används som riskkapital på fastighetsmarknaden. Om konjunkturen vänder vet alla vilka som kommer att få betala för Centrumkompaniets förluster, nämligen skattebetalarna. Pengarna kommer att tas från vård, skola och omsorg.

Vi får in 10 miljarder av den här försäljningen. Sätter man in dem på banken till 3 procents ränta får man 300 miljoner om året. Det är mer än vad Centrumkompaniet har levererat in under sin verksamhet. En stor skillnad mellan Centrumkompaniets pengar och dem vi får in på försäljningen är att de vi får in vid försäljningen är säkra, medan de vi får in genom Centrumkompaniet är osäkra. Där finns det en risk att konjunkturen vänder. Det finns risk för att Centrumkompaniet går med förlust. Jag förstår inte varför skattebetalarna ska stå för den risken. Vi har privata företag som får ta risken om det går dåligt.

Det finns otaliga exempel på kommunala bostadsbolag som har gått dåligt, gått i konkurs och kostat miljoner för skattebetalarna. Det är inte rätt att de ska behöva ta den risken.

Som skattebetalare tycker jag att det är bra att den här processen går någorlunda effektivt. Jag tycker inte att sju månader sedan vi tog budgeten är någon raketfart. Jag skulle uppskatta om vi inte behöver ta till kommunfullmäktige och lägga ännu mer skattepengar på detta.

Ni kanske kan ställa era frågor till Karl efteråt så att vi kan ta beslutet i dag!

Anförande nr 167

A n n M a r i E n g e l (v): Det är skillnad mellan dem som talar om stockholmare som skattebetalare och dem som talar om stockholmare som medborgare. Det är

en förskjutning i språket som har ett innehåll. Vi tänker oss stockholmarna som medborgare i första hand.

Vi tänker inte på centrumanläggningarna enbart som en del av fastighetsmarknaden. Det handlar om människor som hyr där. Det handlar om småföretagare och hyresgäster och stockholmarnas tillgång till det offentliga rummet.

Du säger att företagen är till för att skapa förluster. Det låter otroligt ideellt. Jag trodde att företag i första hand var till för att skapa vinster. Den vinst som de kommer att göra på detta går ju till Boulton i England och inte till stockholmarna, vilket överskottet från Centrumkompaniet har gjort. Det har under många år genererat ett överskott. Det finns naturligtvis en risk i det, men om staden äger det finns det ju möjlighet att disponera om och lägga in andra verksamheter.

Vi har fortfarande inte fått svar på någon av alla våra frågor. Din syn på demokrati är att du tycker att det räcker att vi frågar Karl efter mötet. Lite högre krav på demokrati måste väl även en moderat ha!

Anförande nr 168

D a n i e l S o m o s (m): Jag förstår inte oron för det offentliga rummet. Tror ni att Boulton har en ideologisk inställning som gör att man inte vill släppa in offentlig verksamhet?

Jag förstår inte hur det säkerställs genom Centrumkompaniet. Jag är ordförande för Moderata ungdomsförbundet. Om jag går till Fältöversten och vill ha en lokal för möten tror jag nog att de tar betalt precis som Boulton skulle göra. Jag får ju inte gratis lokal för Moderata ungdomsförbundet i Fältöversten.

Anförande nr 169

K a r i n W a n n g å r d (s): Det är spännande att höra Daniels inlägg om fastighetsmarknaden i Stockholm som en riskkapitalmarknad. Målet med vårt ägande är ju inte riktigt att vi klassar det som en riskkapitalmarknad. Vi har ett annat mål med ägandet, nämligen utveckling av fastigheterna i staden och framför allt att vi kan garantera både kontor och Centrumkompaniets centrum för våra småföretagare.

Det som händer med utvecklingen i centrum i dag är att det är de stora affärskedjorna som har råd att hyra lokaler. De små egenföretagarna har inte råd att vara kvar i våra centrum.

Att se det som en riskkapitalmarknad anser jag vara fel. Vi kan inte påstå att något fastighetsbolag med stockholmarnas stora gemensamma kapital har gått dåligt.

Anförande nr 170

D a n i e l S o m o s (m): Många kommunala fastighetsbolag har gått omkull, och skattebetalarna får betala notan. Varför ska vi utsätta oss för den risken?

Vi har haft en bra konjunktur sedan Centrumkompaniet bildades, men det finns ingenting som säger att det varar i all evighet.

Det är intressant att du ser det som din uppgift som politiker att bestämma vilka kedjor och företag som ska finnas var och vilka möjligheter de har att etablera sig. Vår syn är att det är konsumenterna och marknaden som sköter det. Vår uppgift är att ta hand om det offentliga - vård, skola och omsorg – inte att bestämma vilka företag som är bra och dåliga eller om det är bra eller dåligt med små eller stora kedjor. Det kan väl knappast vara vår uppgift.

Anförande nr 171

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det kan vara jättebra om Stockholms stad får en massa kapital att förränta. Om poängen är att få in maximalt kapital kanske man borde fundera över det som har skrivits i DN i dag. Får vi en miljard för lite för det här företaget? Är det marknadsmässiga villkor som gäller? Vad är det för utförsäljning? Är det inte bättre att förränta en miljard till?

Anförande nr 172

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Det finns saker som är helt självklara för mig; det här är en sådan sak.

Kommuner ska inte driva gym. Kommuner ska inte driva bagerier. Kommuner ska inte driva shoppingcentrum. Jag tycker att vi är skyldiga kommunmedborgarna att i varje enskilt fall förklara och motivera varför vi tar upp vår tid, våra resurser och vår personals tid och resurser med att bedriva kommersiell verksamhet. Det duger inte med svepande fraser om att tillgodose stockholmarnas behov av välfärd, som det står i s-reservationen.

På vilket sätt tillgodoses Södermalmsbornas välfärd av att kommunen detaljstyr vilka affärer som finns i köpcentret Ringen eller, som det står i v- och mp-reservationen, har inflytande över utbudet? Är det sådant vi politiker ska ägna oss åt? Ska vi bestämma om det är El-giganten eller Siba som vi ska köpa våra tv-apparater hos?

Det handlar i grund och botten om synen på privata företag och vinstintresse. Varför är det så fult att tjäna pengar? Varför förutsätter ni att företag ska tjäna pengar genom att göra kunderna illa?

Privata företag är bra. Privata pengar finansierar i slutändan allt vi gör i den här lokalen. Det är trevligt att vi får ett nytt företag i staden. Jag har inga synpunkter på Boulbee som företag. Jag utgår ifrån att de följer avtal och marknadens spelregler. Marknadens spelregler brukar gå ut på att göra kunden glad, inte ledsen.

Anförande nr 173

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vill först berätta för Per vilken samhällsservice som finns i Ringen. Det är till exempel vårdcentral, apotek, systembolag, bokhandel och så vidare. Det kanske är lokaler som inte stämmer in i det koncept som Boulbee har sagt att de har. Det är därför vi är lite oroliga.

Vi har, som sagt, sett spåren förskräcka i Västerås. Där hade man till exempel under ett och ett halvt år en rockscen. Nu tvingas man lämna den eftersom fastighetsbolaget har andra planer för lokalen. En rockscen är naturligtvis inte det som man tjänar mest på.

Du sade att de vill göra det som gör kunderna glada, men det kanske är fråga om vilka kunder. Vi tycker att stockholmarna som medborgare har många olika behov. En rockscen är säkert inte det mest lönsamma, men det kanske är det som det är störst behov av i den delen av staden.

Därför tycker vi att det är fel att lämna över hela verksamheten till ett företag som har andra principer än staden.

Anförande nr 174

P e r A n k e r s j ö (c): Jag skulle kunna ge det korta svaret: Fråga Karl!

Jag tror knappast att det skulle vara något problem för Stockholms stad att hitta lokaler för sin verksamhet bara för att vi säljer några köpcentrum till ett privat företag.

I Ringen är det idel stora kedjor. Jag har svårt att tycka synd om dem. Jag tror att de kommer att klara sig utmärkt även med den nya fastighetsägaren.

Anförande nr 175

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag vill understryka, så att Per Ankersjö också har hört det: Vi tycker inte att det är en kommunal kärnverksamhet att driva köpcentrum. Vi tycker inte det, men vi tycker att man ska veta vad man gör när man skriver under ett avtal och gör en av Sveriges största fastighetsaffärer. Det är det som står i återremissen.

Vi tar också för givet att Boulton är ett ansvarstagande företag som följer avtalet. Därför tycker vi att det hade varit väldigt bra att skriva in i avtalet det som vi tycker är viktigt för medborgarna i Stockholm, det vill säga tillgång till den offentliga service som Ann Mari Engel beskrev och tillgång till möteslokaler som politiska partier, Fältbiologerna eller andra kan hyra. De ska självklart betala för sig. Det hade varit bra att skriva in att vi alla har rätt till den offentliga konsten.

Det handlar inte om huruvida det är kommunal kärnverksamhet eller inte. Det handlar om hur affären har gått till. Det är poängen med vår återremiss.

Anförande nr 176

P e r A n k e r s j ö (c): Jag är ju endast ersättare i Stockholms Stadshus AB. Ni har ju representation från Socialdemokraterna där. Ni har också haft en väldigt aktiv representation som har ställt frågor. Jag tycker att ni har fått en hel del svar och förståelse för det som ni har fört fram. Det är inte min sak att avgöra. Det vet du säkert bättre själv.

Om man bestämmer sig för att stoppa in en massa i kommunala bolag måste man följa de regler som finns för kommunala bolag. Det är inte samma sak som att 101 personer ändrar om i avtal som man kan göra i fullmäktige när det handlar om andra saker. Det är en helt annan lagstiftning och helt andra villkor. Det måste vi följa om vi väljer att stoppa in verksamheter i kommunala bolag.

Anförande nr 177

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag vill påpeka att avtal är avtal oavsett om de är skrivna av Stockholms Stadshus AB eller av något annat organ.

Vi pratade om Sveriges största fastighetsaffär. Den saknar en offentlig konsekvensanalys. Det är odemokratiskt. Det är höjden av brist på demokrati, sägs det. Det är lite märkligt.

Som skattebetalare skrämmer det mig när politiker börjar leka affär, oavsett om det är politiker till höger eller till vänster. Det som vi har hört är att muntliga avtalsvillkor kring en fastighetsaffär ska gälla. Vanligtvis ska allting vara skriftligt när det gäller fastighetsaffärer. Det finns situationer när det gäller aktier till exempel där det är möjligt att muntliga villkor gäller. Om det finns sådana villkor, varför är de inte skriftliga?

Jag litar tyvärr inte på kompetensen hos politiker för att avgöra exakt vilken påföljden blir om man inte fullföljer klausulerna. Är hävning en möjlighet? Är skadestånd en möjlighet?

Blir det lika värdefullt som om vi hade ringt upp företaget och ställt dessa företag? Vi hade naturligtvis fått trevliga svar. Vi kanske till och med skulle få löften, men sådana löften kan man inte gå till domstol med. De är trevliga men ganska meningslösa. Därför ska vi vara försiktiga. Därför stöder Miljöpartiet återremissyrkandet.

Anförande nr 178

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag håller med Paul Lappalainen om att politiker inte ska leka affär. Det är just därför vi säljer affärsbolaget Centrumkompaniet som består av ganska många gallerior bland annat. Vi tror nämligen att det finns de som är mycket bättre på det än vi.

Majoriteten har inte suttit här i stadshuset och lekt affär. Vi har använt oss av experter. Det är nog 20-50 experter i fastighetsbranschen, jurister och andra, som har varit involverade. Det är inte Kristina Axén Olin och Kristina Alvendal som har skrivit avtalet. Vi har naturligtvis följt vad som gäller i branschen för att se till att det blir så bra som möjligt för stockholmarna.

Den stora skillnaden är att du tillhör vänstersidan. Ni vill leka affär. Vi i den borgerliga majoriteten avstår gärna från det och ser till att skattepengarna kan användas på annat sätt.

Anförande nr 179

P a u l L a p p a l a i n e n (mp) Att leka affär kan tillföras både höger och vänster. Tyvärr har jag sett högern leka affär alltför ofta, särskilt i den här salen. Man anlitar experter som säger det som man vill höra. Därför har vi en demokratisk process kring detta och ställer krav på en konsekvensanalys som alla kan se. Om ni har litat på experter som säger att muntliga löften är värda något, även när de saknar påföljdsförmåga, har någon ljugit. Ursäkta, jag borde inte säga att någon har ljugit. Någon har missförstått juridiken eller pressat igenom affären av ideologiska skäl snarare än affärsmässiga.

Anförande nr 180

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Som vanligt försöker oppositionen slå fast bilden av att all kommunal verksamhet är den som sköts bäst. Att Centrumkompaniet skulle säljas är ingen nyhet. Det har stått i tidigare budgetar och nu i stadshusalliansens budget inför 2007. Centrumkompaniet ska säljas under året. Det är en del av den renodling av fastighetsinnehavet som vi påbörjade under den förra mandatperioden och nu fortsätter i den nya majoriteten.

Under hela resans gång har det funnits experter som har hjälpt till med avtalskrivning och dylikt.

Staden ska inte ha som uppgift att driva affärscentrum och ha synpunkter på vilka företag – stora eller små – som ska finnas i de olika centrumen. Boulton har tydligt uttalat att de har intresse för både små och större centrum. Jag tror inte att de har någon dold agenda.

Häromdagen kunde man läsa om företagarna i Högdalen som såg fram emot att få nya ägare. De var ganska missnöjda med Centrumkompaniet och hur de hade skött Högdalens centrum under senare år.

Oppositionen misstror privata företagare och försöker smutskasta en mycket bra och väl genomförd affär. Eftersom flera har berättat om sina barnbarn kan jag säga att jag tror att mina barnbarn är glada över centrum som kommer att vara i framkant. Konkurrens mellan olika centumbolag sporrar utveckling. Därför understryker jag vikten av att den här affären har blivit genomförd.

Anförande nr 181

A n n M a r i E n g e l (v). Om dina barnbarn blir glada beror kanske på var de bor. Det finns ingen klausul mot att en del av de här centrumen kan läggas ned om de inte är tillräckligt lönsamma.

Du säger att man har vetat detta tidigare. När ni hade majoriteten för fem år sedan stod det om detta, men då stod det också att man skulle avskilja lägenheterna. Det är i den tron många har levt. Varför har ni haft så bråttom att ni inte kunde föra lägenheterna till ett kommunalt bostadsbolag, vilket var fullt möjligt? Att förvalta hyreslägenheter tillhör väl ändå stadens kärnverksamheter?

Vad har alla experter kostat? Det finns inte heller redovisat i ärendet.

Anförande nr 182

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Många av dem som har bostad i Centrumkompaniet har hört av sig personligen till oss i majoriteten och de har haft kontakt med dem som har ansvar för själva affären. De vet exakt hur det hela har gått till och de har inte varit oroliga för följderna.

Anförande nr 183

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det finns tecken på att det behövs experter, speciellt om de experter som ni har anlitat har sagt att muntliga avtalsvillkor är lika bra som skriftliga. Det blir lite förvirrande för mig som jurist. Vad ger det för påföljd? Vad innehåller avtalsvillkoren?

Anförande nr 184

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Har du inte kunnat läsa innantill?

Det är märkligt med dig Paul Lappalainen. Du verkar alltid inneha sanningen. Du ifrågasätter alltid alla experter, och återkommer ständigt till: Jag som jurist.

Bland de experter som vi har anlitat i den här affären finns det många jurister och sammantaget en stor expertis.

Anförande nr 185

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter, stockholmare! På vår sida i salen sitter det väldigt många som har läst juridik.

Hur ska det gå för småföretagarna i Ringen? Ringen är mitt centrum där jag går och handlar sedan 22 år tillbaka. Hur ska det gå för Ringen som just har renoverats? Hur ska det gå för det folkliga Ringen som inte är speciellt flashigt. Hur ska det gå för småföretagarna i Ringen? De är ganska oroliga. Hur ska det gå för Götes bokhandel eller för skomakaren? Ska det bli som i Västerås – svårt för de små företagen som ni säger att ni vill värna?

Boulton har ju haft en oerhörd framfart i Västerås. De har blivit oerhört kända i Västerås. Det är sällan en ägare blir så känd – eller snarare ökad. Det finns många artiklar om deras framfart. Det känner småföretagarna i Ringen till. De är väldigt oroliga.

Det finns ett koncept som Boulton vill köra fram. Ska de göra en marknadsundersökning eller ska de köra in det här på Ringen och på andra ställen i staden? Ska de titta på strukturen eller ska de köra samma trista koncept överallt? Ska de kolla hur befolkningen vill ha det? Ska de kolla vad de övriga företagen är intresserade av?

Vad händer med de små företagen som finns i Ringen? Hur ska det gå för Götes bokhandel?

Anförande nr 186

K a r l B e r n (fp): När det gäller bokhandeln är jag helt övertygad om att det kommer att gå bra. Du frågar hur det kommer att gå för företagen i Ringen. Alla har kontrakt. De har besittningsskydd på sina lokaler i 3, 10 eller 15 år. Det är ganska nytecknade avtal eftersom man nyligen har renoverat.

Du undrar hur de kommer att göra och om de kommer att ta reda på vad folk vill ha. Det tyder på att du inte har en aning om hur det går till i detaljhandeln och näringslivet. Om de ska överleva måste de naturligtvis ta reda på vad kunderna vill ha. De måste tillgodose de förväntningar som folk har på centrumanläggningarna. Det gäller att motsvara förväntningarna och till och med överträffa dem och göra ännu bättre lösningar för att kunderna ska komma och handla. Om de inte har några kunder har de inga butiker och inga inkomster.

En del säger att det är fullt att tjäna pengar. Vad tror du att vi i Centrumkompaniet har gjort? Vi har plågat livet ur en del handlare bara för att få in pengar till det här huset. Det handlar om ungefär 80 miljoner om året. Vi har inte haft någon Röda Kors-verksamhet, om du tror det.

Det kommer att gå bra. Det kommer att bli vitaliserande även för Fältöversten och andra centrumanläggningar.

Anförande nr 187

K a r i n R å g s j ö (v): Ni säger att ni värnar om småföretagarna. Boulton har höjt hyrorna enormt för småföretagen i Västerås. De känner sig väldigt hotade. Ryktet har naturligtvis gått till småföretagarna i Stockholm.

Du ringaktar oss och säger att vi inte har koll på näringsidkare och marknadsundersökningar. Jag tycker inte att du ska säga att vi har noll koll på detta.

Småföretagarna i Ringen är oroade. De förväntar sig tyvärr att det kommer att gå som i Västerås. Vilka garantier har du för att det inte ska gå som i Västerås?

Anförande nr 188

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, ledamöter! Jag har haft glädjen att följa den stora omdaning av Skärholmens centrum genom att vara aktiv politiker i området. Där ingår även Bredängs centrum. Jag måste ge en eloge till Centrumkompaniet som har skött den omdaning förträffligt.

Man har haft goda möten tillsammans med oss i stadsdelsnämnden och medborgarna där man aktivt har tagit del av synpunkter och omsatt dem i aktiv handling utifrån att man är ett kommersiellt bolag. Det är man ju, och måste se till de intressena.

Man har också tagit med vårt handikappråd som har varit aktivt kring tillgängligheten i centrum.

Man har också gett utrymme för det offentliga rummet i Skärholmens centrum. Man har lyssnat på oss när det gäller att försöka bevara de småbutiker som man i centrum

så att det inte blir likriktat. Man har framför allt lyft Skärholmen. Det har gett en bra publicitet till Skärholmensområdet. Vi har kunnat sträcka på oss.

Jag är däremot oroad för detta. Vi kan på nära håll se hur det kan gå när man byter aktör. Det kan vi se i Vårbergs och Sättras centrum. Det bygger mycket på godtycklighet om man är intresserad av att ta kontakt eller inte. Det är det som oroar mig.

I Bredängs centrum har vi lagt ned mycket pengar genom stadsdelsförnyelse, och befolkningen har varit väldigt aktiv. De stora områdena som Kungens kurva och Skärholmen konkurrerar ju kraftigt med de små centrumen. Jag oroar mig för att vår delaktighet och insyn i de små centrumen försvinner när det lämnas till aktörernas godtycke om man vill samverka eller inte. Vi kan inte kräva att de ska göra det. Vi kan bara önska.

Det finns helt andra möjligheter när det gäller Centrumkompaniet att vara med och tycka och tänka.

För en liten ort som Skärholmen, i ytterkanten av det stora Stockholm, är det viktigt att ha centrum som fungerar bra. Då flyttar människor dit och känner för området.

Jag yrkar därför bifall till Vänsterpartiets återremissförslag.

Anförande nr 189

K a r l B e r n (fp): Jag har fått förslaget att jag ska hålla presskonferens på Tyrol i kväll och svara på en massa frågor. Det tänker jag nog inte göra.

Det är helt naturligt att man blir orolig vid förändringar och undrar vad som ska hända. Man vet vad man har, men man vet inte vad man får.

Jag håller med om att Skärholmen är en framgångssaga. Skärholmsprojektet har drivits som om det hade varit ett privat ägt företag. Det har drivits helt efter privat-ekonomiska principer. Det har varit mycket lyckosamt.

Jag kan nämna Vällingby centrum som är helt kommunalägt av Svenska bostäder. Där gör man precis tvärtom.

Centrumkompaniets tjänstemän blir kvar. Det är samma chefer och samma personal. Jag är helt säker på att de kommer att ha kontakt med Skärholmen precis som tidigare. Det är en framgångssaga. Man ändrar inte på ett framgångsrecept.

Jag tror att du kan vara lugn. Jag tror att de har en idé för Bredäng. Vi i Centrumkompaniet har inte klarat av det. Vi har inte löst det. Vi vet inte vad vi ska göra. Boulton säger att man har en idé. De tänker inte asfaltera området. De ska göra något som är produktivt.

Anförande nr 190

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): De satsningar som Centrumkompaniet har gjort i Skärholmen tror jag inte att vi kan få en privat aktör att göra. Det gäller till

exempel satsningen på Ungdomens hus och att se synergieffekten av att vara en del av Stockholms stad och värna om den verksamhet som finns i ytterstaden.

Bredängs centrum är definitivt ett problem. Jag är inte helt säker på att de kommer att lyckas bättre eller sämre än vad Centrumkompaniet skulle göra. Däremot tappar vi insynen. Det tycker jag är en viktig fråga.

Vi har fortfarande inte fått veta vad experterna kostar. Det var ju 40 eller 50 personer. Jag vet vad timarvodet är för sådana tjänster.

Anförande nr 191

A b d o G o r i y a (s): Jag tror inte att det här kommer att vara den sista utförsäljning som vi tar ställning till. Det här är ett mönster som vi kommer att möta på både riks-, landstings- och kommunnivå.

Jag tror att det har sin grund i ideologin. Moderaterna säger tydligt att kommunen inte ska äga något över huvud taget. Jag har respekt för det, men jag delar inte uppfattningen.

Jag ska ta ett konkret exempel från den stadsdel som jag bor i. Jag träffar en hel del affärsidkare i Tensta centrum. De är oroliga och de har många frågor men får inga svar. De läser i massmedierna precis som vi. De har följt utvecklingen i Västerås och på andra håll. De undrar när de får en ny ägare.

Under den förra mandatperioden när vi ägde Centrumkompaniet kunde vi exempelvis ge en lokal till konsthallen med reducerad hyra. Hur kommer man att hantera konsthallen i Tensta i framtiden? Kommer den privata ägaren att hantera frågan på samma sätt som vi har gjort? Jag är mycket tveksam till det.

Med det yrkar jag bifall till återremissyrkandet.

Anförande nr 192

K a r l B e r n (fp): Det här företaget har köpt aktierna. Man byter ju inte ut allting. Man är naturligtvis intresserad av att hyra ut konsthallen även i fortsättningen. De får ta upp diskussionen. Det är precis som om man vill öppna en konsthall i Fältöversten eller Farsta eller Täby. Man är välkommen att göra det. Självklart vill de hyra ut.

Det var bra att du tog Tensta som exempel. Det har varit ett mycket oroligt centrum. Där har man varit väldigt arg och anmält Centrumkompaniet till Diskrimineringsombudsmannen. Man kan inte påstå att butiksägarna och hyresgästerna där har varit särskilt positiva till Centrumkompaniet. Ni skulle svimma om ni läste vad de har skrivit.

Jag har förståelse. Man har rätt att vara orolig för vad som kommer att hända. Jag är övertygad om att man kommer att upptäcka att det inte var så farligt. Man kanske upptäcker att det här är mycket bättre lösningar med nya idéer och nya företag som kommer in.

Anförande nr 193

A b d o G o r i y a (s): Ordförande, fullmäktige! För det första är talesmän för de affärsidkare som jag har varit träffat i Tensta mycket oroliga över den nya situationen.

För det andra säger du att vi ska ha diskussion kring Tensta konsthall. När vi ägde Centrumkompaniet kunde vi styra detta och se till att hyran reducerades till vad de betalar i dag. Jag är mycket tveksam till att fullmäktige eller politikerna över huvud taget kommer att kunna påverka detta i framtiden, utan det är den privata ägaren som kommer att sätta prislappen. Så är det.

Anförande nr 194

Borgarrådet A l v e n d a l (m). Ordförande, fullmäktige! Nu ska vi ha den här debatten uppenbarligen igen. Därför har jag med flit inte varit uppe så mycket i talarstolen och talat om affären som sådan, varför och om köparen. Men efter att ha suttit här och lyssnat på en del förvirrade inlägg känns det viktigt att gå upp. Det låter som att ni har fått bilden av att vi ska sälja Centrumkompaniet till, vad vet jag, en rövare eller en diversehandlare som säljer både ditt och datt.

Så här har affären gått till: Från början var det ungefär 70 aktörer från hela världen som var intresserade av att köpa hela Centrumkompaniet eller delar av Centrumkompaniet. 20 av de mest långsiktiga och seriösa aktörerna bland dessa 70 från hela världen valdes ut. Sedan valde vi ut fyra av de bästa, skulle jag vilja säga, i hela världen för att gå vidare i en köpprocess med Stockholms stad.

Nu har ni lyckats degradera en av världens framgångsrikaste och duktigaste aktörer inom centrumanläggningarnas branscher till att framstå som – ja, jag vet inte vad. De framstår som oansvariga diversehandlare som vill kunder och andra allmänt ont, som inte har någon som helst aning om hur det är att bedriva affärer och som absolut inte lyssnar på människor. Hur tror ni att ett företag i den här storleken har lyckats så väl? Det handlar om att man lyssnar på kunder. Man lyssnar i Stockholm. Vi säljer tio av de köpcentrum som vi har haft i kommunal ägo till en privat aktör. Det är väl självklart att en sådan aktör är väldigt mån om att ha god kontakt med den politiska ledningen i staden och vara väldigt lyhörd när det gäller vad som förväntas och vad man ska göra.

Jag är bara så otroligt förvånad över de synpunkter som kommer fram. Inte någon gång under den här processen, när det har varit känt för er att det är Boulton, har dessa framförts till köparen. Jag presenterade personligen Carin Jämtin för den svenska vd:n för Boulton, men uppenbarligen var inte det tillräckligt för att ni skulle kunna ta en egen diskussion, bjuda in till en förutsättningslös diskussion: Vad tänker du om Stockholm? Vad har ni för avsikter? Det hade ni kunnat göra om ni hade velat lära känna en ny investerare i Stockholm.

Det är mycket enklare att stå här och kasta smuts på ett företag som ni över huvud taget inte har mött öga mot öga. Jag tycker att det är oförskämt. Jag tycker att det är häpnadsväckande att människor som tidigare har suttit i ledningen för den här staden behandlar det svenska – numera svenska – näringslivet på det oansvariga sättet. Jag

hoppas att de får en bättre start under den här mandatperioden än vad de hade fått förra gången.

Anförande nr 195

A n n M a r i E n g e l (v): Nej, Kristina, vi står inte här och säger att ni har sålt till något konstigt företag, någon diversehandel och ditt eller datt eller vad du sade. Vi vet att ni vill sälja till Boulton, och på alla de frågor som vi har ställt om hur det blir med det och med det måste ni svara: Vi vet inte. Nej, självklart, och det är det som är felet, att det inte står i avtalet. Jag är helt övertygad om att de vill maximera antalet kunder, men frågan är till exempel om det är maximalt antal kunder som går till Tensta konsthall. Det är det faktiskt inte, som det ser ut i dag, och därför är vi oroliga för verksamheter som inte är kommersiella, för de är det som är deras område.

Jag klandrar inte dem för det utan jag klandrar er, som har valt att överlåta stadens verksamheter, inklusive hyreslägenheter och kommunala lokaler, till en ägare som har ett helt annat koncept, och det konceptet är att driva kommersiella lokaler, att göra affärer. Det är det som är problemet. Det verkar som om ni inte förstår att det är ni som ska klandras – inte företaget. De har naturligtvis sina aktieägares uppdrag att maximera vinsten. Men det kanske inte är det som är vinsten för stockholmarna.

Anförande nr 196

Borgarrådet A l v e n d a l (m): När det gäller Tensta konsthall specifikt är det en verksamhet som skulle kunna dra ännu fler kunder till ett köpcentrum av till exempel Tensta Centrums storlek. Det är ett fantastiskt tillskott. Jag förstår er inte. Jag ser fram emot debatten om Norra Station, där vi kommer att ha väldigt stora osäkerhetsmoment och där ni kommer att yrka på återremiss, för ni vet inte om rätten att hyra lokaler kommer att skrivas in med alla de kontraktssinnehavare som vi kommer att ha att göra med. Jag vet inte riktigt om ni återremitterade ärendet om Västra Kungsholmen, Hammarby Sjöstad, Norra Station, Norra Bantorget och en massa andra spännande utvecklingsområden i Stockholm som också faktiskt har ganska mycket affärslokaler och offentliga lokaler.

Det finns alltid frågor i luften, men återigen: Det hade varit smakfullt och klädsamt om ni med tanke på det personliga ansvar som ni ändå sitter med hade ringt till köparen och sagt: Hej, jag representerar Socialdemokraterna. Hej, jag representerar Vänstern. Jag har några frågor. Men där tog modet slut, för då kunde ni inte ha konfronterat dem i fullmäktige.

Anförande nr 197

M a t s L i n d q v i s t (mp): Vi har nog inte så mycket problem med Boulton. Jag tror inte att de är annorlunda än till exempel Atrium, som äger Farsta Centrum. Det vi har problem med är er. Vi minns fortfarande mycket väl vad som hände förra gången ni lekte affär och sålde ut stadens elbolag – till finska staten av alla. Kan ni här och nu ställa er upp och tala om hur bra det blev att Fortum tog över alltihop? Kan ni gå hem och läsa era elräkningar? Får ni rätt mot Fortum till exempel? Det är det vi oroar oss för. Jag tror inte att vi i Miljöpartiet har några problem med

företagen, tvärtom. Procentuellt sett har vi flest företagare i vårt parti, fler än i något annat.

Anförande nr 198

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Om det hade varit argumentet hade jag förstått det. Då hade ni yrkat på avslag till förmån för ert eget förslag till beslut. Men vad ni gör här i dag är att ha en charad på demokratin genom att yrka på återremiss. Det kommer att kosta skattebetalarna ungefär 150 000 kronor för att vi ska samlas här om en vecka igen. Det är oansvarigt.

Anförande nr 199

Borgarrådet J ä m t i n (s): Nej, Kristina, det är inte företaget som vi står här och diskuterar. Vi står här och diskuterar hur ni har skött processen. Det är riktigt som du säger: Ni har haft en lång process. Den har hållit på i många månader även om den kanske borde ha hållit på ännu längre med tanke på att det är Sveriges största fastighetsaffär, eller åtminstone en av Sveriges största fastighetsaffärer.

Det vi tycker konstigt, när den nu har hållit på så hemskt många månader och det har funnits så hemskt många experter, är att man inte kan garantera stockholmarna möjligheten att fortsätta hyra en lokal att ha offentliga möten i och att ni inte kan svara på frågorna om tillgången till kulturen. Om det nu har varit en så lång och bra process förstår vi inte varför det inte står i avtalet. Det handlar inte om huruvida vi är tveksamma till Boulbee eller inte. Ann Mari Engel sade det utmärkt alldeles nyss. Det handlar om att vi inte ser att det står i avtalet och att ni inte svarar på frågorna som vi ställer till er. Det är det den här diskussionen handlar om.

Sedan tycker jag inte att det är smakfullt och klädsamt av dig att pådyvla oss åsikter som vi inte har. Gång på gång säger du att vi är emot Boulbee. Vi är emot den process som ni har dragit i gång, där saker och ting inte finns i avtalet som borde finnas där. Det gör människor oroliga, och det gör att vi tycker att ni slarvar med stockholmarnas förtroende när ni, som sagt, genomför en av Sveriges största fastighetsaffärer.

Anförande nr 200

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Var och en får stå för sina inlägg, och du har ändå kompisar på vänsterkanten som i talarstolen här i salen i flera omgångar har varit direkt negativa till det berörda företaget. Det tror jag inte att någon har missförstått.

När det gäller processen är det för mig helt obegripligt varför inte du, som haft personlig kontakt med vd:n, har kunnat ta upp en diskussion med honom. Jag har försökt svara på dina frågor både i offentliga debatter och i Stadshuset, och jag vet att finansborgarrådet också har gjort det. Men ni nöjer er inte med det, utan det är ett kraftfullt slag i luften som ni nu ägnar er åt. Jag tar för givet att ni återremitterar ärendet om Norra Station eftersom vi inte har skrivit in någon rätt att hyra lokaler i alla de aktörers olika kontrakt som vi kommer att skriva. Jag såg ingenting om det i reservationen, men det gäller ju Norra Station. Det gällde Norra Bantorget. Det

gällde Hammarby Sjöstad. Det gällde Västra Kungsholmen. Men då var det helt okej. Varför är det skillnad från projekt till projekt?

Anförande nr 201

K a r l B e r n (fp): Det blir återremiss, säger vice ordföranden. Vi ska försöka ta det här nu och inte dra ut på den här diskussionen. Vad är det fråga om här, mina vänner? Vi håller på att diskutera en ideologisk skillnad mellan vänsterfalangen och alliansen. Det är bara så att ni inte gillar det här med privat företagande. En del säger: Jo, det gör vi. Men ni tycker att kommun, stat och landsting ska bedriva all verksamhet. Jag bara undrar: När ska vi börja sälja bilar, öppna korvkiosker och skaffa ett eget flygbolag? Är inte det ganska bra också? Vi ska inte hålla på med sådant där. Vi ska hålla på med vår kärnverksamhet, och i den här affären får vi loss x antal miljarder kronor för att använda till kärnverksamheten och till investeringar i den här staden.

Jag håller med Kristina; det är inte snyggt att hålla på så här. När man har gjort en affär, vilket man håller på att göra med en aktör som köper ett bolag för 10,4 miljarder kronor, är det nästan som om somliga försöker sätta kniven i ryggen. Det är inte riktigt bra.

När det gäller offentliga lokaler gäller naturligtvis hyreskontrakten för dem som är hyresgäster i dag. Man är välkommen att diskutera ändrade hyreskontrakt, högre eller lägre, som man har gjort tidigare precis som i fråga om alla andra centrumanläggningar. Det är alltså ingen skillnad.

Ni säger att ni kan mycket om juridik. Då säger jag att det är lite förvånande. Ett avtal är giltigt även om det är muntligt, men det är mycket svårare att bevisa, det måste jag hålla med om. Det är bra. Det är svårare att bevisa, men det finns tillräckligt med vittnen när det gäller de här sakerna.

En sak som jag också gärna vill tala om när det gäller bostäderna är att det är garanterat att de som vill köpa loss sina bostäder, till exempel i Fältöversten vet jag, ska få göra det. Vill de inte köpa loss dem slipper de. De får fortsätta att vara hyresgäster. Det är också klart. Vi har inte sålt tomträtterna. Marken vid de här centrumanläggningarna behåller vi. Det kan vara en tröst för er i alla fall.

Priset har diskuterats mycket. Vi har gjort en bedömning, många experter har gjort en bedömning, att det rätta priset på ligga på sju åtta miljarder. Nu fick vi 10,4 miljarder. Det är bra betalt. Men om vi skulle ha fått 30 miljarder hade ni ändå inte varit nöjda. Så här kan man hålla på och prata hela tiden.

Jag vet att köparen av Centrumkompaniet är mycket angelägen om att ha kvar den sociala servicen och den kulturella servicen, med bibliotek, apotek och alla sådana saker. Det ingår i en bra centrumanläggning. Det är deras idé, och naturligtvis vill de att det ska gå så bra som möjligt för både den kulturella och kommersiella servicen, för då tjänar de också pengar.

Nu är min talartid slut för den här gången, men jag har en känsla av att vi kommer att träffas senare och då kunna diskutera det här. Tack ska ni ha, mina vänner! Dra tillbaka den där återremissen!

Anförande nr 202

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Vi kan börja med det rent affärsmässiga, så som jag har läst det. Jag är visserligen ingen expert på fastighetsaffärer, men det sägs att det saknas ungefär en miljard i det här beloppet. Experter kan givetvis ha olika åsikter, men eftersom jag har suttit i den här salen och sett en tidigare högermajoritet bara acceptera anbud som innebar högre kostnader trots att det fanns anbud som var mer ekonomiskt fördelaktiga med samma kvalitet har jag problem med det affärsekonomiska tänkande som finns på högerkanten. Att man sitter på högerkanten innebär inte att man är bra på affärer.

Anförande nr 203

K a r l B e r n (fp): Du sade tidigare att politiker inte ska leka affär, och det är riktigt, som Kristina påpekade också. Jag trodde att vi skulle diskutera Centrumkompaniet och inte det här energibolaget. Det kan vi ta upp, men jag vet inte varför vi ska ta upp fem år gamla affärer. Jag tycker att det är irrelevant att göra det i det här sammanhanget.

Jag skulle ändå vilja att ni försöker se möjligheterna, för andra ser nämligen möjligheterna med den här affären. Det är ett *win-win*-koncept. Det blir nya tankesätt beträffande hur man ska kunna få fart på de här centrumanläggningarna, som går jättedåligt, ett problem som Centrumkompaniet inte har kunnat lösa. Nu kan man göra det samtidigt som staden får loss friska pengar för att kunna använda till investeringar. Det här är jag helt övertygad om. Sedan ska vi inte försöka svartmåla våra affärskolleger, de partner som vi gör affärer med i den här staden. Jag tror att vi förlorar på det.

Anförande nr 204

A n n M a r i E n g e l (v): Karl Bern, du är säkert en väldigt trovärdig person, men för mig räcker det inte att du säger ”jag vet” att de kommer att vilja satsa på det ena och det andra. Det är det vi efterlyser i kontraktet. Jag har ingen aning. Jag vet inte själv om de kommer att vilja satsa på konsthallar och bibliotek. Det är det som är problemet. Så länge staden äger det så vet jag att vi har möjlighet att påverka det, men det är det vi inte har längre. Det räcker faktiskt inte att du säger ”jag vet”. De frågor som vi har ställt kring det här tidigare, både till Centrumkompaniets styrelse och till koncernstyrelsen, har vi inte kunnat få några svar på. Det är därför vi måste ställa frågorna nu igen.

Sedan tycker jag att det är lite underligt att du säger att det inte är snyggt att vi ifrågasätter nu när ni har träffat ett avtal. Det är här det ska beslutas. Det är vi som är den demokratiska församling som ska fatta det här beslutet. Det är väl här det ska ifrågasättas? Det är väldigt underligt att säga att vi inte får göra så för att det inte är snyggt mot våra affärspartner. Det var väldigt underligt. Jag blir också lite orolig när

du talar om de nya tankesätt som ska komma in, just för att jag inte har en aning om vad de innebär för de här verksamheterna. Det är just det som vi vill ha svar på.

Anförande nr 205

K a r l B e r n (fp): Jag måste först och främst säga att jag inte är representant för den här köparen, så jag vet inte exakt vad de kommer att göra. Men jag vet att de måste göra något positivt för att få fart på centrumanläggningarna. Vi hörde Kristina Alvendal hänvisa till en tidningsintervju där företagarna i Högdalen sade att de ser fram emot en ny ägare. De var inte ens rädda för det. Egentligen borde man naturligtvis alltid vara rädd när det blir en förändring, en förnyelse. Man tycker inte att Centrumkompaniet har skött det här bra. Det av kommunen ägda bolaget har inte skött det här på det sätt som man borde. Vi har inte orkat med det. Och jag är en del av det. Jag har suttit som vice ordförande i Centrumkompaniet i fyra år, så jag har viss del i det. Vi klarade helt enkelt inte av jobbet.

Däremot vet jag att det företag som köper är proffs på detta. Nu ska de analysera och se vad de kan göra för att få fart på Högdalen, Bredäng och alla de här olika ställena. De tänker inte jämna dem med marken – tro mig. Det kommer de inte att göra. Exakt vad de kommer att göra vet vi inte. Vi lever i en föränderlig värld. Vi kan bara tala om en sak: Vi lever i en föränderlig värld och inget kommer att vara exakt som i dag om tio år.

Anförande nr 206

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Ordförande, fullmäktige! Jag är inte jurist. Karl Bern och jag har jobbat i samma företag, ett lönsamt företag, det enda som har klarat sig på varuhusmarknaden. Privat har jag jobbat i handeln hela mitt liv. Du säger, Karl Bern, att du har svar på alla frågor. Det är väl klart att om de här företagen förändrar centrumen höjs hyran. Har alla småföretag i centrumen fått yttra sig? Det som är problemet är att det ofta blir så höga hyror att man inte kan vara kvar. Det är det vi får se, det är vad som händer med det här.

Att leka affär – jag anser inte alls att vi leker affär här, men vi måste väl tala om sakfrågan? Och vad är experter? I mitt fackliga jobb, hela mitt liv, har jag träffat på så mycket företagsledare och så kallade experter. Det kan jag berätta för er någon annan gång. Vi får se vad som händer med den här affären.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag om återremiss.

Anförande nr 207

K a r l B e r n (fp): Jag kanske börjar bli lite tjugig, men det blir lätt så. Lilian och jag har alltså jobbat på Åhléns Söder tillsammans en gång i tiden. Det var mycket trevligt. Jag har jobbat inom detaljhandeln hela livet. Jag vill inte påstå att jag har svar på alla frågor, men skillnaden mellan oss på den här sidan och er där borta är att vi ser möjligheterna. Ni ser bara problem. Vi blundar inte för problemen. Det gör vi definitivt inte. Vi pratade om det här med en massa experter som har tagits in. Vi ville ha en så säker grund som möjligt när vi fattade de här besluten.

40-50 låter mycket. Jag kan berätta att i ett annat kommunalt bolag – det är mitt älsklingsämne – nämligen Vällingby Centrum har man 150 konsulter som går på timmar som tickar i väg. Hur bra är det på en skala från noll till tio? Jag behöver inte svara på det. En miljard kommer den här fördyringen att kosta. Nu ska vi inte gå in på det, för vi skulle diskutera Centrumkompaniet.

Anförande nr 208

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Ja, vi får se i fortsättningen. Tiden får utvisa hur det här kommer att gå. Du kan naturligtvis inte svara nu, men vi får se.

Anförande nr 209

A n n M a r i E n g e l (v): Karl kanske ska ställa in den där presskonferensen i kväll. Du sade nyss att du inte hade svar på alla frågor.

Jag vill ta upp ett par saker. Ewa Samuelsson, du säger att hyresgästerna inte är oroliga. Du är faktiskt felinformerad. Det har ställts många frågor från hyresgästerna till borgarrådet. Jag har varit på ett väldigt upprört möte med Hyresgästföreningen, där för övrigt inte Moderaterna deltog, och hört hur oroliga de är. Vi har fått höra i svar på interpellationer här i fullmäktige att de ska få information efteråt, när försäljningen är klar, för först då finns det något att informera om.

Det finns många äldre här. Både Fältöversten och Ringen byggdes för äldre. Det finns väldigt många äldre människor i båda som är mycket oroliga för sitt boende. Hela affären bygger på idén att de ska vilja omvandla till bostadsrätter. Om de inte vill det ska de få vara kvar som hyresgäster hos Boulton. De har förlorat sitt boende i allmännyttan.

Jag tycker att det hade varit anständigt om man hade fört över lägenheterna till ett kommunalt bolag. Sedan kunde de ha erbjudits detta, eftersom ni erbjuder det till alla i kommunala bostäder. Det kunde ha varit anständigt att vänta så länge att de kunde ha fått den möjligheten eftersom de nu blir helt utsatta. Men ni har så fruktansvärt bråttom.

Jag måste utreda det här med det offentliga rummet. Det finns sådant som i detaljplan redovisas som allmän plats, och det är det som nu ligger i de här olika centrumen. Det tillförsäkras allmänheten och stockholmarna tillgång till gatutorg och andra platser. När vi säljer dem blir det privatmark, och då omfattas det inte av ordningslagens definition enligt 1 kap. 2 § — med tanke på dem som är jurister.

Det innebär att organisationer och privatpersoner inte automatiskt har rätt att ordna torgmöten, insamlingar och debatter utan tillstånd från ägarna. Det är det som vi vill ändra på. Det är det som vi skulle vilja ha en paragraf om i avtalet; att det här fortfarande är allmän plats. Det är det som är väldigt oklart juridiskt. Vi har kollat upp det här. Om man inte har ett avtal om det här kan en privat ägare alltså förbjuda allmänhetens tillträde. Det tycker vi är en jätteviktig fråga rörande de här centrum-anläggningarna.

Sedan undrar jag verkligen, Karl: Tror du att man kan göra affärer på det sättet, Sveriges största fastighetsaffär? Tror du att vi från oppositionen kan ringa till ägarna? Kristina tyckte att vi kunde ringa och säga: Hej, jag heter Ann Mari. Kan du lova att du gör så eller så? Det är inte sådana svar vi vill ha, som kan utarbetas av vilken pr-byrå som helst, utan vi vill ha ett antal för stockholmarna väsentliga frågor inskrivna i avtalet. Det är därför som vi måste återremittera. I koncernstyrelsen ville vi naturligtvis avslå det här. Ni frågade varför vi inte ville avslå. Naturligtvis ville vi det. Men eftersom det blev nedröstat vill vi åtminstone återremittera det för att se om det finns någon möjlighet att förbättra det här avtalet.

Anförande nr 210

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag förstår inte alls varför man inte kan ringa upp en vd för ett svenskt företag och ställa frågor om man vill ha förstahandsinformation, eftersom ni inte tror på oss i speciellt stor utsträckning.

Jag tänkte på det du sade om att hyresgästerna är oroliga. Då kan man fråga sig beträffande de hyresgäster som är det: Varför har de blivit oroliga? Det är nämligen en hel del hyresgäster som hört av sig till mig också som är väldigt upprörda över att Hyresgästföreningen och en massa politiska partier piskar upp stämningen, talar om vad som kommer att hända efter en försäljning och far med fullständig osanning. Det är väl klart att om människor verkligen tror att hyran kommer att höjas med 2 000 kronor i månaden och att man dessutom inte kommer att ha något som helst inflytande över sin boendesituation längre så blir de oroliga.

För ett antal månader sedan, känns det nästan som, men efter att affären blivit slutförd kom det ett brev. Man talade om vad som gällde och att ingen behövde vara orolig. Och, herr ordförande, där fanns också ett telefonnummer och en hemsida dit man kunde vända sig om man ville ha mer information och om man hade fler frågor. Det har inte varit någon rusning, utan jag tror att väldigt många nu är ganska fullinformerade. De vet att man har rätt att bo kvar på samma villkor som tidigare. Och om man vill det kan man tillsammans med sina grannar få ombilda och köpa bostadsrätt.

Anförande nr 211

A n n M a r i E n g e l (v): Kristina, nu tycker jag att du skyller ifrån dig. Jag vet inte vilket parti eller vilken organisation som har givit osann information. Vad de blev oroliga av var naturligtvis att de läste i tidningen att deras bostäder skulle säljas, och de hade ingen aning om till vem, på vilka villkor och vad som händer. Vad många vill är att bo i allmännyttan, och det har ni fråntagit dem. Det är där jag tycker att ni med någon anständighet faktiskt kunde ha väntat. Ni kunde ha lagt över bostäderna till ett annat av de kommunala bostadsbolagen.

Sedan undrar jag hur det skulle bli om jag ringde upp vd:n för Boulton och sade: Hör du, hur ska stockholmarnas tillgång till offentlig konst tillförsäkras, den som nu finns i centrumanläggningarna? De här frågorna är ju riktade till er, som majoritet, som har skrivit det här avtalet. Det är väl ingenting för Boulton's vd? Det finns frågor som man skulle kunna ställa till dem som de inte kan svara på, eller som man i

alla fall inte har några garantier för, utan det handlar om stockholmarna och om era politiska beslut och avtal. Det är därför vi vill ha svar av er.

Anförande nr 212

K a r l B e r n (fp): Då måste jag säga att om du hade ringt upp hade du fått svar. Centrumkompaniets ledning – och jag vill bara påpeka att vi fortfarande äger företaget, det är samma ledning, det har inte hänt något där – har redan tagit upp de här diskussionerna med kulturförvaltningen, Berit Svedberg, och börjat diskutera vad som ska hända med det här. Det här är saker som ordföranden, styrelsen och vd:n har tagit upp, så det här är inget nytt. Naturligtvis vill man ha den här konsten. Det är ingen tvekan om det.

Sedan måste jag ta upp bostäderna. Vi kan ta exempelvis Fältöversten. Där har hyresgästerna tidigare bett oss i Centrumkompaniet att få köpa och göra en bostadsrättsförening. De har alltså bildat en förening. De har varit på oss hela tiden. Vi har sagt att de måste vänta tills den nya ägaren träder till. Men det är ganska komplicerat. Vi kan inte plocka loss detta och göra allmännytta av det av den anledningen att det är tredimensionell fastighetsbildning. Nu börjar det bli teknikaliteter. Egentligen skulle du höra med Olle Andretzky, som är domare i hyresnämnden. Han kan det där.

Anförande nr 213

A n n M a r i E n g e l (v): Karl, ni har ansökt om tredimensionell fastighetsbildning. Jag menar att ni kunde ha väntat tills det blev genomfört senare i år med att göra den här försäljningen. Det hade varit lite anständigt mot hyresgästerna, framför allt mot de hyresgäster som inte vill köpa. Att somliga vill är en sak, men det hade varit rimligare om det övergick till ett kommunalt bostadsbolag innan man sålde affärsverksamheterna.

Sedan när det gäller konsten har jag ställt frågorna i koncernstyrelsen. Jag har bett om en återremiss för att få svar på frågorna. Folk har tittat på varandra och sagt: Nej, det vet vi ingenting om. Vi har ställt frågorna tidigare. Vi har inte fått något svar. Det är därför vi ställer dem igen. Det är inget som du kan svara på. Kan du tala om för mig hur man har gjort upp om att garantera stockholmarnas äganderätt till den konst som nu överförs tillsammans med Centrumkompaniet? Det måste regleras i avtalet.

Anförande nr 214

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Men Ann Mari, det är inget kollektiv som bor i de här olika fastigheterna. Människor är olika. Några har hört av sig redan före försäljningen och velat köpa sina bostäder, andra vill bo kvar och vara hyresgäster. All den här oron runt omkring är det bland annat ni som är med och förmedlar, men också Hyresgästföreningen och andra. Vid sidan om kan jag nämna att i Bagarmossens centrum, det är inte Centrumkompaniet, ordnar Hyresgästföreningen torgmöten tillsammans med Rättvisepartiet Socialisterna för att berätta hur hemskt det är med all utförsäljning som sker. Det gäller att man hanterar de här frågorna på ett sådant sätt att sakfrågan blir tydlig och att hyresgästerna får svar. De som vill bo kvar får bo kvar i hyresrätt. De som vill köpa får köpa.

Anförande nr 215

A n n M a r i E n g e l (v): Det som de inte får göra är ju det de gör nu, nämligen att bo i ett kommunalt bostadsbolag. Det är det alla har gemensamt. De är inget kollektiv. De är olika. De vill olika saker. Men en del av dem blir överkörda och påpräckade saker som de inte vill. Då tycker jag att det hade varit lite anständigt av er att låta det gå över till Stockholms hem, Familjebostäder eller Svenska Bostäder. Sedan kunde de, precis som alla andra i de boendena, ha erbjudits att köpa eller att bo kvar.

Men det är inte så ni vill ha det. Det är dessutom så att ni har skrivit in en klausul i det här avtalet som säger att om staden inte hjälper till så att det går att bilda bostadsrättsföreningar ska staden böta till Boulton. Det är också en väldigt egendomlig klausul.

Anförande nr 216

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Tidigare hade borgarrådet Ewa Samuelsson uppenbarligen lite problem med min inställning. För några veckor sedan var jag arrogant, fick jag höra från någon folktoppartist, för säker på min sak. Nu hävdar jag att jag vet mer än experter, som säger att det går bra med muntliga klausuler. De skulle förorda muntliga klausuler vid sidan av skriftliga avtal. Det kan hända att det finns sådana experter. Men jag skulle hellre lita på någon annan. Och det är inte jag som hittar på det här. Det är Kristina Alvendal som har sagt härifrån att det finns ett muntligt avtal vid sidan av det här skriftliga avtalet som vi inte känner till innehållet i och som kanske ger svar på vissa av våra frågor – men kanske inte.

Då blir det lite problematiskt. Då vet jag inte vad jag ska göra. Jag kan försäkra Ewa Samuelsson att om Carin Jämtin, Ann-Margarethe Livh eller Yvonne Ruwaida framförde liknande åsikter angående experter som hänvisar till att det är jättebra med muntliga klausuler skulle jag med stor säkerhet ifrågasätta det. Mitt problem är att vi kommer in hit och får hänvisningar från politiker till experter utanför som säger: Vi kan göra det här, vi får inte göra det här. Sedan är jag övertygad om att de här juristerna inte har sagt exakt så när det gäller om en klausul är olaglig. Man kan ställa frågan till dem ifall de är hundra procent säkra. Om en jurist då svarar ja är det bättre att prata med en annan jurist.

Sedan, Karl Bern, är det jättetrevligt att du har de här tankarna om detta företag. Det kan hända att allting blir lysande med dem, och jag tror att de kan göra mycket bra saker. Men du tog upp ett exempel. Om de kom fram till att det lönade sig att jämna ett centrum med marken, tror du inte att det är deras jobb att göra det?

Så är det Kristina Alvendal som hävdar att storleken i företaget är en garanti. Hon har kanske inte hört talas om Enron, Worldcom och många andra företag. Det var efter att de föll som det visade sig att de hade problem. Livet är inte så enkelt, och näringslivet är jättekul. Det är hårda bud. De ska tjäna pengar. Det är deras jobb, och vårt jobb är att skriva avtal med dem som är hållbara.

Anförande nr 217

K a r l B e r n (fp): Ja, Paul, det var det här med ett centrum som inte lönar sig och att man då skulle jämna det med marken och asfaltera. Ingenting kan garanteras. Det är i och för sig inget som garanterar att inte vi i gamla Centrumkompaniet hade gjort det heller. Men betalar man 10,4 miljarder för att göra en parkeringsplats?

Nej, Paul, jag har högre tankar om dem. Det är alltså 70 företag som har sållats ut. Det är det som vi tror absolut mest på, som är det mest proffsiga, som har en långsiktig tankegång med det här och vill vidareutveckla det, som har köpt det. Nu råkade det bli det högsta priset, men det blev faktiskt också det företag som vi tror har de bästa förutsättningarna att kunna få fart på de här anläggningarna, som ju har somnat in och som vi inte vet vad katten vi ska göra av. Vi i Centrumkompaniet har inte klarat av det. Nu får någon annan chansen, och det tror jag att de har större möjligheter att göra.

Anförande nr 218

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Tack för svaret! Här fanns det flera punkter. Man vet inte vad de kommer att göra. Man kan ha jätteroliga tankar om dem, men om det lönar sig kan de jämna det med marken eller göra andra saker. Så enkelt är det. Sedan har vi den här idén angående om vi har fått bäst betalt eller om det har varit andra värderingsgrunder. Ja, är det något annat? Har det varit trevliga middagar? Vad vet jag.

Anförande nr 219

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tror att de flesta som har lyssnat på den här debatten i alla fall kan dra en slutsats. Det var nog tur att ni under den förra mandatperioden inte behövde komma överens om att sälja något. Jag tror att det hade blivit väldigt knepigt med tanke på era olika debattinlägg. Ni har uppenbarligen inte förstått speciellt mycket om vare sig hur affärer går till eller hur stora företag drivs på världsnivå.

Det fanns ett antal kriterier för att hitta rätt köpare. Det var till exempel villighet att betala premie för en unik fastighetsportfölj, som Centrumkompaniet utgör. Det fanns också ett kriterium om att man skulle göra ett åtagande att fortsätta med betydande satsningar för att utveckla anläggningar i ytterstaden. Det fanns vidare ett kriterium om att man skulle göra en utfästelse om fortsatt möjlighet för ombildningar till bostadsrätter i det befintliga beståndet. Det sista kriteriet var att man skulle ha erfarenhet av förvaltning av såväl kommersiella lokaler som bostadsfastigheter. Jag hoppas att juristen Paul Lappalainen kan lämna debatten därmed.

Anförande nr 220

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag önskar att jag kunde det. Men återigen är det detta med seriositet. Vad vi inte hörde i Kristina Alvendals kommentarer här var vad det är som står i de muntliga klausuler som hon hänvisar till. Vi vet inte vad som står där. Det kan vara jättetrevliga saker, men det skulle vara bra om vi hade något inflytande över eller åtminstone någon kunskap om det.

Dessutom den här idén om att vi skulle kunna ringa upp till ett företag för att få information från dem angående vad de tycker och tänker – ja, då är det lika bra att ringa till Karl Bern. Han har jättebra idéer om vad de bör göra. Men jag ser inte det som borde vara ett kännetecken i det här; affärsmässighet i förhållande till de löften som har utverkats.

Anförande nr 221

D i k r a n D i s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag hade inte tänkt säga något och förlänga den här debatten, men det är väldigt många som har talat om Centrumkompaniets kunder, och jag råkar vara en av dem. Jag har varit hyresgäst hos dem i 19 år i Rinkeby Centrum, och jag tror att det finns flera politiker på den här sidan som känner till Centrumkompaniet ganska ingående. Jag är antagligen den ende på den här sidan som beklagar att vi ska sälja just Centrumkompaniet. Jag hade faktiskt sett fram emot att kunna tala om vilka fasoner och metoder de kör med när de behandlar småföretagare. Jag hade sett fram emot att tala om det för er och synliggöra det.

Tyvärr blev det inte så, men jag är ändå glad att det här blir av. Jag ska säga till er att det finns massor av småföretag i Rinkeby som är oerhört kritiska och negativa till hur de blir behandlade. Jag vill också tala om för er att just nu är jag uppsagd. De vill höja min hyra med 28 procent, och det är inte mer än tre år sedan det förnyades. Just nu har jag överklagat i hyresnämnden, och den 29 juni måste jag, om vi inte får en överenskommelse, be dem att utse en förhandlare. De har nästan inte visat något intresse alls.

Jag vill också säga en annan sak. Vet ni, jag skulle förmodligen vara den ende glasmästaren i Sverige som har öppet på söndagar i ett centrum. Jag tror att jag skulle vara den ende. Det är bland annat det de kräver av mig. De vill också att jag ska betala en del av hyran för stolarna i centrum, som de kallar offentlig plats. Därför tycker jag att det finns väldigt mycket för er att ta till er. Centrumkompaniet är inte så bra som ni tror, vilket jag skulle önska att det var.

Jag tycker också att en del av era uppfattningar om företagare och entreprenörer är lite konstlade, det måste jag säga. Men, mina vänner, det är väl så att så fort det handlar om pengar blir faktiskt människor lite konstiga både i privata och kommunala bolag – och på andra ställen också. Vad som helst kan hända då. Det har i alla fall varit ganska dåligt.

Jag kan också upplysa er om att dagen efter att den här affären blev känd fick vi, alla hyresgäster, ett brev på posten där de talade om att alla avtal gäller, allt som har ingåtts fortsätter med en ny ägare. Och så stod deras adress och dylikt. Därför ser jag fram emot att den här affären blir av.

Anförande nr 222

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tycker, Dikran, att det är jättebra att du berättar att Centrumkompaniet använder sådana här metoder och fasoner, som du säger. Det är viktig information för oss. Jag tror inte att någon av oss vill idealisera Centrum-

kompaniet. Det har varit många brandkårsutryckningar under de senaste åren när de har velat chockhöja hyror för bland annat bibliotek.

Skillnaden är att du kan stå här och berätta det för oss. Du kunde också ha vänt dig till Centrumkompaniets styrelse så hade man på politisk väg kunnat påverka hur de arbetar. Det är det som du inte kommer att kunna göra i fortsättningen. Det du berättar om att man tvingas ha söndagsöppet och tvingas betala avgifter är precis vad de här företagen i Västerås har varit med om. Det var en urmakare som blev tvingad att ha öppet på söndagen, betala 10 procent av hyresvärdens administrationskostnader och betala en stor avgift till Boulton för att vara med i en förening som de inte vet vad det är. Så det förekommer naturligtvis på många håll. Jag tror inte att Centrumkompaniet är undantaget. Men skillnaden är att där finns det någon du kan klaga hos, någon som kan göra något åt det. Det får vi inte om du får en ägare som är ett privat engelskt bolag.

Anförande nr 223

D i k r a n D i s o n (kd): Jag trodde också att man, i och med att det var kommunalt ägt, kunde göra sin röst hörd och att de var känsliga för detta, men icke. Jag kan säga dig: Att jag fick den här höjningen är ett direkt straff för att jag har vågat öppna min käft. Det finns oerhört många metoder, vissa som politiker inte vet om. Vi har inte så mycket makt över tjänstemännen som det ser ut på papperet. Det är inte så lätt. De kan göra både det ena och det andra, dessvärre.

Anförande nr 224

A b e b e H a i l u (s): I Rinkeby finns en företagarförening, både för centrum och hela Rinkeby, och många i den är i alla fall positiva till Centrumkompaniet. De har fått hjälp hela tiden. Du kanske inte har suttit så länge i kommunfullmäktige, men Kristdemokraterna går alltid emot Rinkeby. De har hela tiden hävdat att om Rinkeby och Kista skulle gå samman skulle det blomma och bli bättre. Det skulle bli guld och gröna skogar. Och vad har hänt nu, efter den 1 januari? Jo, vad som har hänt är att förvaltningen har flyttat från Rinkeby, från Husby, och man letar gemensamt efter ett hus i Kista. De utarmar både Husby och Rinkeby, och allting flyttar till Kista tack vare Kristdemokraterna i kommunfullmäktige, som i fyra år ständigt har jobbat hårt för att avskaffa service för Husby och Rinkeby. Vet du det, Dikran?

Anförande nr 225

D i k r a n D i s o n (kd): Som vanligt blandar Abebe ihop olika saker. Jag sitter faktiskt i styrelsen för Rinkebys företagarförening. Jag har som sagt varit där i många år, och jag vill säga att du inte känner till stämningen, Abebe. Det som är signifikant därute är att väldigt många inte vågar öppna sin mun, för de vet att de blir krossade.

Anförande nr 226

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag håller gärna med Dikran i flera avseenden. Beträffande Centrumkompaniet är det, som Ann Mari Engel sade, väldigt viktigt att känna till de här problemen. Jag är en av dem som tror att vi har problem med styrningen av tjänstemännen där politikerna ibland har en överdriven tro på sin

förmåga att styra tjänstemännen. Jag förstår inte hur förmågan kommer att bli bättre genom en utförsäljning. Det är en annan fråga. Som du sade, så snart pengar står på spel blir människor konstiga. Jag är faktiskt inte säker på att det här är sista gången vi kommer att få se det.

Anförande nr 227

D i k r a n D i s o n (kd): Det är så att även privata företag är känsliga för kritik. Där finns det ännu mer kraft som kan tillfoga skada. De vet att det är ekonomin som styr oerhört mycket, och det är inte bra om deras rykte försämras. Där hade vi svagheten i det kommunala, för de satt som i betong. Det gick inte att rubba dem. Det gick inte att göra något. Jag tror att chansen nu är bättre. Dessutom är vi inte så måna om deras rykte. Nu är det förhoppningsvis en helt annat planhalva vi spelar på.

Anförande nr 228

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det har varit en väldigt lång och klargörande debatt, tycker jag, och i långa stycken också en väldigt underlig debatt. Först vill jag säga att hur offensivt det här verkar vara kan man förstå av de ord som Karl Bern använt, sanningsvittnet som har pratat i princip hela kvällen, eller hela eftermiddagen i alla fall. Det enda han kan garantera är att man inte ska göra det här till parkeringsplatser. Det tycker jag verkar vara en låg ambitionsnivå i en väldigt strategisk försäljning av ett bolag som är oerhört viktigt för Stockholm och Stockholms utveckling. Sedan tror jag inte ens att du kan garantera det. Om marknaden nu tycker att parkeringsplatser ger den bästa avkastningen jämnar de säkert Högdalen och de andra centrumanläggningarna med marken och säljer.

Det som har varit mest anmärkningsvärt tycker jag är att det ansvariga borgarrådet sent omsider har insett att de frågeställningar som vi i oppositionen har haft hela resan, hela vägen, och inte fått något svar på vidhåller vi. Och när vi gör det, enligt de demokratiska spelregler som finns för fullmäktige och i den ordning som finns för hur beslut ska fattas, talar hon om att det vore smakfullt och klädsamt, om att vi skulle ta ansvar, om att vi oansvariga, om att vi kör ett spel för galleriet, om att det är charader vi utövar. Det tycker jag är väldigt anmärkningsvärt.

Det här är den största fastighetsaffären i Sverige just nu. Den kommer att ha väldigt stor bäring på framtiden utifrån många olika aspekter. Då borde man ha en tidsplan. Om man ignorerar de synpunkter som kommer fram hela vägen i processen borde man ha haft en tidsplan som möjliggjorde en återremittering från minoriteten så att vi hade sluppit ett extra sammanträde. Det ansvaret faller inte på oppositionen. Det ansvaret faller faktiskt på er som ansvariga i majoriteten.

Sedan har det fällts väldigt mycket omdömen hit och dit om vem som är bäst på företagande och annat. Det där tycker jag är ganska ointressant. Fakta är däremot att det under den förra mandatperiodens sista år såldes en väldans massa fastigheter och mark i den här staden. Det gjorde vi i den förra majoriteten, till och med så mycket att vi fick höja avkastningsmöjligheterna för de olika nämnderna från 500 miljoner till över miljarden och så vidare. Det är för att staden är aktiv i att utveckla, exploatera och göra bra affärer.

Det finns väldigt många frågetecken i den här affären. Jag har en fråga till Kristina Alvendal om det som du nu har sagt att det finns muntliga överenskommelser omkring, det som vi har tagit upp i våra papper och som ni har ignorerat. Har det varit diskussioner med Boulton om att föra in det som skriftliga delar i avtalet, ja eller nej? Om det har varit sådana samtal, har de sagt nej till att ta in dessa synpunkter i avtalet? Har det förekommit en sådan diskussion? Det är min fråga till Kristina Alvendal.

Anförande nr 229

K a r l B e r n (fp): Jag tänker inte svara åt Kristina Alvendal, men jag vill ta upp det där med parkeringsplatser. Jag förstår att du har varit och druckit kaffe och ätit lunch, för jag har pratat om hemskt mycket. Det här är det lilla. Jag sade att jag inte tror att de kommer att göra parkeringsplats av det eftersom de har investerat 10,4 miljarder i den här verksamheten. Men är det så att de upptäcker att det är bäst att göra en infartsparkering och ett modernt shoppingcenter i anslutning till det är det kanske en jättebra idé. Det var ingen dum idé. Nu fick jag en bra idé av dig.

Sedan till det här med det offentliga rummet, som vi pratade om tidigare. I alla centrumanläggningar, överallt, kan hyresvärden, även i Farsta som ägs av Atrium, Täby som ägas av Rodamco och så vidare, säga att man inte får ha annan verksamhet där. Så är det oavsett var det är. Det är inget unikt just för Centrumkompaniets anläggningar och inte unikt för när Boulton kommer att äga aktierna. Observera att de inte stycker upp och har sönder någonting, utan de köper helt enkelt aktierna i ett företag.

Anförande nr 230

L e i f R ö n n g r e n (s): Nej, Karl Bern, jag käkade lunch förut. Sedan gick jag in hit och satte mig och lyssnade intresserat på debatten. Jag har hört vartenda inlägg och tro mig: Det har varit väldigt många svamliga inlägg som inte har innehållit speciellt mycket av substans. Min fråga till dig som politiker och ansvarig och också som detaljist – det har du hävdat vid flera tillfällen – lyder: Vad skulle du känna om det kom in ett företag som egentligen har som enda syfte att maximera sin vinst och som inte tar det långsiktiga ansvaret för stadens utveckling eller för ytterstadsområdena och ger sig in och höjer hyrorna mer än vad som redan är höjt?

Vi hörde nyligen från Rinkeby beskrivas, höjning med 28 procent. I Högdalen har Centrumkompaniet höjt 30 procent inför den här affären för att bereda marken för att man ska sälja ett bra bolag med god avkastning. Vad kommer att hända i förlängningen om man ytterligare höjer hyrorna och tvingar ut de småföretag som har funnits i exempelvis Högdalen i 20–30 år? Tänk om det landar där? Vad har du att sätta emot ett sådant agerande från det här företaget? Det är min fråga till dig.

Anförande nr 231

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag fick en rak fråga, herr ordförande. Köparen har inte sagt nej till några av våra krav, varken de skriftliga, enligt avtalet, eller andra utfästelser och kriterier.

Anförande nr 232

L e i f R ö n n g r e n (s): Det låter väldigt bra, men då är min fråga: Är du beredd att föra in dessa krav i avtalet under den tid som den här återremitteringen tar? Det är ju det som är huvudfrågan, hur vi ska klara av de frågeställningar som vi ännu inte under den här processen har fått svar på. Det har passerat genom en mängd nämnder, och koncernstyrelsen. Flera har vittnat om att det inte har varit någon insyn från den här församlingen, som sitter med ansvaret. Någonstans har man ett personligt politiskt ansvar även i fullmäktige.

Min fråga är då: Är du beredd att föra in de här avtalskonstruktionerna, som du muntligen har kommit överens om, och göra det skriftlig i avtalet så att det står klart för hela fullmäktige och för stockholmarna vad det var vi egentligen kom överens om i den här affären? Då vet man också vilket ansvarsutkrävande man kan ha både av det här företaget och av de förtroendevalda politikerna.

Anförande nr 233

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag vet inte om det råder några missförstånd här, ledamoten Rönngren. Avtalet är redan skrivet. Det här är en process som har pågått sedan i december. Det avtal som vi har skrivit har vi skrivit med den part som vann budgivningen och som hade en bra profil för Stockholm. Det har vi antagit, och vi har skrivit avtal med dem. Jag tror inte att det har undgått någon här inne.

Anförande nr 234

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag kan ställa frågan på ett annat sätt. Även om avtalet är skrivet går det, om det finns en välvilja från båda parter, att skriva ett tillägg, i synnerhet om det är sant att det finns andra, hemliga, muntliga klausuler som vi inte känner till. Då borde det inte vara något större problem att skriva ned dem och få den andra parten att signera.

Anförande nr 235

K a r l B e r n (fp): Vad skulle jag göra om jag var hyresgäst i Centrumkompaniets lokaler, som Boulton köper, och de skulle chockhöja hyran? Jo, då skulle jag ringa direkt till Olle Andretzky, som är domare i hyresnämnden, och begära jämkning. Under tiden tar jag en diskussion med den här hyresvärden och diskuterar huruvida jag kommer att vara kvar där.

Jag ska tala om att hyran inte är statisk, utan där tar man hänsyn till företaget, om det är stort eller litet, vad det är för bransch och så vidare. Så alla har inte exakt samma kvadratmeterhyra, det kan jag säga. Skulle man göra så här för många hyresgäster, chockhöja så att företagen inte ansåg det värt att vara kvar där, och inte följa utslaget i hyresnämnden då flyttar vi därifrån till någon som konkurrerar eftersom vi har fri konkurrens. Det finns två andra centrumföretag att välja. Då står de där utan hyresgäster, och då får de ändra på sig.

Det pratas om att vi inte kan påverka dem om vi inte har den politiska makten. Men det kan vi över huvud taget inte göra med de andra bolagen heller. Nu lever vi i ett transparent samhälle. Uppe på läktaren här sitter den fria pressen. De har mycket stor

makt om ett företag har en dålig policy här i Stockholm, om de inte skulle sköta sig. Nu är pressen upptaggad till tänderna och vet allting om de här centrumanläggningarna. De kommer att bevaka det här så att inte Boulton kommer att vråka någon eller något annat. Som sagt var: Skulle jag förlora i hyresnämnden skulle jag flytta därifrån. Så enkelt är det med det.

Anförande nr 236

L e i f R ö n n g r e n (s): Då har vi en klar uppmaning från Folkpartiets representant här i fullmäktige när det gäller hur man ska agera när man förr eller senare råkar ut för det här. Det här är inte den enda affären med fastighetsförsäljning eller centrumförsäljning som har skett under ett antal år även om det är den största. Vi har flera exempel att gå tillbaka till där man har gjort just det som jag beskriver. Man går in, målar lite på fasaderna och gör en del insatser och chockhöjer hyrorna. Det här är inte obekant för fullmäktige. Det händer också när man utförsäljer allmännyttan. Det finns en massa kommersiella lokaler där man direkt går in och höjer hyrorna och tvingar ut småföretagare och andra.

Då är alltså enda lösningen att vända sig till hyresnämnden. Jag tycker att det är väldigt kortsiktigt, och ett väldigt konstigt sätt att direkt uppmana folk som blir drabbade av den politik som ni nu genomdriver här i fullmäktige till detta. Jag tycker att man ska ha en långsiktighet i fastighetsförvaltningen och att man ska ha en strategisk plan för framtiden.

Vi diskuterade Stockholm 2030 tidigare. Det här hade kunnat vara en del i det resonemanget. Jag tror tyvärr att det ni gör här i dag, eller möjligtvis nästa vecka, motverkar alla de syften som ni har målat upp i era visioner.

Anförande nr 237

K a r l B e r n (fp): Du tyckte att det var konstigt att man går till hyresnämnden. Det gör 98 procent av alla hyresgäster när det gäller fastigheter. Man har två månader på sig. Sedan beställer man tid hos Olle Andretzky och hans kompisar i hyresnämnden. Så går det till. Jag har full respekt för att du inte känner till att det går till så men så är det, och det är inte speciellt dramatiskt. Så gör man helt enkelt. Så uppmanar jag mina medlemmar i de här modebutikerna, i branschorganisationen, kategoriskt, till hundra procent, att göra så fort de får en hyreshöjning.

Sedan försöker man lösa det under vägen, och de flesta sådana här hyrestvister, eller vad man ska kalla dem, löser man med att sätta sig runt ett bord och diskutera igenom dem. Det man diskuterar är marknadsmässiga hyror. De kan alltså inte ta ut något som inte är skäligt. Så fungerar det faktiskt här i världen. Och gör de något dumt visar vi på pressen här uppe.

Anförande nr 238

A n n M a r i E n g e l (v): Karl Bern! Nu fick vi scenariot klart för oss här. Man föreslår en hyreshöjning och om inte den blir godkänd så flyttar butiken till ett annat ställe, säger du. Det är just det som vi var lite oroliga för förut; många av de affärer som folk är intresserade av att ha kvar men som kanske inte är de allra lönsammaste

– små skomakerier och bokhandlar – kanske skulle flytta. Det hjälper inte invånarna just i den förorten att butikerna kan välja ett annat centrum.

Du menar alltså att pressen ska ingripa och se till att butikerna kommer tillbaka. Det var en fascinerande idé. Jag har stor respekt för den tredje statsmakten, men jag betvivlar att den har möjlighet att styra vilka affärer som ska ligga i vilka centrum. Där kan vi återigen använda exemplet Västerås. Jag har en hel packe artiklar från tidningarna och från lokal-tv som tar upp 500 småföretagares kritik mot det sätt man har hanterat det här på. Jag har inte sett att pressen har lyckats återställa det, så tyvärr tror jag inte att vi lita för mycket till den.

Anförande nr 239

K a r l B e r n (fp): När det gäller pressen säger jag att vi har ett transparent samhälle. Ett företag kan inte bära sig dåligt åt, för då får det skit i pressen. Titta på den dåliga press som Centrumkompaniet fick när vi tog bort soppedkastan i Fältöversten, till exempel! Det skadade vårt företag ganska mycket. Sådana här saker vill man helst inte utsätta sig för.

Jag är naturligtvis medveten om att det här är komplicerat och svårt. Jag som lever med det hela dagarna har mycket enklare att förstå det. Man går till hyresnämnden och får ett utslag där. Sedan följer man alltid det utslaget, och om man inte gör det får man köpa ut butiken. Detta är högst ovanligt, men den rättsliga möjligheten finns. Du blir aldrig utslängd från en lokal, för du har ett besittningsskydd, som det heter. Det har man inte utomlands, men det har man här i Sverige så man sitter ganska säkert.

Visst – det är dramatiskt när man blir uppsagd och får hyreshöjning. Men det brukar sluta med att det inte var så mycket, utan en storm i ett vattenglas. Jag kan tala om för dig att vi inte var ett dugg bättre under det gamla Centrumkompaniets tid.

Anförande nr 240

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Kristina Alvendal! Du vill ha direkta frågor. Vad innehåller de muntliga löften som gäller enligt avtalet? Vilken påföljd gäller vid avtalsbrott? Om avtalsparterna är överens om dessa muntliga villkor – varför skrev ni då inte ned dem?

Anförande nr 241

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande! Jag har inte för avsikt att förlänga debatten. Vi har tillbringat flera timmar med att försöka förklara för Paul Lappalainen vad affären innehåller och vad den går ut på. Karl Bern och jag har gjort det i replik efter replik. Nu får det på något sätt vara slut! Det blir lite märkligt att fortsätta. Vi har ganska många ärenden på listan som också ska tas upp. Vi kan försöka ordna med en specialsittning för dig, Paul, om det fortfarande är någonting som är oklart.

Anförande nr 242

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det var du som tog upp idén om muntliga avtalsvillkor, som ingen har sett. Jag vill gärna veta vad de innehåller, vad det blir för påföljd vid avtalsbrott och varför de inte är nedskrivna om ni var överens om dem. Det är inte bara jag som har rätt till ett svar på den frågan. Alla här har en rätt till det svaret.

Anförande nr 243

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Så är det, men det verkar bara vara du som inte har förstått.

Anförande nr 244

B a r r y A n d e r s s o n (s): Herr ordförande! Jag tycker att det är sorgligt att borgarrådet använder den här typen av härskarteknik. Hon har kallat oss på den här sidan för allt möjligt. Det är förvirrade inlägg och vi har inte förstått någonting, menar hon. Vi förstår ingenting, för det här är juridiska frågor och man måste veta allt om detaljhandeln, tydligen. Jag tycker att det är oförskämt att bli tillrättavisad på detta vis. Det gäller hela den här sidan och Paul Lappalainen. Jag tycker att man ska hålla sig ifrån den typen av debatt. Det är en härskarteknik från borgarrådet Alvendal som inte hör hemma i Stockholms stadshus.

*§ 13 Projekt Norra Station**Inriktningsbeslut samt förvärv av fastigheten Vasastaden 1:17 (utl. 2007:86)*

Anförande nr 245

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är väl härligt att vara i en tid när staden växer! Det finns all anledning att påminna om vilken fantastisk tid vi är inne i. Jag minns att KTH:s underbara rektor Anders Flodström någon gång sade: Det är härligt att bo i en stad där man står i kö, för då vet man att det är någonting som händer i den staden. Något är på gång! Han är en av de få som har sagt så till mig, men jag tycker att det är ganska härligt på ett sätt.

Staden växer nu i snart sagt alla väderstreck i ytterstad och innerstad. Det här projektet handlar om Stockholm, vad Stockholm vill vara och vad Stockholm står för, vad vi är bra på och hur vi kan utvecklas. Norra Stationsområdet och Hagastaden sammanfattar väl projektet och alla de delar som vi nu gör för att låta Stockholm växa och bli – med risk för att låta som ett kommunalråd med storhetsvansinne – en världsstad.

Det finns fantastiskt kunniga människor i vår stad som kan mycket inom medicinsk forskning och annat. De ska präglade den här nya stadsdelen. Nu finns det en möjlighet att läka det sista såret i stadsbilden i Stockholms innerstad – detta stora dike mellan Vasastaden och Solna. Och Solna är ju världens mittpunkt, som alla vet.

Det är mycket kring projektet som man skulle vilja lyfta fram. Det är 4 000 lägenheter, 200 000 kvadratmeter kontor och en stadsmässig exploatering där vi försöker skapa levande stadsrum och knyta an gaturummen mellan den nuvarande Vasastaden och Solna. Det är långt ifrån den gamla planeringen vi hade med den så kallade modernismen där man isolerade allting. Allting var isolerade öar. Här ska allting hänga samman – forskning, bostäder och ett nytt universitetssjukhus. Här ska det gå en nydragen tunnelbana och här ska det försörjas kollektivtrafikmässigt på många olika sätt. Här finns i närheten fem universitet och högskolor. Det är nära till Kista, som ju också står för en del av framtiden i Stockholm när det gäller utveckling och hög kompetens.

Fru ordförande! Det finns mycket att lyfta fram här i Norra Stationsärendet. Jag kan bara gratulera oss alla som får vara med i en sådan tid som vi är inne i när så mycket spännande kan göras. Bostadsprojektet ska starta redan 2010 och sjukhuset 2009. Vi hoppas att den nya länken och utbyggnaden mellan Vasastaden och Solna ska vara färdig om 15 år. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 246

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Arbetet med att däcka över de här tråkiga trafikytorna och använda dem för bostäder, arbetsplatser och forskning är mycket bra – absolut. I huvudsak bifaller Miljöpartiet därför det liggande förslaget. Men vi har några brasklappar och yrkar därför i enlighet med vårt förslag i kommunstyrelsen.

Vi önskar att en av huvudprinciperna med området ska vara att det utformas som en klimatneutral stadsdel. Klimatneutral är ett svårdefinierat begrepp, men det ska i alla fall vara en stadsdel där planering, energisystem och kollektivtrafik utformas så att den nya bebyggelsen ger så lite tillskott som möjligt – helst inget alls – till de pågående klimatförändringarna. Det tycker vi är viktigt.

Det är nu tio år sedan som Hammarby sjöstad påbörjades. Det är dags att göra en uppföljare innan vi i Stockholm hamnar långt efter i fråga om miljöteknik, miljöprogram och miljöanpassat byggande. Ni har tyvärr från majoritetens sida urholkat programmet. Byggherrarna undrar faktiskt vad ni håller på med.

Det är oerhört viktigt att erfarenheterna från Hammarby sjöstad tas till vara och att miljöledningssystem och miljötekniktänkande kommer in nu. Man kan inte slänga in jästen efter degen. In med tänkandet om nollenergihus, förnybar energiförsörjning, bilpoolsystem, moderna avfallssystem etcetera! Det gäller att ta ett helhetsgrepp över hela området.

Man får inte heller glömma bort service, idrottsytor och barns och ungdomars behov. De måste få sitt utrymme för att det ska bli en bra stadsdel. Mycket viktig är också frågan om tillgängligheten till nationalstadsparken som angränsar till området. De östra delarna måste ges en utformning så att det skapas en sympatisk och vacker entré till ekoparken för fotgängare och cyklister.

Miljöpartiet önskar påpeka att de första strukturskisserna såg sympatiska ut. De såg faktiskt mycket bättre ut än det rätvinkliga rutnätssystem som man nu har lagt ut över området. Det första förslaget var mycket mer hallmanskt. Vi skulle gärna se att de ursprungliga strukturella idéerna tas in i planeringen igen. Nu ger området – i alla fall byggnaderna som de har ritats – lite grann känslan av miljöprogram och tristess. Vi tror inte att de här nya husen riktigt tål att åldras med värdighet. Struktureerna i det första programmet var betydligt finare.

Tidigare fanns också ett öst–västligt parkstråk som knöt ihop Karlberg med Haga. Det var ju toppen, men tyvärr har det försvunnit nu och det har bara blivit en liten isolerad park mitt i det hela. Vi förstår att det krävs en hög exploateringsgrad när man gör en sådan här överdäckning; det är kostsamt. Men det är viktigt att man har en god struktur på utformningen av området.

Vi bifaller våra förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Anförande nr 247

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande och fullmäktige! Jag yrkar bifall till det socialdemokratiska förslaget i kommunstyrelsen. Jag jobbar intill det sår som Norra Stationsområdet är. Jag jobbar i ett gammalt hus som heter Blindhemmet. Det har varit ett ålderdomshem för blinda kvinnor över 70 år, som byggdes 1880 och ligger precis ovanför det här området. Vi som arbetar på sjukhuset är givetvis intresserade av det här. Det kommer ju att vara våra omgivningar framöver.

Vi tycker att Norra Stationsområdet är ett viktigt exploateringsområde. Antalet bostäder och arbetsplatser bidrar givetvis till den utveckling av staden som vi så väl

behöver. Området kommer också att utvecklas till ett forskningscentrum av verklig världsklass. Det nya sjukhuset kan bidra till den vision som Karolinska universitetssjukhuset har i dag – vård i världsklass.

Men vi kan inte helt och fullt ställa oss bakom det ärende som ligger på bordet i dag. Majoriteten vill återigen sälja marken. När man säljer marken innebär det att det inte kommer att byggas hyresbostäder i området. Så tolkar vi ärendet. Givetvis vill vi se blandad bebyggelse bland alla dessa bostäder.

Exploateringsnämnden kommer nu på torsdag att hantera remissen om fördjupning av två översiktsplaner för Karolinska och Norra Station. I ärendet beskriver exploateringskontoret behovet av kommunal service och hur den servicen ska planeras i området. Norra Stationsområdet får inte bli ett nytt Hammarby sjöstad, där det fattades både kommunala förskolor och skolor. Min förhoppning är givetvis att detta får stå kvar i kontorets utlåtande även efter nämnden.

Anförande nr 248

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i fullmäktige. Det här är ett inriktningsbeslut som vi i stort sett är nöjda med från Vänsterpartiet. Det kommer att hända mycket; det finns mycket kvar i planeringen. Vi vill skicka med några saker som vi kommer att uppmärksamma och förmodligen ha synpunkter på under processens gång.

Som Cecilia sade har det gått en hel del år sedan Hammarby sjöstad byggdes. Vi tycker att den här stadsdelen ska bli om möjligt ännu mer miljöanpassad. Det ska ställas skarpare krav på miljöanpassat byggande, energisnåla hus och så vidare. Förutsättningen för området är kollektivtrafiken – en bra kollektivtrafik. Vi vill ha ett område där vi vet att det finns förskolor, grönområden och – väldigt viktigt – en blandad bebyggelse. Det ska vara hyreshus och bostadsrätter.

Det finns en sak som vi vill understryka och som vi tycker är oerhört viktig. Det här är ju ett av de absolut största projekten i Stockholm. Medborgarna måste få vara med och ha inflytande. Därför tycker vi att programrådets tid ska vara extra lång, så att alla medborgare har möjlighet att ha synpunkter på planerna.

Anförande nr 249

L u k a s F o r s l u n d (c): Ordförande, fullmäktige! Norra Stationsområdet kommer att bli en unik stadsdel – en stadsdel med världsledande forskning, högspecialiserad sjukvård, företagande och attraktiva bostäder. Det blir en stadsdel som kommer att bli navet i många människors liv. Vi centerpartister tycker om det här projektet, och vi tycker att Norra Stationsområdet förtjänar att märkas ut genom projekterandet av ett eller flera riktigt höga hus.

Norra Stationsområdet är en av de platser som Per Ankersjö talade om i visionsdebatten tidigare i dag. Det är ett centralt område där det finns en marknad för byggande av riktiga skyskrapor. Det är ett område som kan planeras från grunden och som inte begränsas på höjden av några inflygningszoner. Vi ska inte bygga skyskrapor enbart därför att de är vackra utan därför att tillgången på mark centralt är

begränsad. Denna mark är eftertraktad. Skyskrapor kan vara en av de lösningar som efterlyses för att minska stadens ekonomiska åtagande i projektet. Genom att bygga på höjden kommer vi också att kunna bevara och anlägga grönområden i tillfredsställande utsträckning. Vad jag förstår finns det ett ganska brett politiskt stöd för byggande av riktigt höga hus inom det här området. Jag hoppas bara att definitionen av höga hus är någorlunda enhetlig.

Vi i Centerpartiet vill också understryka vikten av moderna miljövänliga tekniska lösningar i utformningen av området. Som tidigare har sagts ska man ta med sig erfarenheterna av Hammarby sjöstad med energieffektiva hus, modern kollektivtrafik och ett smidigt avfallshanteringssystem. Det är alla delar som hör hemma i Stockholmsregionens nya kronjuvel, som jag hoppas att det här kan bli.

Vi i Centerpartiet ser fram emot att följa projektet. Jag yrkar härmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 250

E i e H e r l i t z (mp): Fru ordförande, fullmäktige! Jag skulle först vilja fråga borgarrådet Söderlund varför man har skippat det hallmanska tänkandet med den varierande gatustrukturen. Varför har man gått med på att fortsätta ha samma fyrkantiga typ av planering som i Stockholms innerstad? Jag trodde att det var slut med att fortsätta på det här fyrkantiga sättet och att vi skulle ha en mer levande stadsmiljö nu. När man går genom staden ska man inte veta vad som händer bakom nästa knut, brukar man säga. Det ska vara spännande att gå, och det ska dyka upp saker. Gatorna är inte spikraka utan de går mer i olika slingor och följer andra strukturer som gör att det blir spännande att gå i staden. Den frågan vill jag alltså ställa.

Nu kommer jag till det här med kollektivtrafiken. Det talas om att förlänga en tunnelbanelinje från Odenplan ut till det här området. Vad jag vet brukar sådana förlängningar byggas väldigt djupt ned under jorden därför att det är det billigaste sättet att dra fram en tunnelbana. I det här området kommer det att arbeta många människor på kvällar och även på nätter. Om man tänker sig att man drar ut de tåg som i dag vänder vid Odenplan kommer det att betyda att de bara kommer att gå omkring en gång var tionde minut. Det tar 5–10 minuter att ta sig till denna enda station. Det gör att folk hellre kommer att gå från Norra Stationsområdet ned till Sankt Eriksplans eller Odenplans tunnelbanestation. Detta måste utredas noggrant. Man kan tänka sig alternativ med en tunnelbana som matar från Odenplan ut till det här området och som ges en mycket högre turtäthet – kanske 2–3-minuterstrafik. Man kör tunnelbanan med modern automatisk teknik som man gör till exempel i Köpenhamns tunnelbana.

Det är sådana här saker vi måste ha klara innan vi sätter i gång att bygga. Risken är annars att vi får en dyr tunnelbana ut till Norra Stationsområdet där turtätheten på kvällar och helger, när mycket folk jobbar där, är så låg att folk inte kommer att använda den. Jag vill fråga borgarrådet: Har ni tänkt närmare på hur förlängningen av tunnelbanan ut till Norra Stationsområdet ska se ut?

Anförande nr 251

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag vill svara på den fråga som handlade om utformningen som även Cecilia Obermüller var inne på. När det gäller esplanaden såsom den var tänkt under den förra perioden jag var stadsbyggnadsborgarråd visade den sig vara tekniskt svår att genomföra. Det var en jättefin esplanad som gick från Karlberg nästan fram till Norrtull. Den gick inte att genomföra av olika tekniska och praktiska skäl.

Men jag håller med Eie och Cecilia; jag tror att det är viktigt att man nu fortsätter att följa hur gestaltningen blir av kvartersstrukturerna och sjukhuset. Sjukhuset står inte på Stockholms stads mark, men har ändå betydelse för helheten. Detta kommer vi att följa noggrant, men gestaltningen tar vi ju inte ställning till i det här ärendet.

Anförande nr 252

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det låter bra att vi kan föra en fortsatt diskussion om strukturutformningen av området och att vi även engagerar oss i sjukhusets kommande utformning. Tack för det, Mikael!

§ 16 Detaljplan för Klara Hotell och Konferens, kv. Bangårdsposten m.m., i stadsdelen Norrmalm (Dp 2006-11281-54) (utl. 2007:89)

Anförande nr 253

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Som jag sade i mitt inlägg i det förra ärendet jag talade i, det om Norra Station, är det roligt att vara med i en växande stad. Plötsligt händer det en rad saker som kanske borde ha hänt för länge sedan. Stockholm verkar vid sekelskiftet ha möjlighet att ta ett språng framåt. Det händer saker precis som vid förra sekelskiftet. Då byggdes operahuset, Dramaten, det här huset och en rad andra exempel på att man ville visa att Stockholm var en stad att räkna med. Vi kan se att vi har många saker som händer också vid det här sekelskiftet. Förutom att staden rent fysiskt växer finns det inslag av funktioner som vi har saknat.

De senaste 20 åren har det förts en diskussion i Stockholm om att kunna möta olika behov. Det är intressant, fru ordförande, att diskutera vad svenskar är bra på. Låt oss börja där. Vad är vi riktigt bra på? Vi är bra på att organisera saker. Utan att vara fördomsfull mot någon kultur eller några människor behöver man inte ens resa så långt ut i Europa för att märka och se att vi i Stockholm och Sverige är skickliga på att organisera. Vi är bra på att organisera kongresser, evenemang och *events*. När vi tittar på vad Stockholm skulle kunna vara i framtiden och hur vi kan utveckla funktioner som vi behöver ha här har vi sett att det finns ett ökande jättestarkt intresse för kongresser och för evenemang av den karaktären. I Stockholm genomför vi också sådana regelmässigt. Jag tror att Bo Bladholm och hans kolleger ofta tar emot stora delegationer från övriga världen. Det kan vara läkarkongresser och annat.

Det ärende vi har uppe nu om Bangårdsposten och kongressanläggningen handlar egentligen om detta. I denna stad som vill vara en miljonstad, som vi hörde i visionen 2030, har vi saknat en kongressanläggning i centrala Stockholm som har någorlunda kapacitet att ta emot lite större grupper. Det är det som ärendet vi har att ta ställning till i dag handlar om.

Detta är en kongressanläggning för 3 000 personer. Det är ett hotell med 400 rum. Det är också en stor kontorsdel, och butiker i bottenvåningen. Den stora delen vetter mot Klarabergsgatan. Man ska veta att Klarabergsgatan kanske inte är det stråk som vi älskar att gå på som stockholmare. Får man säga så? Det finns mycket att göra för Klarabergsgatan. Man skulle kunna utveckla den på många sätt så att den blev en lite mer spännande boulevard i centrala Stockholm än den är i dag.

Det är en ganska stor byggvolym. Hotellet och kontoren är 55 meter höga. Det är ungefär som Mercedeshuset vid Vasagatan. Man kan jämföra med det. Det hela ligger i ett läge som syns över hela staden. Det är klart att det kommer att spela roll hur det gestaltar sig. Det kommer att väcka debatt och diskussion, och det har det redan gjort. Man ska ändå tänka på att det inte är högre än Mercedeshuset och att det står på en plats, fru ordförande, med en byggnad i dag som lämnar ganska mycket i övrigt att önska.

Vi kommer att fortsätta med bearbetningen. Detta är lite ovanligt, men för dem som är oroliga kan jag säga att vi kommer att följa detta i varenda detalj. Vi kommer också i bygglovskedet följa hur gestaltningen blir för att förvissa oss om att det blir så bra som möjligt. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 254

M a r i a H a n n ä s (v): Fru ordförande! Vi tror att denna konferensanläggning kommer att bli väldigt bra. Jag har varit med i ärendet sedan jag satt i stadsmuseinämnden och stadsbyggnadsnämnden under förrförra perioden. Det känns skönt att det äntligen börjar bli klart. Ni som sitter i den här delen av salen och på läktaren ser just nu, om ni tittar lite snett utåt, den del som konferensanläggningen vetter mot. När vi var och tittade på förslagen till stadsbiblioteket fick man i lokalen som de var utställda i en känsla av hur det kommer att vara i konferensanläggningen. Vi tror att det kommer att bli jättefint.

Alla kan inte se utsikten. Det gäller till exempel de synskadade. Därför är det jätteviktigt med tillgängligheten. Det handlar inte bara om den fysiska tillgängligheten för dem som sitter i rullstol och så vidare. Tillgängligheten gäller både socialt och kommunikativt. Det är jätteviktigt att man följer upp det här i olika upphandlingar när man fortsätter att jobba i projektet. Det hela ska förhoppningsvis stå klart 2010. Det kanske inte riktigt blir klart då, men det är samma år som kommunfullmäktige har beslutat att Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad. Det här blir verkligen en utmaning, tycker jag.

Jag tyckte att hotelldelen var lite bastant i början. Men jag tror ändå att den kommer att bli bra. Som borgarrådet Söderlund sade är det ungefär lika högt som Mercedeshuset. Om man ska bygga riktigt högt i Stockholm tycker vi från Vänsterpartiet att det i så fall är här man ska göra det – i den del där det redan finns en del höga hus. Där finns också en del fula hus, så det skulle bli bättre med en snyggare miljö.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 255

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Så gott som samtliga remissinstanser är positiva till kongressanläggningen. Det är vi också. Den har en god utformning och en unikt central placering. Men byggnaden för hotell och kontor uppfattas som ytterst tveksam och har lett till stora protester. Protesterna handlar om påverkan på stadssilhuetten och på gatans skala. De handlar om ljusinfall, blockerade vyer och monoton arkitektur.

Jag blir lite besviken på majoriteten och Mikael Söderlund. Mercedeshuset är ju smäckert jämfört med vad vi ska bygga här. Tänk på det! Jag tror att Miljöpartiet kommer att hamna i historieböckerna som det enda parti som sade nej till den här anskrämliga byggnaden. Varifrån kom de 30 000 kvadratmetrarna kontorsytor in i planeringen? Du vill lika väl som jag, Mikael, att vi får liv och rörelse och bostäder i city. Vi ska inte tillföra nya stora volymer med kontor.

Hur kan ni släppa igenom en plan som inte läker sår i det saboterade cityområdet? Det här är en byggnad som spär på förstörelsen. Så ser jag det. Du anför i ditt yttrande att kontor, hotell och kongresscentrum kommer att synas och ha potential att bli nya märkesbyggnader som gör Stockholm omtalat för sin arkitektur. Det blir omtalat, ja – men kanske också ökänt. Det kan bli omtalat för att staden kan ha så dålig smak att man i dessa moderna tider fortsätter med cityförstörelsen.

Vi kommer att skapa en spännande märkesbyggnad som komplement till Asplunds fantastiska stadsbibliotek. Det är en märkesbyggnad. Men hur kan man ge sig till att skapa en byggnad likt dem som vi helst skulle vilja riva inne i city? Nu bygger vi en likadan som dem vi helst av allt skulle vilja bli av med i de centrala delarna av staden. Det är inte bra. Sådana här mastodontbyggnader väcker ont blod. Vi har redan fått ett antal kommentarer om det jättehotell som byggs vid Norra Bantorget. Och hur ska stockholmarna reagera på den här, ännu klumpigare, byggnaden?

Vi vädjar till er här i fullmäktige: Tänk till! Tänk om! Återremittera hotell- och kontorsdelen! Det gäller bara den delen, för kongresshallen är jättebra och jättefin. Men återremittera det andra så att det blir bättre anpassat till sina omgivningar. Det ligger ju bredvid den blåklassade centralstationen. Givetvis yrkar jag på Miljöpartiets återremiss som vi har lagt fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 256

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande och fullmäktige! I motsats till Miljöpartiet och Socialdemokraterna tycker jag att det här är ett bra förslag. Det är kul att man äntligen börjar gå vidare i den här processen. Jag tror att projektet kommer att tillföra stora värden till Stockholm. Läget är minst sagt perfekt om man ser det utifrån kommunikationer. Det kommer också att tillföra stora delar när det gäller besöksnäringen och företagandet i Stockholm. Det tycker vi är bra. Jag vill också tacka Mikael för löftet om att vi ska följa det här närmare. Jag tycker att det är jätteviktigt att vi gör det så att det hela inte drar i väg åt fel håll. Vi måste framför allt följa ärendet i stadsbyggnadsnämnden.

Jag blev lite uppeggad av Miljöpartiet och Cecilia. Om du hade frågat mig hade jag till och med kunnat tycka att vi borde göra någonting mer och större och till och med matcha stadshussilhuetten. Det tycker jag vore en kul och spännande tanke. Men i det här läget känns det här som en bra och avvägd kompromiss. Jag tror att det i slutändan kommer att bli jättefint för alla stockholmare.

Anförande nr 257

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Kongresshallens utformning är som sagt jättebra. Och placeringen är alldeles utmärkt. Vi har absolut ingenting emot att det blir ett hotell bredvid. Men plocka bort 30 000 kvadratmeter kontor, och du kan göra en hotelldel som är mycket bättre anpassad till platsen! Det här blir som en mur. Det blir en vägg som man möter i stadsvyn från Södermalm. Det kommer att påverka hela stadsbilden. Jag tycker att det är oroande, för snyggt blir det inte! Vi bygger exakt ett sådant hus som vi helst skulle vilja riva inne i city. Man gjorde fel och begick misstag, och jag tycker inte att vi ska göra om dem i dagsläget.

Anförande nr 258

M i k a e l S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag vill bara säga till Cecilia att för att få någonting måste man betala någonting. Det är det som är förutsättningen. Kontorsdelen kommer inte upp av sig själv, utan den är en förutsättning för de övriga delarna. Detta är ett paket som hänger ihop. Cecilia undviker att säga att man i så fall inte skulle ha resurser att bygga kongressanläggningen. Det är ingen som vill ta på sig att driva den typen av anläggning om man inte har några delar som är lönsamma och håller kongressanläggningen vid liv. Det ena är alltså en förutsättning för det andra. Jag tycker att Cecilia glömmer bort det i resonemanget.

Anförande nr 259

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ärendet har varit en förlustaffär för Stockholm ganska länge. Vi går back på projektet även om man tar i så man spricker på den här tomten och försöker bygga ut varenda kvadratcentimeter och uppåt så mycket det går. Det blir i alla fall en förlustaffär för Stockholm. Vi har ingenting emot hotellet. Det behövs. Antalet rum i hotellet behövs för att driva kongressanläggningen. Det är en självklarhet. Men vi tycker att man borde kunna plocka bort kontorsdelarna. Om vi redan har gått med förlust på projektet kan vi väl i alla fall se till att vi inte förstör stadsbilden, och i så fall ta en något större förlust i stället. Jag tycker att det definitivt vore värt det.

§ 17 Detaljplan för Hammarbyhöjden 1:1, del av Sjöstadporten, i stadsdelen Södra Hammarbyhamnen (Dp 2006-03400-54) (utl. 2007:90)

Anförande nr 260

M a r i a H a n n ä s (v): Fru ordförande! Vi har en reservation från Vänsterpartiet. Den handlar om antalet parkeringsplatser. Vi tycker nämligen att man måste tänka framåt även fortsättningsvis när det gäller Hammarby sjöstad. Vi förbättrar båttrafiken och vi förbättrar de allmänna kommunikationerna. Vi har kommit så långt sedan ärendet påbörjades att man har börjat titta på lösningarna för att fortsätta spårvägen in till Slussen. Vi hade det uppe på stadsbyggnadsnämnden för inte så länge sedan och diskuterade olika förslag. Därför tycker vi att man måste minska bilantalet, det vill säga antalet parkeringsplatser per lägenhet som man har räknat med. Därmed har vi en reservation som jag yrkar bifall till.

Anförande nr 261

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi har samma återremissyrkande som Vänsterpartiet. Vi har lagt fram ett gemensamt sådant. Det handlar om att inte vara kostnadsdrivande genom att skapa en mängd onödiga parkeringsplatser. Dessutom urholkar man Hammarby sjöstads miljöprofil, som i dagsläget lockar tiotusentals utländska besökare. Det vore dumt att föra in en massa trafik i området. Det är bättre att satsa på bilpoolsystemet och verkligen se till att Tvärbanan kan fullföljas.

Dessutom kan man titta lite mer på ljusförhållandena i lägenheterna i några av de här kvarteren om man ändå ska återremittera ärendet. Det kan man göra genom ganska enkla medel genom att fasa av hörn eller göra trubbiga innervinklar och se till att det finns ljusinsläpp. Så kan man förbättra ljusförhållandena i lägenheterna betydligt om man ändå ska bearbeta planen något. Därför yrkar jag på vår skrivelse i kommunstyrelsen.

Anförande nr 262

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är inte för att minska miljöprofilen i Hammarby sjöstad som vi gör detta utan för att vi tycker att det ska vara rimliga villkor för de boende. Det är det som det handlar om. Jag kan säga till Cecilia Obermüller att erfarenheterna hittills visar att de boende inte har varit överförtjusta över Miljöpartiets parkeringsnormer. De har tvärtom klagat ganska högljutt. Det är det som är bakgrunden. Vi har utgångspunkt i människorna som ska bo här, vilket jag inte tror att Cecilia Obermüller riktigt har. Därför vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 18 Minska den illegala affiseringen och förbättra möjligheterna till kultur- och evenemangsinformation i det offentliga rummet (utl. 2007:91)

Anförande nr 263

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Vi har en offensiv ambition att se till att Stockholm blir den rena och vackra staden. Det har ett stort värde. Många som sjunger Stockholms lov brukar förknippa Stockholm med renhet och skönhet. Det finns en hel del att göra där, herr ordförande. Vi har tidigare pratat om vår nolltolerans mot klotter. I dag handlar det om den illegala affiseringen. Vi menar att gällande lagar och regler ska följas och att man ska respektera andras egendom. Det tycker vi är ganska självklara utgångspunkter i vårt arbete för att göra staden vackrare, skönare och renare.

Det finns flera skäl till att reagera mot den illegala affiseringen. För det första kostar den enorma summor för staden och andra fastighetsägare som tvingas städa och sanera. Bara Stockholms stad lägger ned 100 miljoner kronor om året på att bekämpa förfölning och nedskräpning. Det är en summa som växer ständigt.

För det andra innebär den illegala affiseringen en säkerhetsrisk på olika sätt. När man sätter upp affischer på dåligt valda ställen blir det så att uppmärksamhet tas från trafikanterna. De tittar på affischerna i stället för att titta framåt, åt sidan eller vart man nu ska titta för att ta sig fram trafiksäkert. Det är alltså inga bra placeringar.

För det tredje bidrar slamsorna av olagliga affischer som hänger i månader på elskåp och fasader till att förfula miljön och förfula staden. Men de bidrar också till att skapa en upplevelse om att ingen bryr sig och att staden håller på att gå ned sig. Intrycket är att det är en lätt förslumning som äger rum. Det är i alla fall en otrygghetskapande funktion som ligger i den illegala affiseringen och dessa remsor och slamsor som hänger överallt på elskåp, fönster och andra platser.

Nu har vi gått vidare och vi kommer att jobba mycket med illegal affisering. Vi kommer att undersöka om nedrivandet och upprensandet av illegala affischer kan ingå i våra städentreprenörer på ett mer organiserad sätt och om borttvättandet av schablonmålningar kan ske på samma sätt som med klotter. Vi jobbar tätare och tätare med polis och åklagarmyndighet för att bekämpa den illegala affiseringen. Vi inför klausuler mot användningen av illegal affisering när det gäller kontrakt med lokaler som hyrs ut av staden. Vi tittar på ordningsföreskrifterna för att se om vi kan sätta in tydligare regler i den lokala ordningsstadgan för att se vad som gäller för affisering i staden.

Herr ordförande! När man läser en del av reservationerna måste jag säga en sak. Tidigare har vi pratat om klottret. Då var det en del representanter från Miljöpartiet och jag tror även från Vänsterpartiet som jämförde klotter med Picasso. Den här gången har Yvonne Ruwaida, som jag inte tror är här i dag, och Miljöpartiet hävdade att affischerna tillför stadsbilden färg och puls och att de i ett socialt och kulturellt perspektiv är en tillgång i stadsbilden. På något sätt stämmer det väldigt illa med mitt intryck av hur staden ser ut. Det är inte ett spännande inslag i stadsbilden att se de

här nedklottrade affischerna som är halvt nedrivna och omklistrade. De förstör stadsmiljön.

Herr ordförande! Jag tror inte att man upplever i Bandhagen att elskåp och husfasader täckta av reklam för världsartister som har uppträtt i Globen för några månader sedan är ett spännande inslag. Jag tror inte heller att man tycker det ute i Midsommarkransen när man ser rester av reklam för kattmat och fönsterputs som tidigare har prytt lyktstolpar och som nu ligger slängda lite överallt. Det här är ett stort problem i Stockholm. Det är en del i varför vi inte kommer till rätta med den rena och snygga staden. Därför tycker jag att vi ska yrka bifall till förslaget. I detta ingår de 100 nya affischplatser som vi nu sätter upp runt om i Stockholm för att skapa möjligheter för legal föreningsaffisivering.

Anförande nr 264

Å s a R o m s o n (mp): Det är ingen nyhet att Mikael Söderlund och Miljöpartiet har olika uppfattningar om hur god stadsmiljö ska vara. Rent och snygg är alltid det trygga gaturummet – detta kan vi diskutera. Du gjorde ett spännande uttalande i Södermalmsnytt för inte alltför länge sedan där du menade att små fågelholkar och rondellhundar var det stora hotet mot tryggheten i Stockholm. Det är ju också illegalt, Mikael. Det är väl någonting som är värt att agera kraftfullt emot, för det verkar inte råda någon brist på resurser när det gäller Moderaternas polisiering av det offentliga rummet och över de yttringar som vi ser där.

Självfallet ska man inte underlätta för affisivering på husväggar som sedan blir halvdan och ser skräpig ut. Det finns sådant också. Men tänk på alla byggfasader och byggställningar med stora masonitskivor, Mikael Söderlund! Nu börjar man sälja dem som reklamplatser. Där kan man sätta upp affischer om kulturevenemang och annat i Stockholm. Det är väl ändå någonting som tillhör stadslivet? Kom till vilken annan storstad som helst! Om det skulle vara helt rent från information om kulturevenemang i staden skulle man inte känna sig hemma. Då skulle det inte vara en levande stad. Det är klart att det finns platser där det går att affischera även om du inte skulle kalla det lagligt.

Ordningsfråga

Anförande nr 265

A n n M a r i E n g e l (v): Så roligt att se så många åhörare här! Jag har en ordningsfråga som handlar om idén om att man inte skulle få hålla upp plakat på läktaren. Jag har frågat var det finns nedskrivet, och det är ingen som har lyckats visa det.

Jag vet att man inte får göra opinionsyttringar och uttala sig från läktaren. Men om det är så att man inte får hålla upp plakat på läktaren tycker jag att vi ska se till att få ändring på det i den här salen. Jag tycker att alla medborgare i Stockholm ska ha yttrandefrihet.

Anförande nr 266

A n d r e v i c e o r d f ö r a n d e n : Sedvänjan att inte tillåta någon form av demonstrationer på läktaren är mycket gammal och gäller i flertalet parlamentariska församlingar. Jag har varit ledamot av riksdagen och av Europaparlamentet, och sådant här kan inte få förekomma i vare sig den ena eller den andra församlingen.

Att applådera eller att högljutt uttrycka sin åsikt från läktaren står likaså i strid med de regler som gäller för demokratiskt uppträdande i en vald församling. Jag ser inte någon möjlighet att fullfölja sammanträdet under rådande omständigheter, och jag ajournerar därför sammanträdet i avvaktan på att läktaren blir tömd.

Ordningsfråga

Anförande nr 267

A n n M a r i E n g e l (v): Det är roligt att se så många åhörare här. Jag har en ordningsfråga som handlar om att man inte får hålla upp plakat på läktaren. Jag frågade var det finns nedskrivet. Ingen har lyckats visa det. Jag vet att det inte är tillåtet med opinionsyttringar och att uttala sig från läktaren. Om man inte får hålla upp plakat på läktaren tycker jag att vi ska se till att få en ändring. Jag tycker att alla medborgare i Stockholm ska ha yttrandefrihet.

Anförande nr 268

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är intressant att den här yttringen kom just under debatten om illegal affischering. Det säger ganska mycket om problemen. Uttrycken från bänkarna visar också att vi har olika uppfattning om hur demokrati ska skötas.

Syftet med åtgärden att göra staden vackrare, skönare och renare är att skapa affischeringsplatser, legala sådana, till att börja med 100 stycken. Vi vill fortsätta det arbetet för att i samarbete med professionella aktörer hitta möjligheter till samverkan så att denna typ av uttryck finns i gaturummet. Det här ärendet handlar inte om att förbjuda det.

Ni förespråkar att man ska förstöra andras fasader och elskåp och att de ska betala för att sanera dem. Det förespråkar ni. Jag tycker att det är en fullständigt orimlig ståndpunkt. Att jämföra klotter med Picasso och illegal affischering med spännande uttryck i stadsbilden är inte seriöst om man sitter i Stockholms stads fullmäktige när staden ser ut som den gör.

Anförande nr 269

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Jag tycker att det här är ett av de mest egendomliga och på sätt och vis obehagliga ärenden som vi har haft i fullmäktige. Jag tänker då naturligtvis inte på grundtanken att se över affischeringen i staden. Den är bra. Jag låg själv bakom skrivelsen i kulturnämnden 2003 då s, v och mp efterlyste fler platser för legal affischering. Vi föreslog att man skulle använda elskåpen.

Man gjorde ett försöksprojekt och tillsatte en arbetsgrupp. Det fanns planer på att gå vidare.

När den nya regimen kom nöjde man sig inte med att gå vidare med alla de förslag som fanns för att hitta nya platser och som vi alla var överens om. Det är fortfarande försvinnande få platser som upplåts jämfört med alla dem som den kommersiella reklamen får. Den sköljer över oss och blir alltmer utmanande. Hela tunnelbanetåg är nedsmetade med reklambudskap och det är jättelika vepor på fasaderna. Det hör numera till stockholmarnas vardag.

Nu ska man alltså sätta åt dem som använder det offentliga rummet för att affischera om kultur och möten. I klartext står det i ärendet: Kulturförvaltningen får i uppdrag att dra in kommunala bidrag för arrangörer som använder sig av illegala metoder för att marknadsföra sina evenemang. Det står vidare att lokaluthyrare ges i uppdrag att införa klausuler mot användande av illegal affisivering.

Det är väl att gå långt över gränsen för vad som är rimligt i en rättsstat. Ska alltså kulturförvaltningen skicka ut spioner på staden? Ska bidragen dras in retroaktivt, eller sker det i nästa års fördelning? Gäller det i andra hand om en lokal hyrs ut till en arrangör som sätter upp en affisch?

Det är självklart att stadens kulturstöd ska delas ut utifrån konstnärliga kulturpolitiska bedömningar. Man måste respektera åsikts- och yttrandefriheten, även om alla kan tycka att en del affischer hamnar på fel ställe. Det ska man motverka på olika sätt, men inte genom att dra in bidragen.

Om stadens förvaltning ska leka polis finns det ju mer angelägna brott att beivra. Det öppnar svindlande perspektiv. Socialbidragstagare som kör mot rött – ska de också bli av med sina bidrag? Ska inte den som någon gång har brutit mot en lag få bo i kommunens bostäder?

Släng detta polisiära inslag i den kommunala verksamheten i någon av de nya papperskorgarna. Besinna er!

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 270

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tycker att kulturborgarrådet ska kommentera de rent kulturella aspekterna. Jag förstår inte Ann Mari Engel. Det är alltså ett jätteproblem om man kommersiellt hyr ytor på lagliga platser där man inte stör trafik, fotgängare och andra. Då är det ett problem och ett alldeles för stort inslag i stadsbilden. Om man kör en illegal affisivering - som det kostar flera miljoner att ta hand om - på direkt olämpliga platser, på andras fasader och på andras glasrutor är det okej. Jag förstår inte logiken.

Vi lägger konsekventa förslag i fullmäktige för att skapa förutsättningar för det fria kulturlivet att affischera. Har du sett affischpelarna? Vet du att de är kommersiella och att en del av dem är riktade till kulturlivet och föreningslivet? Är inte det en perfekt lösning på ett problem som staden har haft i många år? Detta har inte hänt nu.

Totaleffekten av klottret, affiseringen och nedskräpningen har kommit nu. Det är värre än någonsin ute på staden.

Jag förstår inte varför detta är ett problem, Ann Mari. Det här måste ju vara den perfekta lösningen på ett problem som vi alla har brottats med under lång tid.

Anförande nr 271

A n n M a r i E n g e l (v): Som jag sade är de trekantiga affischpelarna väldigt bra, men det är en väldigt liten del av det offentliga rummet. Problemet är att man kan köpa reklamplats och måla en hel tunnelbanevagn och hänga upp jättelika vepor. Många tycker att det är störande i stadsbilden. Du säger att det inte stör. Som fattig kulturförening kan man inte sätta upp en affisch.

Jag håller med dig om att det är bra ju fler legala platser vi kan få. Jag har själv föreslagit elskåpen. Jag kan inte se att det föreslås något annat än att man ska titta på om det är möjligt. Det måste finnas många platser. Felet är att man inte först ordnar alla platser och sedan tittar på vad man kan göra åt det. Nu säger man att man ska bestraffa alla som affischerar på illegala platser. Det är fel väg att gå. Det kommer inte att fungera med kulturlivet, men det är ett sätt att stoppa yttrandefriheten som jag tycker är obehagligt.

Anförande nr 272

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Ann Mari Engel tycker att det här känns som ett ingrepp i yttrandefriheten och att det känns obehagligt. Det kan man jämföra med den känsla som jag har efter det uppträdande vi såg här alldeles nyss och reaktionerna från några av ledamöterna här i fullmäktige. Jag är väldigt skakad.

När det gäller yttrandefrihet handlar det om att vi alla ska följa de lagar och regler som finns i samhället. Det gäller även fria kulturföreningar om de vill affischa. Det är ingenting konstigt med det.

Vi har erbjudit 100 nya platser att affischa på. Det lyckades ni inte åstadkomma på era fyra år. Det har vi gjort på ett halvår. Mikael Söderlund har lett det arbetet. Vi är väldigt stolta över det.

Jag är övertygad om att kulturföreningar vill affischa legalt. Där skiljer du och jag oss åt. Du tror att de vill affischa illegalt. Det tror inte jag. Jag tror att de vill göra saker och ting legalt. Vi erbjuder nu den möjligheten. Det är ett erbjudande som jag tror att de kommer att anta.

Anförande nr 273

A n n M a r i E n g e l (v): Jag var inblandad i det förra försöket på Götgatan där det fanns legala möjligheter. Den illegala affiseringen upphörde inte. Man kan inte bestämma några få platser där alla ska sätta sina affischer. Det var ett försök. Det fungerade inte särskilt bra. Det håller jag med om. Problemet är inte att ni erbjuder platser. Problemet är att ni bestraffar dem som sätter upp affischer illegalt. Jag vill ha bekräftat av dig det som står i ärendet och som du förnekar i tidningen i dag: Kom-

mer kulturnämnden att dra in bidragen för de kulturevenemang som man affischerar illegalt? Det står i det beslut som ni är på väg att ta i dag. Jag vill att ni bekräftar det. Jag tycker att det är ett ingrepp i yttrandefriheten.

Jag beklagar om du tycker att det är obehagligt att se affischer här inne. Jag tycker inte att det är särskilt farligt.

Anförande nr 274

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Vi är överens om de uttalade målen i det här ärendet och behovet av mer resurser för att få bort den illegala affiseringen i staden. Vi är inte överens om alla metoder för att uppnå det som redovisas i ärendet.

Vi är överens om att öka möjligheterna för kultur- och evenemangsinformation på ett sätt som vi initierade under den förra mandatperioden. Att det tog tid med trekantspelarna hade att göra med att en konkurrent överklagade processen så att det tog längre tid än vad vi hade hoppats på.

Vi är också överens om att se över de kommande städupphandlingarna för att tydligare kunna motverka illegal affisivering. Vi vill förbättra samarbetet med polismyndigheten kring de här frågorna och se över de lokala ordningsföreskrifterna, om det är möjligt.

I ärendet finns det två förslag som är att betrakta som tomma hot från de ansvariga borgarråden. De skulle snarast innebära en ökad rättsosäkerhet.

Det ena är förslaget att göra kommunala förvaltningar till domstolar som ska dra in kommunala bidrag till föreningar om deras affischer påträffas uppsatta på ett illegalt sätt. Hur det ska gå att bevisa att föreningen har låtit göra det på uppdrag av någon medlem, sympatisör eller styrelseledamot är obegripligt. Sådana rättsliga bedömningar är ju en fråga för polis och åklagare, inte för tjänstemän på kultur- eller idrottsförvaltningen.

Samma sak är det med klausuler om att lokalhyresgäster inte ska bedriva olaglig verksamhet som illegal affisivering. Om något sådant uppdrag ska, enligt förslaget, till exempel saluhalls- och fastighetsförvaltningen fungera som åklagare och driva uppsägningsfrågan i Hyresnämnden.

Vi har hört att alla sådana här frågor ska upp i Hyresnämnden. Jag är tämligen övertygad om att det inte kommer att hålla för någon uppsägning. Det blir ett slag i luften.

Jag undrar hur man ska kunna driva sådana processer.

Det är de rättsvårdande instanserna som ska bevisa och beivra olaglig verksamhet, inte stadens förvaltningar.

Borgarrådet Söderlund och den borgerliga majoriteten verkar ha svårt med juridiken. Min fråga till Mikael Söderlund är: Har den juridiska avdelningen verkligen sett det

här ärendet? I stadsledningskontorets yttrande – som inom parentes är mer politiska texter än sakliga bedömningar – kan man inte läsa något om det. Jag betvivlar att man skulle ge sin välsignelse till detta.

Anförande nr 275

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Om man inte var övertygad innan, blir man det när man hör de här argumenten.

Om vi ger bidrag till föreningar som uppenbart bryter mot lagar eller uppför sig olämpligt är jag övertygad om att kulturförvaltningen pratar med dem. Det har de i uppdrag att göra. Jag tror på samtalets metod. Det enda sättet för er att reagera är att ringa till polisen. Vi pratar om att man inleder ett samtal och påpekar att det inte är lämpligt att förstöra annans egendom, eller vilka olagligheter man nu hittar på i föreningen. Det är väl inte konstigt. Jag är övertygad om att stockholmarna anser att vi politiker har ansvar för att upprätthålla den relationen gentemot dem som får offentliga bidrag.

Det är inte alls konstigt.

Anförande nr 276

J a n V a l e s k o g (s): Det handlar inte om att föra samtal i vänlig ton. I det här ärendet handlar det om att man skulle förlora bidrag om man affischerar illegalt ute på staden. Då ska man bevisa vem som har gjort det. Vilka är kriterierna? Räcker det att man är sympatisör, medlem eller styrelseledamot? Det är en fullständigt orimlig hantering. Att man ska prata med dem och tala om att man inte får göra så är självklart. Att vidta sådana åtgärder som att dra in bidragen kommer inte att hålla.

Anförande nr 277

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Socialdemokraterna har gjort en resa. För 100 år sedan stod ni för människors rätt. Man skulle kräva sin rätt och man skulle göra rätt för sig. Inte pratade Socialdemokraterna då om att man skulle förstöra ute på stan och sabotera annans egendom. Hela idén var ju att man skulle stå för vissa värden.

Under den förra mandatperioden hade ni en verksamhet i Kulturhuset, Planka.nu, där man fick rita och berätta hur man gör för att inte betala i tunnelbanan och så vidare. Ni är legära med den här typen av grupper. Vi är väl företrädare för Stockholms stads invånare. Då ska man väl ställa krav på att människor följer de regler som alla vi andra följer.

Det är absurt att dra ut detta som du gör. Som Madeleine säger gäller detta i fall där det är uppenbart under lång tid och man vet hur det förhåller sig. Kulturförvaltningen ska inte agera polis. Ärendet handlar om att samverka med åklagare och polis när det gäller att stävja den här typen av brottslighet. Vi pratar också om ordningsstadgan.

Vi måste kunna ställa krav och bry oss om hur staden fungerar och ser ut. Vi ska inte låta aktörer som kulturförvaltningen vara polis. Det ska polisen vara. Men vi kan definitivt ställa krav på dem som hyr lokaler av oss. Det gör vi i dag.

Anförande nr 278

J a n V a l e s k o g (s): Naturligtvis ska ingen bryta mot lagen. Det står klart i vår reservation hur vi ser på frågan om illegal affischering. Att genomföra förslag som är omöjliga, som är tomma hot och inte går att genomföra får ett löjets skimmer över sig.

Det är intressant med juridiken och hur det här ska fungera i praktiken. När vi nu har ett stadsledningskontor med juridisk kunskap ska man utnyttja det. Det har uppenbarligen inte skett i det här ärendet.

I fortsättningen behöver vi tänka på att se till att den kompetens som finns i staden får yttra sig. Då slipper man sådana här fadäser.

Anförande nr 279

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska vara både rent och vackert. Att införa fler möjligheter att affischera är bra. Det är självklart något som vi stöder.

Det är i dag svårt för små icke-kommersiella organisationer, festivaler och liknande att marknadsföra sig på ett lagligt sätt. Affischplatserna är få och tavlorna för föreningsmeddelanden är ännu färre, även om vi under den förra mandatperioden inledde ett arbete för att utöka dem.

Det finns en rad bra förslag i ärendet, men inte tillräckligt. Det är trevligt att kulturborgarrådet går ut i Svenska Dagbladet i dag och lovar att även förslaget med affischering på elskåpen ska bli verklighet.

Att bygga ut och öppna för fler lagliga möjligheter kommer sannolikt att göra att den illegala affischeringen minskar. Det är givetvis bra. Så som det är formulerat i ärendet kommer inte antalet affischplatser att räcka till. Det tror jag att vi måste fortsätta att jobba med.

Förslaget att kulturförvaltningen ska agera polis och att man ska dra in bidrag för dem som affischerar på fel ställe tycker jag är direkt dåligt. Det yrkar jag avslag på.

Jag är lite fundersam till hur det ska gå till. Det är flera som har tagit upp det. Många delar ut affischer, klistermärken och annat som en del av sin marknadsföring. Om jag som tar emot det sätter upp det någonstans är det då den som delar ut det som ska bli av med sitt bidrag, även om den har affischerat helt lagligt?

Hur går det med stöd till politiska partier? På min gångväg till tunnelbanan i Kista hade Folkpartiet, åtminstone en månad efter valet, en affisch på Maria Vallhager som hängde så att den höll på att ramla i huvudet på dem som gick där. Skulle då Folkpartiet bli av med sina bidrag?

Det finns en del sådana frågor som vi behöver ta upp och som kan vara svåra att lösa.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag.

Anförande nr 280

M a t s B e r g l u n d (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill gärna se en politik som förbättrar möjligheterna för mindre penningstarka organisationer att nå ut med sina budskap. Jag vill att Stockholm ska fortsätta att vara en tillåtande och tolerant stad med ett stort och varierat kulturliv. Jag vill däremot inte motarbeta de mindre penningstarka organisationerna genom att dra in kommunala bidrag bara för att man har affischerat på fel plats.

Styrande för det här ärendet är bland annat det som uttrycks av majoriteten som en trygg och snygg stad. Det är ju lätt att skriva under på en sådan formulering. Innan man lättvindigt gör det bör man stanna upp och reflektera över det subjektiva i orden snygg och trygg. Vad är snyggt och vad är fult? Vem ska avgöra det? Vem känner sig trygg i ett intolerant övervakningssamhälle?

I debatten om affischering hörs ofta röster om att det inte är den illegala affischeringen som är det stora problemet, utan att det är den legala kommersiella reklamen som förfular stadsmiljön. Det är naturligtvis också subjektivt, beroende på med vilka ögon man väljer att se sin stad.

Jag är beredd att till viss del hålla med. Visst är det provocerande att ständigt bli utsatt för budskap som man inte sympatiserar med. Jag tycker också att klotter, tags och graffiti på fel ställen är förfulande, men det är enormt provocerande att se hela tunnelbanevagnar nedsölade av Coca Cola eller Aftonbladets sportlogo.

Det är positivt att 100 nya pelare för fri affischering är på väg. I dag är de ytorna alldeles för få. Det är förvisso också negativt att lika många nya kommersiella reklamytor är på väg. Det kommer på samma gång. Det ska bli reklam på ena sidan av dessa.

Vi ska arbeta positivt med att stötta våra föreningar, inte negativt genom att strypa bidrag eller försvåra lokalbokningar.

Mikael Söderlund talade tidigare om nolltolerans mot den illegala affischeringen. Jag tycker att man ska vara försiktig med den typen av uttalanden. Man kan naturligtvis ha nolltolerans mot alla typer av lagöverträdelser, men är det konstruktivt? Är det möjligt att genomföra och vad blir resultaten? Använd hellre ordet intolerans. Det är ju det som det är fråga om när ni ska strypa bidragen till kulturföreningarna. Det blir ett väldigt intolerant samhälle. Det blir ett övervakande storebrorssamhälle när ni lägger stora resurser på att övervaka kulturarbetare och utreda vems affisch som har satts upp var och av vem.

Som jag sade tidigare under eftermiddagen: Är det inte bättre att lägga de resurserna på verksamhet inom kulturområdet?

När jag skrev ned det här anförandet kollade jag i synonymordboken i Word. I stället för intolerans föreslås orden ofördragsamhet, fördomsfullhet och omedgörlighet. Det är ord som ganska bra karaktäriserar den borgerliga kulturpolitiken. Miljöpartiet har en mycket bättre kulturpolitik. Vi vill värna den fria kulturen. Vi vill värna det fria ordet. Vi ser möjligheter där ni av någon anledning bara ser skräp.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 281

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Fullmäktigeledamöter, ordförande! Det här ärendet handlar om två saker som hänger ihop. Det kan vara svårt att hålla de två sakerna i huvudet samtidigt, men vi kan väl försöka.

Det handlar om att vi ska ha ett Stockholm där vi känner oss trygga, Vi ska ha ett Stockholm som inte förslummas och inte ser stökigt ut. Vi ska känna att vi kan gå i trygga miljöer. Det känner inte alla stockholmare i dag. Alla ni som har träffat en väljare någon gång i livet vet att människor är bekymrade över hur det ser ut i Stockholm och över vad som händer med vår vackra huvudstad.

Det handlar också om att vi ska slå vakt om yttrandefriheten och ett positivt och bra klimat i staden. Vi ska kunna mötas under ordnade former och diskutera saker och ting, kanske i en teaterlokal, på en konsert eller ett galleri.

Vi i den här majoriteten har lyckats med något som jag är extremt stolt över. Vi har lyckats få fram något som vi har slagits för i många år, nämligen en yta för det fria kulturlivet att exponera sig på. Ni kan inte ens tro att det är sant. Det kommersiella kulturlivet har flyttat på sig för att det fria kulturlivet ska få plats.

Vi får 100 nya ställen – upplysta och vackra och som hålls i ordning. Det är 200 kvadratmeter.

Jag står fast vid vad jag har sagt förut i dag. Jag vet att det fria kulturlivet längtar efter detta. Jag vet att det fria kulturlivet behöver detta. Jag vet att det fria kulturlivet uppskattar att vi kan erbjuda dem den här möjligheten.

Det förs en debatt om indragna bidrag och så vidare. Det antyder mer er syn på samhället än min när man säger att det enda sättet att lösa detta är att kalla in polisen.

Jag är helt övertygad om att det räcker med samtal och att man bekymrat rynkar på pannan och säger att det inte är så bra att ni klistrar era affischer här. Det finns en tavla på annat håll.

Det fria kulturlivet kommer att uppfylla detta. Det är jag helt säker på.

Jag är förvånad över att det är en nyhet i kulturstödet att man måste följa lagar och regler. Så har det alltid varit. Så var det även när ni hade makten. Försök inte att låtsas något annat. Lagar och regler inom kulturlivet har alltid gällt för att man ska få bidrag av offentliga medel och skattemedel.

Anförande nr 282

A n n M a r i E n g e l (v): Jag förstår att du försöker blanda bort korten Madeleine. Det här ärendet är faktiskt lite pinsamt för dig. Det är, som du säger, två frågor. Den ena som handlar om att skaffa fler platser är vi överens om. Det har vi påbörjat. Du säger att vi inte lyckades på fyra år. Jag håller med om det. Det tog några år. Jag lade den här motionen 2003. Vi har trögarbetande förvaltningar.

Den andra frågan handlar om att dra in kommunala bidrag för dem som använder sig av illegala metoder. Påstå inte att det alltid har gällt och att det alltid har stått så. Det är en alldeles ny idé som har fått otroligt mycket kritik från kulturlivet. Du känner till hur många brev som kom till kulturförvaltningen när det här var aktuellt i samband med klotterfrågan. Nu kommer det som ett beslut i fullmäktige att man ska dra in kommunala bidrag och införa klausuler mot illegal affischering. Det har aldrig tidigare varit så i staden.

Anförande nr 283

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Ann Mari Engel har i varje inlägg där hon har nämnt mitt namn under hela den här perioden kallat mig för pinsam. Det är ett ord som jag aldrig skulle ta i min mun om någon annan. Det får stå för dig.

Jag ska svara på din fråga.

Vi vill införa att man ska följa lagar och regler. Ett villkor för att man ska få bidrag är att man inte affischerar illegalt. Det är inte något konstigt. Det gjorde man på din tid. Vi gör det på min tid. Det är ingen stor dramatik. Det har inte varit aktuellt hittills. Vi hoppas att det inte blir aktuellt. Vi ger det fria kulturlivet chansen att inte göra det aktuellt genom att erbjuda dem något annat.

Anförande nr 284

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Ni kan inte tro att det är sant, säger kulturborgarrådet. Jag vill påpeka att vi gör det. Det var nämligen vi som fattade det här beslutet. Det var vi som förhandlade fram den här lösningen. Anledningen till att det händer nu är en juridisk process. Det låter nästan förmätet att ta åt sig äran av en juridisk process som en annan part från näringslivet har drivit mot staden och säga: Vi gjorde detta.

Det kanske ytterligare grumlar till er syn på rätt och straff.

Anförande nr 285

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är svårt att tro att det här är en fråga som ska debatteras på det här sättet. Det är väl självklart att vi ska enas om att ha en trygg och snygg stad. En nedsmutsad och nedklottrad stad är otrygg. Det vill vi inte ha.

Vi välkomnar de nya 100 affischplatserna som ger möjlighet för yttrandefriheten att gälla. Man uppmantrar människor att på ett legalt sätt visa vad man tycker och tala om vilka teaterföreställningar och arrangemang som förekommer i staden.

Man stannar inte vid det utan går vidare för att hitta flera ytor som ska kunna tas till vara.

Det är konstigt att nolltoleransen mot illegal affischering inte redan existerar. Den rödgröna oppositionen avfärdade under sin tid i majoritet en motion av Anders Broberg om att de som klistrade upp affischerna på illegala platser också skulle ta ned dem.

I miljöpolitiken kräver vi ett producentansvar. Är det då så konstigt om man kräver att den som klistrar upp affischerna illegalt också ska ta ned dem?

Stockholm lägger närmare 100 miljoner på att städa efter klotter och nedskräpning. Där ingår illegal affischering. Det är resurser som skulle kunna användas till något mycket mer positivt. Det skulle göra många stockholmare mycket gladare.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 286

J a n V a l e s k o g (s): Om vi i fullmäktige ska lägga förslag på hur vi ska arbeta med de här frågorna ska det också vara genomförbart. Problemet är att det här inte är genomförbart. Det kommer inte att dras in något bidrag för någon förening där man har hittat illegalt affischerad reklam. Det kommer att vara omöjligt att bevisa vem som har gjort det. Om man lyckas göra det blir det ändå en stor debatt, om det är en rimlig åtgärd. Det kommer knappast att vara möjligt att genomföra. Jag tror att det juridiskt kommer att skapa frågetecken.

Det är samma sak om man i Hyresnämnden ska driva som skäl för uppsägning att en lokalhyresgäst i något sammanhang har affischerat illegalt. Det kommer inte att fungera i praktiken.

Anförande nr 287

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Min tilltro till stadens medborgare är större än vad den verkar vara på den rödgröna sidan. Jag tror att de allra flesta människor vill leva lagligt. Jag tror därför att det här ger en vink om att vi är tydliga med att sätta stort värde på att människor ska agera lagligt. Det är väl inte något konstigt med det?

Anförande nr 288

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har tidigare under dagen påpekat att den moderata alliansen gärna ställer krav på dem som är utsatta och inte har så mycket makt i samhället. Samtidigt är det väldigt besvärligt med antidiskrimineringsvillkor. Att ställa krav på små kulturföreningar kan man göra. Då är det plötsligt inte något krav på rättssäkerhet.

Ett skydd för människor mot diskriminering på grund av etnicitet, religion, funktionshinder eller sexuell läggning är däremot väldigt svårt. Det är omöjligt. Tänk om människor ändrar sitt beteende!

I det här fallet har vi en bra måltavla. De som har ganska lite kan vi slå hur hårt som helst mot.

Anförande nr 289

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Man kan ha många olika åsikter om affischer. Något som jag tycker förfular staden är det som vi åstadkommer från alla partier som är representerade här i salen. Vart fjärde år får vi hela staden full av affischer vars konstnärliga kvalitet vi nog inte ens ska försöka diskutera.

För några år sedan hade jag förmånen att vara med i det amerikanska presidentvalet. Många saker därifrån vill jag inte ta hit. Men en intressant sak var att de inte använder affischer. Man använder helt andra sätt. Jag tycker att vi är ett dåligt föredöme för alla medborgare i staden när vi sprider våra affischer och sätter upp dem överallt. Jag vet att det är legalt för oss att göra på det sättet under en given period. Men det skulle vara bra om vi kunde komma bort från det.

Jag vill därför utmana alla er andra. Skulle ni vara beredda att diskutera ett helt annat sätt att föra år 2010 års valkampanj och avstå från affischerna med hänvisning till att det sparar papper och att vi vill vara ett föredöme för stadens övriga medborgare?

Anförande nr 290

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Under många år har man pratat om att avskaffa det lokala affischerandet. Den diskussionen tar vi gärna upp till nästa val. Några kanske har ändrat sig sedan förra gången. Det har många gånger i Stockholms moderna politiska historia diskuterats om vi ska ha den typen av lokal affischering. Om du vill ta det initiativet och har ditt parti med dig kan du komma tillbaka så ska vi diskutera det.

Anförande nr 291

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tyckte att jämförelsen med aktiviteten på läktaren som Mikael Söderlund gjorde var alldeles utmärkt. Även jag tycker naturligtvis att ordningen ska hållas i den här salen. Reglerna på läktaren ska följas. Det är tämligen självklart; nästan lika självklart som att man håller talartiden.

Jag skulle aldrig komma på idén att staden ska avbryta samarbetet med LR eller med Lärarförbundet på grund av den här händelsen. Det är en fullständigt konsekvent uppfattning. Om man vill att folket ska följa lagar och regler kan inte staden agera godtyckligt. Det är konsekvent och logiskt.

Ni har modifierat era ståndpunkter något. Det är bra. Det handlar nu i stället om att man ska föra en dialog. Man ska prata med organisationer som kan tänkas ligga bakom illegal affischering. Det är mycket bättre.

Det är synd att det som står i den text som vi ska fatta beslut om är lite otydligt på den punkten. Det står faktiskt: Dra in kommunala bidrag för arrangörer som

använder illegala metoder. Det kan onekligen missförstås som att det skulle handla om att dra in kommunala bidrag för aktörer som använder illegala metoder.

Jag tycker att det är bra att ni har förtydligat att det inte handlar om det, utan att det är något annat vi fattar beslut om.

Anförande nr 292

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Roger Mogert kanske inte var i salen, men jag fick inte hålla mitt femminuters inledningsanförande. Det var det talartiden handlade om.

För socialdemokrater handlade det förr om rösträtt, att få yttra sig på allmän plats och att ha sina rättigheter. Man skulle inte inkräkta på andras rättigheter. Nu tycker Socialdemokraterna att man ska få inkräkta på andras rättigheter. Varför har det blivit så? Varför kan ni inte stå upp för andra människors rätt att slippa få sina glasrutor förstörda, bilar nedklottrade och allt annat som sker i gaturummet? Varför raljerar ni över att vi vill ta till de möjligheter som staden har för att stävja den typen av oacceptabelt beteende? Varför kan ni inte vara positiva till att vi nu har skapat förutsättningar med i första skedet 100 nya platser för legal affischering?

Anförande nr 293

Borgarrådet M o g e r t (s): Det är ett utomordentligt positivt beslut. Du kanske kommer ihåg att det var jag som var borgarråd när det fattades.

Jag raljerar inte. Du var i salen. Jag vet att du hörde det. Jag säger att det är viktigt att vi följer reglerna. Det är en viktig signal. Man följer de regler som gäller i fullmäktigesalen.

Från det till ett godtyckligt bestraffande är steget långt. Då följer inte staden reglerna. Då kan vi inte förvänta oss att andra gör det.

Anförande nr 294

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag vill bestrida det som sägs om godtycklighet. Man ska visa rätt anda. Jag kan ta framgången i Helsingfors som exempel. Helsingfors har gått från att vara den mest nedklottrade staden i vår del av Europa till att vara den renaste i Europa. Det har handlat om att ställa tydliga mål och tala om hur man tänker jobba med frågorna för att motverka det som finns i staden.

Roger Mogert kan gå ut och se hur det ser ut. Finns det ett enda vägmärke i innerstaden som inte är nedklottrat, som inte har ett klistermärke, ett evenemangsmärke eller är delvis förstört på annat sätt? Finns det en enda lyktstolpe, elskåp, glasruta vid en busskur som är intakt och inte på något sätt förstörd, nedklottrad, rispad eller har ett märke? Nej, det gör inte det, Roger Mogert.

Jag kan tycka att det är lite lustigt. Vi är 101 ledamöter här. Vi har att ta ställning till ett ärende som i grunden handlar om att skapa goda förutsättningar för dem som vill

skapa kontakt med medborgarna i gaturummet. Vi skulle kunna kalla det gatukonst. Låt oss kalla det för det. Miljöpartiet tycker att det är gatukonst.

De som konsekvent struntar i att följa de reglerna och inte bryr sig om de 100 affischplatserna – eller de som vi kommer att skapa ytterligare - ska vi jobba med. Vi ska se till att de slutar förstöra vårt offentliga rum och vår vackra stad.

Jag uppfattar faktiskt att du raljerar över det. Valeskog pratar om att det inte går och att det är så krångligt och komplicerat. Vi ska väl använda de metoder som vi har i ordningsstadga, kontrakt och avtal där vi har en relation med olika aktörer i staden, och se till att alla följer reglerna.

När blev det Socialdemokraternas idé att vissa inte ska behöva följa reglerna? Är det ansvarstagande? Är det att vara företrädare för medborgarna i staden och de valkretsar du representerar? Jag tror inte att man tycker som du.

Jag tycker att vi ska yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 295

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Den viktigaste erfarenheten från Helsingfors när det gäller illegal affischering som det här ärendet handlar om, även om borgarrådet valde att prata om en massa annat, är att stora kommersiella aktörer ligger bakom den stora mängden illegal affischering. Jag utgår ifrån att du på Stockholmsmötet, där den stora aktören för illegal affischering i Stockholm var med, tog upp den här frågan. Om det inte händer något kommer vi i konsekvensens namn att avbryta stadens samarbete med dem.

Anförande nr 296

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det är en viktig poäng som vi inte har fått ut tillräckligt i debatten. Det är faktiskt inte de små föreningarna och kulturlivet som är det stora problemet. Det är aktörer som EMA Telstar, om vi ska nämna dem vid namn, och andra som inte respekterar våra regler. Jag är den första att ta upp det med dem. Jag träffade faktiskt inte den där personen på Stockholmsmötet. Men jag träffade Fortum och andra som inte sköter sig.

Anförande nr 297

J a n V a l e s k o g (s): Uppsägning av lokaler och att dra in pengar på ett godtyckligt sätt är inte rättssäkert. Därför kvarstår min fråga om den juridiska avdelningen har haft möjlighet att titta på detta. Jag är säker på att de inte skulle tillstyrka detta. Borgarrådet kanske kan svara på om det är fallet eller inte.

Anförande nr 298

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag måste korrigera dig, Madeleine. Jag har aldrig sagt att du är pinsam. Jag skulle inte säga det om en person. Men frågan måste vara pinsam för dig, precis som en del andra kulturfrågor har varit. Ni har olika kultursyn i er allians. Jag tror att du uppriktigt brinner för

kulturfrågorna, men det finns en hel del frågor som jag tror att det måste vara svårt att försvara som kulturborgarråd.

Ett kulturborgarråd ska väl inte säga till det fria kulturlivet att de inte ska få några bidrag om de hänger upp en affisch.

När det gäller EMA Telstar är beslutet ännu mer obegripligt. De får faktiskt inga kulturbidrag. Varför ska då kulturnämnden få i uppdrag att iscensätta detta?

Det är konstigt att besluta om något som heter nolltolerans. Hela förmiddagen har vi haft en diskussion om en öppen och tolerant stad. Ingen tolerans betyder att man inte tolererar några avsteg från lagar och regler när det gäller något som vi väl ändå är eniga om är ett mindre brott.

Att köra mot rött tycker jag är ett värre brott eftersom det sätter människors säkerhet i fara. Ska de som kör mot rött få indrag av bidrag från staden?

Nolltolerans är inte ett särskilt gångbart begrepp.

Du pratar om yttrandefrihet och arbetarrörelsen, Mikael. Vilka har tillkämpat sig rätten att ha egna mötesplatser, föreningsfrihet, demonstrationsfrihet och yttrandefrihet? Det har folkrörelserna här i landet arbetat sig fram till. Högern har alltid varit emot. Högern har alltid hävdat ägarens rätt till mark, ägarens rätt att köra bort folk för att de inte ska ha sin yttrandefrihet.

Den historien har vi mycket att lära av. Där har högern stått för noll tolerans mot yttrandefriheten.

Anförande nr 299

E v a L o u i s e E r l a n d s s o n S l o r a c h (s): Ordförande, ledamöter! I förmiddags sade Madeleine Sjöstedt att det är viktigt med öppenhet som skapar ett kreativt klimat. Om detta ärende är ett exempel på det har vi en väldigt stor skillnad i uppfattning här i salen.

Vi vill alla ha en trygg och snygg stad. Att kulturaffischer ska vara den största orsaken till nedsmutsningen av staden är verkligen att skjuta mygg med kanoner.

Det som gör staden smutsig och ofräsch är gatukök, snabbmatställen, fimpar och glasspinnar. Det är de som levererar dessa matförpackningar, som sedan släpps i parker och på gator vilket lockar fram råttor att springa öppet i staden, som ska böt-fällas och avgiftsbeläggas.

Avgiftsbelägg till exempel förpackningsindustrin och dem som säljer de förpackningar som slängs i parkerna. Då kanske man kan få staden renare och snyggare.

Det handlar inte om några kulturaffischer. Sluta upp med det här förbudssamhället och öppna för kreativitet!

Anförande nr 300

J o n a s N i l s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det dras stora växlar på frågan om nolltolerans och bidrag. Det fungerar inte så. På båda sidor i den här salen handlar det ju om dialog. Vi har flera exempel

Det finns flera exempel på att föreningar som är stödda av staden gör sådant som de inte borde. För tre fyra veckor sedan var det Brukarföreningen som får ganska mycket pengar från organisations- och föreningsutskottet. De delade ut sprutor från sin bil och sade att Brukarföreningen är för sprututbyte och menade att man räddade liv och att det var en politisk aktion.

Man ska inte ge bidrag till en verksamhet som uppenbart strider mot vad vi tycker att vi ska göra i Stockholm .Om det ska göras i Stockholm ska det göras av Landstinget.

Vi drog naturligtvis inte in pengarna för dem. Men vi pratade med dem och talade om att de inte kunde göra så eftersom det bryter mot de regler vi har i staden för att man ska få stöd från staden. Så blir det naturligtvis för alla våra verksamheter. Om de inte följer reglerna måste man föra en dialog. Till slut brukar folk ta sitt förnuft till fånga. Det tror jag att de kommer att göra i kultursektorn också.

Anförande nr 301

A n n M a r i E n g e l (v): Det är mycket klokt och tänkvärt det du säger, men det är tyvärr inte det som står i det beslut som vi ska ta här. Det står att man ska dra in kommunala bidrag för arrangörer som använder sig av illegala metoder och det står att man ska införa klausuler. Om ni inte menar det tycker jag inte att ni ska ta det beslutet. Då ska ni ansluta er till vår reservation där de meningarna inte finns med.'

Så länge ni tar det här beslutet kommer vi inte att kunna uppfatta det på något annat sätt än att ni kommer att göra detta.

Anförande nr 302

J o n a s N i l s s o n (m): Jag tycker att man ska behålla dem. Man måste ju ha något att komma med när man för dialog med folk som bryter regler.

Anförande nr 303

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Nu blev det spännande. Jag hörde att föreningar som inte följer lagen riskerar sina bidrag. Gäller det även antidiskrimineringslagarna? Gäller det bara illegal affischering?

Det är intressant att ställa krav på dem som har makten i samhället. Kommer detta att gälla för Röda Korset, Rädda Barnen och alla andra? Kommer det att gälla för Svenskt Näringsliv till exempel?

Anförande nr 304

J o n a s N i l s s o n (m): Folk gör ju inte alltid exakt vad som står i lagar och regler.

Ett exempel som kanske inte riktigt har med det här att göra är att de flesta av oss kör på höger sida av vägen, inte för att vi måste eller för att det är lag på det utan för att vi tycker att det verkar vara en god idé att inte köra på vänster sida.